

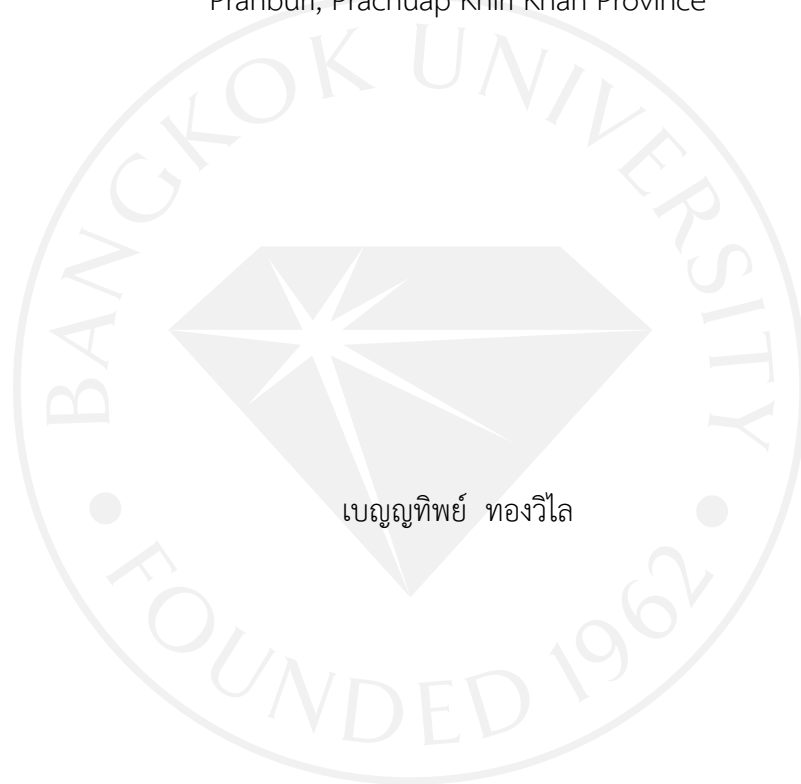
การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจของเส้นทางการท่องเที่ยวอำเภอบางบัวทอง
จังหวัดพระจวบคีรีขันธ์ สำหรับนักท่องเที่ยวชาวไทย

Exploratory Factor Analysis of Travel Routes for Thai Tourists in
Pranburi, Prachuap Khiri Khan Province

การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจของเส้นทางการท่องเที่ยวอำเภอปราณบุรี
จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สำหรับนักท่องเที่ยวชาวไทย

Exploratory Factor Analysis of Travel Routes for Thai Tourists in
Pranburi, Prachuap Khiri Khan Province

การค้นคว้าอิสระเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรมบริการและการท่องเที่ยว
มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
ปีการศึกษา 2559

©2559

เบญญทิพย์ ทองวิไล

สงวนลิขสิทธิ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
อนุมัติให้การค้นคว้าอิสระเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรมบริการและการท่องเที่ยว

เรื่อง การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจของเส้นทางการท่องเที่ยวอำเภอปราณบุรี
จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สำหรับนักท่องเที่ยวชาวไทย

ผู้วิจัย เบญญทิพย์ ทองวิไล

ได้พิจารณาเห็นชอบโดย

อาจารย์ที่ปรึกษา

(ดร.ชลวิช สุธัญญารักษ์)

ผู้เชี่ยวชาญ

(ดร.ดวงธิดา นันทาภีรัตน์)

(ดร.ศันสนีย์ เทพปัญญา)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

16 ธันวาคม 2559

เบญญทิพย์ ทองวิไล. ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรมบริการ และการท่องเที่ยว, ธันวาคม 2559, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจของเส้นทางการท่องเที่ยวอำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สำหรับนักท่องเที่ยวชาวไทย (87 หน้า)

อาจารย์ที่ปรึกษา: ดร.ชวลิต สุทธิบุญรักษ์

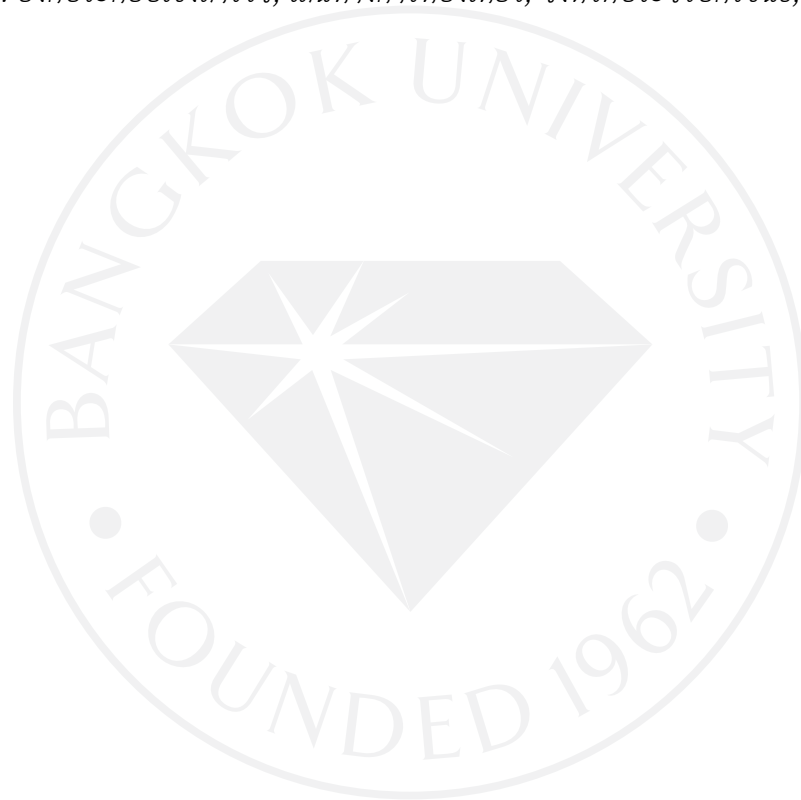
บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษารูปแบบเส้นทางในอำเภอปราณบุรีในปัจจุบัน 2) เพื่อสำรวจและวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจของเส้นทางการท่องเที่ยวในอำเภอปราณบุรี 3) เพื่อนำเสนอรูปแบบเส้นทางท่องเที่ยวภายในอำเภอปราณบุรีที่สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวไทย การวิจัยครั้งนี้ได้ใช้กลุ่มตัวอย่าง คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เคยเดินทางไปท่องเที่ยวอำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ แบบสอบถาม ซึ่งทดสอบความเชื่อมั่นโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบัก สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การหาค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และ การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis: EFA)

ผลการวิจัยพบว่าเส้นทางท่องเที่ยวในอำเภอปราณบุรี ยังคงความเป็นธรรมชาติอยู่มาก มีถนนเส้นหลัก คือถนนเพชรเกษม และมีถนนเส้นรองอีกมากมายเพื่อเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ โดยรอบ ซึ่งแหล่งท่องเที่ยวแต่ละที่นั้นอยู่ไม่ห่างไกลกัน สามารถเที่ยวได้เป็นเส้นทางตรงโดยไม่ต้องวนกลับมาจุดเดิม โดยใช้ถนนเส้นหลักและเส้นรองผสมผสานกันไป นอกจากนี้ยังมีเส้นทางจักรยานสำหรับนักท่องเที่ยวและมีป้ายบอกทางชัดเจน แต่ยังมีบางช่วงที่เส้นทางจักรยานแต่ละจุดไม่เชื่อมต่อกัน จากการเก็บรวบรวมแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 21-30 ปี สถานภาพโสด ระดับการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ประกอบอาชีพพนักงานเอกชนและมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 50,000 บาทขึ้นไป วัตถุประสงค์ในการเดินทางส่วนใหญ่เพื่อพักผ่อนหย่อนใจกับครอบครัว โดยเฉลี่ย 2 ครั้ง เดินทางด้วยรถยนต์ส่วนตัว ใช้จ่ายประมาณ 3,501 – 5,000 บาทและพำนักอยู่ในอำเภอปราณบุรีโดยเฉลี่ย 1 คืน ในส่วนของระดับความต้องการปัจจัยในการจัดการเส้นทางท่องเที่ยว พบว่านักท่องเที่ยวต้องการความอุดมสมบูรณ์ของสภาพแวดล้อมมากที่สุด และการนำเสนอการส่งเสริมการตลาดในรูปแบบโปรแกรมทัวร์อยู่ในระดับปานกลาง

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ จากความต้องการปัจจัยต่อการจัดการเส้นทางของ
นักท่องเที่ยว สามารถจัดกลุ่มตัวแปรได้ 5 กลุ่ม ที่มีความสัมพันธ์กัน จากตัวแปรคัดสรรทั้งหมด 27
ตัวแปร คือความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวก การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว แรงดึงดูดของแหล่ง
ท่องเที่ยว การท่องเที่ยวชมวิถีชีวิต และการซื้อของฝาก สามารถนำมาสร้างเป็นรูปแบบกลยุทธ์ที่มีชื่อ
ว่า PRANS เพื่อนำมาปรับใช้ต่อการจัดเส้นทางการท่องเที่ยวในอำเภอปรางค์บุรี จังหวัด
ประจวบคีรีขันธ์ ให้ตรงกับความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อไป

คำสำคัญ: องค์ประกอบเชิงสำรวจ, เส้นทางท่องเที่ยว, จังหวัดประจวบคีรีขันธ์, ปรางค์บุรี

Thongwilai, B. M.A. (Hospitality and Tourism Industry Management), December 2016,
Graduate School, Bangkok University.

Exploratory Factor Analysis of Travel Routes for Thai Tourists in Pranburi,
Prachuab Khiri Khan Province (87 pp.)

Advisors: Chonlavit Sutunyarak, Ph.D.

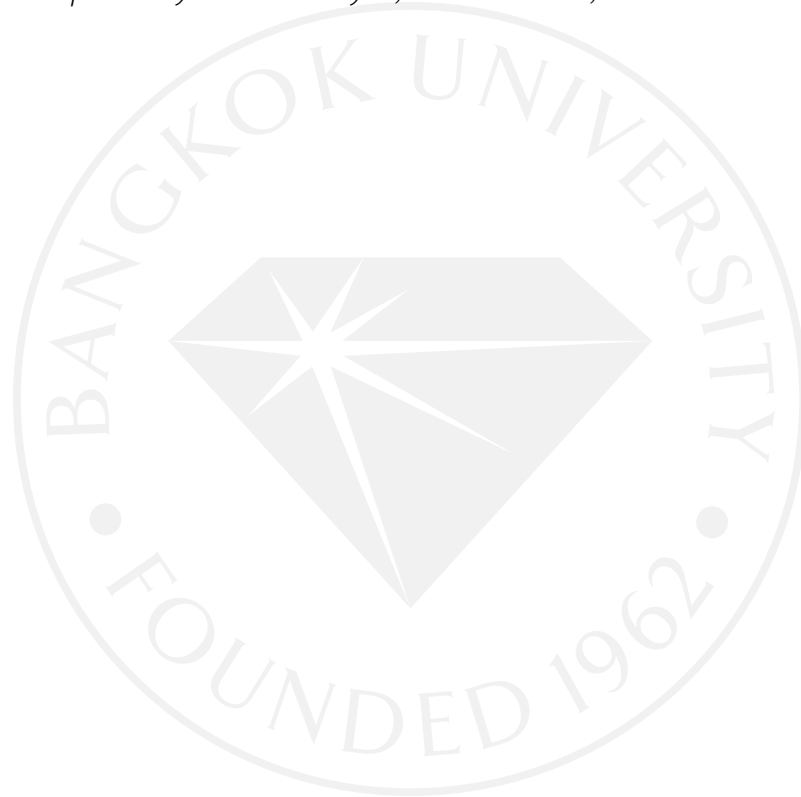
ABSTRACT

The purposes of this research was to study 1) investigate the travel route in Pranburi nowadays 2) Exploratory Factor Analysis of Travel Routes in Pranburi 3) to present travel route that combine with Thai tourist demands. The samples consisted of 400 Thai tourist that have been travel in Pranburi. The study was a quantitative research by questionnaire and the data were analyzed using by frequency, percentage, mean, standard deviation and Exploratory Factor Analysis (EFA).

The results of the study were as follows 1) The travel routes in Pranburi still as natural, main road is PhetKasem and have many secondary road to reach in any tourist attraction that place in nearby. Tourist can travel in one way by main road and secondary road both. Furthermore Pranburi still have bicycle lane and guide post but some period the way is not connected. 2) The results of the data analysis the most respondents were female, between the ages of 21-30 years old, single, bachelor's degree or equivalent level, private and professional staff, the average monthly income of 50,000 baht. The purpose of the trip is mainly for family recreation, on average, two times traveling by car. Cost about 3501-5000 baht and residing in Pranburi average one night. The level of demand factors in the management of routes found that an abundance extreme environment is the most and travel with tour is moderate.

The analysis of Exploratory Factor from the need to manage the routes of travelers, variables can be grouped into 5 groups that are interrelated. All selected variables from 27 variables. The demand for facilities, Reach to Travel, The gravitational attraction, Travel Lifestyle and buying souvenirs. Can be built into the strategy pattern named “PRANS” to apply for a travels route in Pranburi to meet the needs of Thai tourist.

Keywords: Exploratory Factor Analysis, Travel Routes, Prachuab Khiri Khan, Pranburi

กิตติกรรมประกาศ

รายงานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาของอาจารย์ที่ปรึกษาทั้ง 2 ท่าน ได้แก่ ดร.คุณานันท์ สุขพาสน์เจริญ และ ดร.ชลวิช สุธัญญารักษ์ ที่ได้ให้คำปรึกษา ชี้แนวทางการแก้ไข ให้ความเอาใจใส่และแนะนำขั้นตอนในการทำงานวิจัยขึ้นนี้ตั้งแต่แรกเริ่มอย่างละเอียด ได้รับความรู้ใหม่เพิ่มเติมนอกเหนือจากในห้องเรียนมากมาย ผู้จัดทำจึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ที่ได้ให้กำลังใจและเป็นผู้สนับสนุนค่าใช้จ่าย อุปกรณ์การทำงาน และการลงพื้นที่ในทุก ๆ อย่าง เป็นผู้อยู่เบื้องหลังความสำเร็จในทุกเรื่อง

ขอขอบคุณเพื่อนทั้งสองของข้าพเจ้า ที่อยู่เคียงข้างกันมาตั้งแต่เริ่มแรกสำหรับชีวิตนักศึกษาปริญญาโทและผ่านปัญหาด้วยกันมามาก จนถึงวันนี้ที่งานสำเร็จเสร็จลุล่วง

ขอขอบคุณแรงบันดาลใจทุกสิ่งที่ทำให้ตัดสินใจเลือกทำงานวิจัยที่อำเภอปราณบุรี ทำให้ได้รับความสุขและความสบายใจตลอดการทำงานวิจัย

ท้ายที่สุด ผู้จัดทำงานวิจัย หวังว่ารายงานฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์กับผู้ที่สนใจท่องเที่ยว อำเภอปราณบุรีไม่มากนักน้อย และอยากเชิญชวนให้ไปท่องเที่ยวปราณบุรี ยังมีธรรมชาติที่สวยงามรอท่านผู้อ่านทุกท่านไปสัมผัส

เบญญทิพย์ ทองวิล

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	ช
สารบัญตาราง	ฎ
สารบัญภาพ	ฏ
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์	4
1.3 ขอบเขตงานวิจัย	5
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
1.5 นิยามศัพท์	7
บทที่ 2 แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
2.1 แนวคิดการจัดการการท่องเที่ยว	9
2.2 แนวคิดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	11
2.3 แนวคิดการส่งเสริมการท่องเที่ยว	14
2.4 แนวคิดการจัดการเส้นทางการท่องเที่ยว	15
2.5 ทฤษฎีความต้องการ	19
2.6 ทฤษฎีการวิเคราะห์องค์ประกอบ	21
2.7 ข้อมูลทั่วไปจังหวัดประจวบคีรีขันธ์	23
2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	27
2.9 ตารางสรุปแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับงานวิจัย	32
2.10 กรอบแนวคิดงานวิจัย	34
บทที่ 3 วิธีการดำเนินวิจัย	
3.1 ขั้นตอนการดำเนินวิจัย	35
3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	35
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย	36
3.4 การทดสอบเครื่องมือที่ใช้	38
3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล	38

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 (ต่อ) วิธีการดำเนินวิจัย	
3.6 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล	39
บทที่ 4 วิธีการดำเนินวิจัย	
4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	40
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	
5.1 สรุปผลการวิจัย	63
5.2 อภิปรายผลการวิจัย	67
5.3 ข้อเสนอแนะ	79
บรรณานุกรม	80
ภาคผนวก	82
ประวัติผู้เขียน	87
เอกสารข้อตกลงว่าด้วยอนุญาตให้ใช้สิทธิ์ในรายงานการค้นคว้าอิสระ	

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1.1: แสดงเป้าหมายรายได้จากการท่องเที่ยวของประเทศไทยในปี 2560	1
ตารางที่ 1.2: แสดงจำนวนผู้เยี่ยมเยือนและรายได้จากผู้เยี่ยมเยือนของภาคตะวันตก พ.ศ. 2558	2
ตารางที่ 2.1: สรุปแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย	31
ตารางที่ 4.1: แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม	43
ตารางที่ 4.2: แสดงจำนวนและร้อยละของพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทย ที่เคยท่องเที่ยวที่อำเภอปรางบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์	46
ตารางที่ 4.3: ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความถี่ความต้องการปัจจัย ต่อการจัดการเส้นทางท่องเที่ยว ของนักท่องเที่ยวชาวไทย	49
ตารางที่ 4.4: ค่า Bartlett's Test of Sphericity ของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เคยเดิน ทางมาท่องเที่ยวอำเภอปรางบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์	52
ตารางที่ 4.5: ค่า Total Variance Explained ของตัวแปรที่ใช้สำหรับนักท่องเที่ยวชาวไทย ที่เคยเดินทางมาท่องเที่ยว อำเภอปรางบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์	54
ตารางที่ 4.6: ค่าน้ำหนักองค์ประกอบภายหลังการหมุนแกน ของ Factor 1	55
ตารางที่ 4.7: ค่าน้ำหนักองค์ประกอบภายหลังการหมุนแกน ของ Factor 2	56
ตารางที่ 4.8 : ค่าน้ำหนักองค์ประกอบภายหลังการหมุนแกน ของ Factor 3	57
ตารางที่ 4.9: ค่าน้ำหนักองค์ประกอบภายหลังการหมุนแกน ของ Factor 4	58
ตารางที่ 4.10: ค่าน้ำหนักองค์ประกอบภายหลังการหมุนแกน ของ Factor 5	59

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1: เขากะโหลก	3
ภาพที่ 1.2: วนอุทยานปราณบุรี	4
ภาพที่ 1.3: แสดงแผนที่จังหวัดในประเทศไทย	5
ภาพที่ 1.4: แสดงอาณาเขตติดต่อในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์	6
ภาพที่ 2.1: แสดงลำดับความต้องการของมนุษย์ตามแนวคิดของมาสโลว์	20
ภาพที่ 2.2: แสดงชายหาดทะเลเขากะโหลก	26
ภาพที่ 2.3: วนอุทยานปราณบุรี	27
ภาพที่ 2.4: กรอบแนวคิดในการวิจัย	34
ภาพที่ 4.1: แสดงภาพเส้นทางปราณบุรี	42
ภาพที่ 4.2: แสดงภาพถนนและช่องทางจักรยานในปราณบุรี	43
ภาพที่ 5.1: ภาพแสดงสวนน้ำวานา นาวา	63
ภาพที่ 5.2 ภาพแสดงเส้นทางในอำเภอปราณบุรี	64
ภาพที่ 5.3: แสดง PRANS MODEL	66
ภาพที่ 5.4: ภาพแสดงถนนคนเดินปราณบุรี	69
ภาพที่ 5.5: P (Priority)	72
ภาพที่ 5.6: R (Reach)	73
ภาพที่ 5.7: A (Attraction of tourism)	75
ภาพที่ 5.8: N (Native tourism)	77
ภาพที่ 5.9: S (Souvenir)	78

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

อุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ จากรายงานภาวะเศรษฐกิจการท่องเที่ยวของประเทศไทยของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาในไตรมาสที่ 3 ปี 2558 อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเติบโตในอัตราค่อนข้างสูง มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมทางตรงทางการท่องเที่ยว (Tourism Direct GDP: TDGDP) ประมาณร้อยละ 5.45 เมื่อเทียบกับ GDP รวมของประเทศ สัดส่วนดังกล่าวมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นมาโดยลำดับและก่อให้เกิดการจ้างงาน นอกจากนี้ยังมีการเดินทางท่องเที่ยวของคนไทยโดยประมาณมากกว่า 130 ล้านคน/ครั้ง สร้างรายได้มากกว่า 7 แสนล้านบาทต่อปี และในปี 2560 ภายใต้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทยปี 2558-2560 มีการตั้งเป้ารายได้จากการท่องเที่ยวสูงถึง 2.5 ล้านล้านบาทก่อให้เกิดการจ้างงานจำนวนมากทั้งในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมต่อเนื่องอื่น ๆ

ตารางที่ 1.1: แสดงเป้าหมายรายได้จากการท่องเที่ยวของประเทศไทยในปี 2560

นักท่องเที่ยว	รายได้จากการท่องเที่ยว		
	ปี2558	ปี2559	ปี2560
ตลาดต่างประเทศ	1.45 ล้านล้าน	1.72 ล้านล้าน	1.89 ล้านล้าน
ตลาดในประเทศ	8.0 แสนล้าน	8.6 แสนล้าน	9.5 แสนล้าน
รวมรายได้	2.25 ล้านล้าน	2.58 ล้านล้าน	2.84 ล้านล้าน

ที่มา: ถอดรหัสเป้าท่องเที่ยวปี 60 โภจรายได้ 2.84 ล้านล้าน. (2559). *ฐานเศรษฐกิจ*.

สืบค้นจาก <http://www.thansettakij.com/2016/07/14/70424>.

กระทรวงการท่องเที่ยวและการกีฬาให้การสนับสนุนและออกกลยุทธ์สำหรับตลาดการท่องเที่ยวของประเทศอยู่ตลอดมีโครงการสนับสนุนการเที่ยวภายในประเทศ ทั้ง 12 เมืองต้องห้ามพลาด หรือวันธรรมดามาน่าเที่ยวจังหวัดต่าง ๆ ก็ได้สานต่อโครงการของกรมการท่องเที่ยว โดยการประชาสัมพันธ์และพัฒนาจังหวัดของตนเอง สร้างสถานที่ท่องเที่ยวใหม่ ๆ เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวให้

เข้ามาท่องเที่ยว และจังหวัดที่มีความโดดเด่นในด้านการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว มีสถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจ นักท่องเที่ยวนิยมเดินทางไปท่องเที่ยวนั้นคือจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ตั้งอยู่ในภาคตะวันตกตามการแบ่งทางภูมิศาสตร์ของประเทศไทย ห่างจากตัวเมืองกรุงเทพมหานครประมาณ 180 กิโลเมตร มีลักษณะภูมิประเทศทางธรรมชาติที่มีความหลากหลายและแตกต่างกันที่เป็นเทือกเขา ธรรมชาติ ป่า น้ำตก เกาะเล็ก ๆ และทะเลกระจายกันอยู่ทั่วทุกพื้นที่ ทำให้จังหวัดมีแหล่งท่องเที่ยวที่สวยงามและน่าสนใจ นอกจากนี้สถานที่ท่องเที่ยวตามธรรมชาติแล้ว ยังมีสถานที่ท่องเที่ยวที่สร้างขึ้นใหม่ เช่น สวนน้ำ ตลาดน้ำ สนามกอล์ฟ เพลินวาน เป็นต้น มีอำเภอที่มีชื่อเสียงที่น่าสนใจคือ อำเภอหัวหิน และอำเภอปราณบุรี

ตารางที่ 1.2: แสดงจำนวนผู้เยี่ยมชมเยือนและรายได้จากผู้เยี่ยมชมเยือนของภาคตะวันตก พ.ศ.2558

ภาคตะวันตก	อัตราการเข้าพัก	ประมาณการจำนวนผู้เยี่ยมชมเยือน (คน)	ประมาณการรายได้จากผู้เยี่ยมชมเยือน (ล้านบาท)
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ
กาญจนบุรี	57.7	480,752	1,561.47
ประจวบคีรีขันธ์	62.0	328,563	1,995.45
เพชรบุรี	61.5	324,704	1,060.76
ราชบุรี	48.1	89,050	127.13
สมุทรสงคราม	52.8	72,738	101.27
สุพรรณบุรี	70.8	124,658	205.16

ที่มา: กรมการท่องเที่ยว. (ม.ป.ป.). *สรุปสถานการณ์พักรวม จำนวนผู้เยี่ยมชมเยือนและรายได้จากผู้เยี่ยมชมเยือนของภาคตะวันตก พ.ศ. 2558*. สืบค้นจาก http://www.mots.go.th/main.php?filename=Al_graph062016_2.

เมื่อพูดถึงทะเลหรือชายหาดที่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะนึกถึงหัวหิน ก่อนเป็นอันดับแรก เพราะเป็นสถานที่ที่มีชื่อเสียง ได้รับความนิยมทั้งจากนักท่องเที่ยวชาวไทยและนักท่องเที่ยวต่างชาติ มีแหล่งท่องเที่ยวหลายรูปแบบ สามารถเที่ยวได้ทั้งกลางวันและกลางคืน แต่ยังมีอีกอำเภอหนึ่ง ซึ่งเป็นที่ที่มีความสวยงามทางธรรมชาติไม่แพ้กัน นั่นคือ อำเภอปราณบุรี

ภาพที่ 1.1: เขากะโหลก

ที่มา: *ปราณบุรี ประจวบฯ ทะเลสงบ มีดีกว่าที่คิด.* (2559). สืบค้นจาก <http://www.thetrippacker.com/th/review>.

อำเภอปราณบุรีเริ่มได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น เป็นอำเภอที่อยู่ติดกับหัวหิน เพียง 30 กิโลเมตร เป็นสถานที่ค่อนข้างเงียบสงบ มีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจ เช่น ปากแม่น้ำปราณบุรี วนอุทยานท้าวโกษา หรือ เขากะโหลก เป็นชายหาดที่มีความสะอาด เงียบสงบ หาดทรายขาว วนอุทยานปราณบุรี ที่มีแหล่งอนุรักษ์ป่าชายเลนให้ศึกษาอยู่ด้านใน และตลาดเมืองเก่า ถนนคนเดิน มีความเก่าแก่มากกว่า 200 ปี แต่ยังคงรักษาสภาพความเป็นตลาดเก่าไว้ได้อย่างดี เรียกได้ว่า มีแหล่งท่องเที่ยวหลากหลายรูปแบบ เหมาะแก่การเยี่ยมชม นอกจากแหล่งท่องเที่ยวเหล่านั้น ที่พักและร้านอาหารยังมีบริการสำหรับนักท่องเที่ยว อาหารทะเลที่ปราณบุรี ขึ้นชื่อเรื่องความสด ใหม่ สะอาด และราคาไม่แพง ด้านที่พักก็มีตัวเลือกหลายแบบสำหรับนักท่องเที่ยวแตกต่างกันไป เรียกได้ว่าปราณบุรียังสามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้อีกมาก เหมาะสำหรับนักท่องเที่ยวที่ต้องการพักผ่อนอยู่กับธรรมชาติ บรรยากาศดี ชมวิถีชีวิตแบบชาวบ้าน หลีกหนีความวุ่นวายและต้องการพักผ่อนอย่างแท้จริง

ภาพที่ 1.2: วนอุทยานปราณบุรี

ที่มา: หลบร้อนพักผ่อน ชมธรรมชาติ ริมป่าชายเลนที่วนอุทยานปราณบุรี. (ม.ป.ป.). สืบค้นจาก https://www.thailandgreentrip.com/place_detail.php?place_id=66.

เมื่อพูดถึงการท่องเที่ยวที่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มักจะนึกถึงหัวหิน ก่อนเป็นอันดับแรก หรือนักท่องเที่ยวอาจจะรู้จักแต่ไม่รู้เส้นทางหรือสถานที่ท่องเที่ยวของปราณบุรี ว่ามีสถานที่ท่องเที่ยวที่ไหนบ้าง ในบางครั้งกิจกรรมหรือการเดินทางไม่สอดคล้องกับระยะเวลาที่มีจำกัด การท่องเที่ยวให้ครบและครอบคลุมจึงเป็นเรื่องยาก จึงได้ทำงานวิจัยเพื่อจัดหาเส้นทาง การท่องเที่ยวที่เหมาะสมต่อรูปแบบของนักท่องเที่ยวในด้านต่าง ๆ ในปราณบุรี ทั้งเส้นทางเดินทางที่เป็นไปได้ตามระยะเวลาที่เหมาะสม และแหล่งท่องเที่ยวใหม่ ๆ ที่น่าสนใจ เป็นการสร้างทางเลือกใหม่ให้กับนักท่องเที่ยว สามารถวางแผนการเดินทางได้ง่ายขึ้น ได้ใช้เวลาได้อย่างคุ้มค่าที่สุด สามารถสร้างเส้นทางท่องเที่ยวปราณบุรีให้สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวไทยและนักท่องเที่ยวหันมาท่องเที่ยวปราณบุรีมากขึ้น

1.2 วัตถุประสงค์

- 1.2.1 เพื่อศึกษารูปแบบการเดินทางในอำเภอปราณบุรีในปัจจุบัน
- 1.2.2 เพื่อสำรวจและวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจของเส้นทางท่องเที่ยวในอำเภอปราณบุรี
- 1.2.3 เพื่อนำเสนอรูปแบบเส้นทางท่องเที่ยวภายในอำเภอปราณบุรีที่สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวไทย

1.3 ขอบเขตงานวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ใช้การวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้การแจกแบบสอบถาม ที่พื้นที่เขตจังหวัด ประจวบคีรีขันธ์ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน ซึ่งมีการกำหนดขอบเขตดังนี้

1.3.1 ขอบเขตด้านประชากร กลุ่มตัวอย่าง และพื้นที่

ประชากรที่ใช้ในงานวิจัย คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เคยเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัด ประจวบคีรีขันธ์

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัย คือนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เคยเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัด ประจวบคีรีขันธ์ โดยเก็บกลุ่มตัวอย่าง จากนักท่องเที่ยวชาวไทย จำนวน 400 คน จากจำนวน 328,563 คน

พื้นที่ในการเก็บข้อมูลการวิจัย คือ อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ภาพที่ 1.3: แสดงแผนที่จังหวัดในประเทศไทย

ที่มา: แผนที่ประเทศไทย 77 จังหวัด. (ม.ป.ป.). สืบค้นจาก <http://busdenuit.com/thailand-s-map>.

ภาพที่ 1.4: แสดงอาณาเขตติดต่อในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ที่มา: กศน.ตำบลศาลาลัย. (2559). สืบค้นจาก <http://202.143.151.87/tbsalalai/index.php?name=news2&file=readnews&id=19>.

1.3.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา: ตัวแปรที่ใช้ในงานวิจัย ประกอบด้วย 2 ส่วน ดังนี้

1) ตัวแปรอิสระ

1.1) ปัจจัยส่วนบุคคล

1.1.1) เพศ

1.1.2) อายุ

1.1.3) สถานภาพ

1.1.4) อาชีพ

1.1.5) ระดับรายได้

1.1.6) ระดับการศึกษา

1.2) พฤติกรรมนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ใช้บริการ

1.3) ระดับความต้องการปัจจัยของนักท่องเที่ยวต่อการจัดการเส้นทางท่องเที่ยว

2) ตัวแปรตาม

2.1) รูปแบบการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจของเส้นทางการท่องเที่ยวอำเภอ
ปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สำหรับนักท่องเที่ยวชาวไทย

1.3.3 ขอบเขตด้านเวลา

การวิจัยในครั้งนี้ดำเนินการวิจัยทั้งหมด 5 เดือน โดยเริ่มจากเดือนสิงหาคม – ธันวาคม 2559

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.4.1 สามารถทราบถึงแนวทางการจัดการเส้นทางในอำเภอปราณบุรีในปัจจุบัน

1.4.2 สามารถทราบถึงองค์ประกอบเชิงสำรวจของเส้นทางการท่องเที่ยวในอำเภอปราณบุรี

1.4.3 สามารถนำเสนอรูปแบบเส้นทางการท่องเที่ยวภายในอำเภอปราณบุรีที่สอดคล้องกับ

ความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวไทย

1.5 นิยามศัพท์

การท่องเที่ยว หมายถึง การเดินทางจากที่หนึ่งไปยังที่อื่นเป็นการชั่วคราว เพื่อ ทำการศึกษา และพักผ่อนหย่อนใจ หรือก่อให้เกิดการกระทำความร่วมมือกันของมนุษย์ทั้งทางธรรมชาติและทางสังคม จนเป็นเหตุดึงดูดใจให้เดินทางไปศึกษา ตามแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ซึ่งในที่นี้ หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ หมายถึง การเดินทางรูปแบบหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการเดินทางไปเยี่ยมชม เยือนแหล่งท่องเที่ยว โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการชื่นชม ศึกษา เรียนรู้ และเพลิดเพลินไปกับ

ความสวยงามของทัศนียภาพ หรือธรรมชาติต่าง ๆ ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ อย่างมีความรับผิดชอบ และมีจิตสำนึกที่ดีในการร่วมรักษาและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

นักท่องเที่ยว หมายถึง บุคคลที่เดินทางจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่งเพื่อพักผ่อน ศึกษาค้นคว้าหาความรู้ หรือเพื่อวัตถุประสงค์ใด ๆ ที่ไม่ใช่เดินทางไปเพื่อประกอบอาชีพ ในที่นี้หมายถึง บุคคลที่เดินทางไปเที่ยวในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ประชาชนท้องถิ่น หมายถึง บุคคลที่มีภูมิลำเนาหรืออาศัยเป็นปกติอยู่ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ทรัพยากรการท่องเที่ยว หมายถึง แหล่งท่องเที่ยวประเภทต่าง ๆ ได้แก่ ทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพยากรวัฒนธรรม เทศกาล กิจกรรม และการบริการต่าง ๆ ภายในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

เส้นทางการท่องเที่ยว หมายถึง เส้นทางที่ผู้วิจัยกำหนดขึ้น โดยการเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสำคัญ และนักท่องเที่ยวสนใจ เพื่อสร้างความสะดวกสบายในการเดินทางท่องเที่ยว และเห็นคุณค่าของทรัพยากรการท่องเที่ยวภายใน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เพื่อเสนอแนะเป็นเส้นทางการท่องเที่ยวเส้นทางหนึ่งของจังหวัด

การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ หมายถึง วิธีการทางสถิติ ในการจัดกลุ่มตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันมาอยู่ในกลุ่มเดียวกันเพื่อนำไปวิเคราะห์กับผลลัพธ์งานวิจัย และตัวแปรที่ไม่ถูกจัดกลุ่มจะถูกตัดทิ้ง

บทที่ 2

แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษา การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจของเส้นทางการท่องเที่ยวอำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สำหรับนักท่องเที่ยวชาวไทย โดยการศึกษาเพื่อศึกษารูปแบบเส้นทางการท่องเที่ยว และวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจของเส้นทางการท่องเที่ยวภายในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ดังนั้นผู้วิจัยจึงทำการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถแบ่งตามสาระสำคัญดังนี้

- 2.1 แนวคิดการจัดการการท่องเที่ยว
- 2.2 แนวคิดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
- 2.3 แนวคิดการส่งเสริมการท่องเที่ยว
- 2.4 แนวคิดการจัดการเส้นทางการท่องเที่ยว
- 2.5 ทฤษฎีความต้องการ
- 2.6 ทฤษฎีการวิเคราะห์องค์ประกอบ
- 2.7 ข้อมูลทั่วไปจังหวัดประจวบคีรีขันธ์
- 2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.9 ตารางสรุปแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับงานวิจัย
- 2.10 กรอบแนวคิดงานวิจัย

2.1 แนวคิดการจัดการการท่องเที่ยว

2.1.1 ความหมายของการจัดการการท่องเที่ยว (Tourism Management) มีดังนี้
มนัส สุวรรณ (2541) กล่าวว่า การจัดการท่องเที่ยว หมายถึง การกระทำอย่างมีเป้าหมายที่สอดคล้องกับหลักการ ทฤษฎี และแนวคิดที่เหมาะสม ต้องคำนึงถึงสภาพที่แท้จริง รวมทั้งข้อจำกัดต่าง ๆ ของสังคมและสภาพแวดล้อม การกำหนดแนวทาง มาตรการ และแผนปฏิบัติการที่ดีต้องคำนึงถึงกรอบความคิดที่ได้กำหนดไว้ มิฉะนั้นแล้วการจัดการท่องเที่ยวจะดำเนินไปอย่างไร้ทิศทางและประสบความสำเร็จล้มเหลว

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2542) กล่าวว่า การจัดการท่องเที่ยว หมายถึง การวางแผนการท่องเที่ยวและดำเนินการให้เป็นไปตามแผน โดยมีการจัดองค์การบริหารงานบุคคล การอำนวยความสะดวก และการควบคุมอย่างเหมาะสม เพื่อให้เป็นไปตามแผนที่ได้วางไว้พร้อมทั้งมีการประเมินผลการท่องเที่ยวด้วย

2.1.2 หลักการและแนวทางบริหารจัดการการท่องเที่ยว

วรรณพร วัฒนพานุกร (2540) กล่าวว่า ในการบริหารจัดการทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวให้ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ควรจะมีรูปแบบการบริหารใน 2 ระดับ คือระดับแนวนอนซึ่ง ประกอบด้วย หน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐที่เกี่ยวข้อง และระดับแนวตั้งคือ หน่วยงานของรัฐในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น รวมทั้งองค์กรที่ไม่ใช่ของรัฐบาล แต่มีบทบาทสำคัญในการเป็นตัวแทน ปกป้องผลประโยชน์ส่วนรวม และสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร แรงงาน ความรู้ตามอำนาจของผู้คน ในท้องถิ่นได้ ซึ่งการบริหารงานควรครอบคลุมในเรื่องต่าง ๆ

จุฑามาศ จันทรัตน์ (2544) กล่าวว่า ในการที่การท่องเที่ยวของไทยจะก้าวไปสู่ศวรรษหน้า อย่างมีมาตรฐานและสามารถแข่งได้ในระดับสากล ผู้บริหารจัดการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้ง ภาครัฐและเอกชนควรต้องมองการท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบและตระหนักถึงความเป็นอันหนึ่งอัน เดียวกันของระบบ เพราะทุกส่วนล้วนมีความสำคัญ

ระบบการท่องเที่ยว ซึ่ง Leiper (1979) กล่าวว่า การท่องเที่ยวไม่ใช่เป็นอุตสาหกรรม แต่เป็น ระบบเริ่มต้นจากนักท่องเที่ยวมีความต้องการในการเดินทางท่องเที่ยวด้วยเหตุผลและแรงกระตุ้น แตกต่างกันไปจากนั้นจึงเริ่มหาข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ แล้วจึงตัดสินใจเดินทางจากที่ อยู่เดิม โดยอาศัยการคมนาคมรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งไปยังจุดหมายปลายทาง และ ณ จุดหมาย ปลายทางแห่งนั้นนักท่องเที่ยวเก็บเกี่ยวประสบการณ์จากการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ มากมาย

2.1.3 องค์ประกอบของการท่องเที่ยว (Components of Tourism)

พยอม ธรรมบุตร (2549) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว 5 ประเภท ดังนี้

1) แหล่งท่องเที่ยว (Attractions) ถือว่าเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญอย่างมาก เพราะ เป็นองค์ประกอบที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยวมีหลายประเภท ไม่ว่าจะเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ หรือ แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ที่นักท่องเที่ยวสามารถเข้าไป สัมผัสวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชน ประวัติศาสตร์ของแต่ละสถานที่

2) การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (Accessibility) การเข้าถึงสถานที่แหล่งท่องเที่ยวนี้มี องค์ประกอบในการ คมนาคมขนส่งเข้ามาพร้อม ได้แก่ เครื่องบิน เรือ รถ สิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวเดินทางไปยังจุดหมายปลายทาง

3) ที่พักแรมและสิ่งอำนวยความสะดวกในการต้อนรับ (Accommodation) ได้แก่ โรงแรม รีสอร์ท เกสต์เฮาส์ โฮมสเตย์ ที่พักแรม ในประเภทต่าง ๆ จะมีสิ่งอำนวยความสะดวก ที่มีความ แตกต่างกันไป ทำให้ราคาและบริการต่างต่างกันไป เช่น สระว่ายน้ำ ซาวน่า บิสซิเนสเซ็นเตอร์ และอื่น ๆ

4) กิจกรรมการท่องเที่ยวและกิจกรรมนันทนาการ (Tourist activities and Recreational Activities) เป็นองค์ประกอบสำคัญเช่นกันเพราะในยุคปัจจุบัน พฤติกรรมนักท่องเที่ยวมีการเปลี่ยนแปลง จากสมัยก่อนการท่องเที่ยวเป็นการเดินทางไปชมสถานโบราณ อนุสาวรีย์ ชมความงดงามของธรรมชาติเท่านั้น และต่อจากนั้นเริ่มมีกิจกรรมนันทนาการเกิดขึ้น ได้แก่ การเดินป่าศึกษา ระบบนิเวศ การล่องแก่ง การปีนหน้าผา การดำน้ำ Scuba Diving หรือ Snorkeling การพายเรือแคนู ตกปลาหมึกในทะเลลึก รวมไปถึงการเข้าร่วมกิจกรรมของวิถีชีวิตชุมชน บายศรีสู่ขวัญ ซึ่งกิจกรรมทั้งหมดเป็นประสบการณ์ (Experience) ที่สามารถทำให้นักท่องเที่ยวจดจำ กิจกรรมดังกล่าวเป็นกิจกรรมที่สามารถสร้างรายได้เข้าสู่ชุมชน

5) ส่วนประกอบอื่น ๆ บริการเบ็ดเตล็ด (Ancillary) ส่วนประกอบทั้งหมดที่มีนักท่องเที่ยว เช่น ร้านค้าสะดวกซื้อ โรงพยาบาล ห้องสุขา ไปรษณีย์ ฯลฯ

2.2 แนวคิดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

2.2.1 ความหมายและลักษณะของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ Ecotourism เป็นคำที่เกิดใหม่ในวงการ อุตสาหกรรมท่องเที่ยว โดยนำคำ 2 คำมารวมกัน ได้แก่ Eco และ Tourism คำว่า Eco แปลตามรูปศัพท์ว่า บ้านหรือที่อยู่อาศัย ส่วน Tourism แปลว่า การท่องเที่ยว Ecotourism จึงแปลว่า การท่องเที่ยวเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย หมายความว่า การท่องเที่ยว ที่เน้นในด้านสิ่งแวดล้อมอันเป็นที่อยู่อาศัยของสิ่งมีชีวิตต่าง ๆ ทั้งพืช สัตว์และมนุษย์

คำว่า นิเวศ เป็นคำภาษาสันสกฤตที่นำมาใช้ในภาษาไทย มีความหมายว่า บ้านหรือที่อยู่อาศัย เช่นกัน (ดูพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน) ฉะนั้น การท่องเที่ยวเชิงนิเวศจึงเป็นศัพท์บัญญัติที่มีความหมายตรงกับคำในภาษาอังกฤษอย่างเหมาะสม

นอกจากคำว่า Ecotourism แล้ว ยังมีคำอื่น ๆ ที่มีความหมายใกล้เคียงหรือเกี่ยวข้องกันอีกหลายคำ ได้แก่ Green tourism แปลว่าการท่องเที่ยวสีเขียว หมายถึงการท่องเที่ยวสถานที่ทางธรรมชาติโดยสีเขียว เป็นสัญลักษณ์ของความอุดมสมบูรณ์ทางธรรมชาติ Biotourism แปลว่า การท่องเที่ยวเชิงชีวภาพ ซึ่งหมายถึงการท่องเที่ยวที่เน้นการศึกษาสิ่งมีชีวิตตามธรรมชาติและ Agrotourism แปลว่า การท่องเที่ยวเชิงเกษตร เป็นการท่องเที่ยวที่เน้นในด้านเกษตรกรรม เพื่อให้เรียนรู้เกี่ยวกับธรรมชาติของพืชผลไร่นา และวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของเกษตรกร

คำว่า การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เป็นศัพท์บัญญัติที่การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) นำมาใช้ อย่างเป็นทางการใน พ.ศ. 2541 โดยให้ความหมายตรงกับคำว่า Ecotourism ในภาษาอังกฤษ ศัพท์บัญญัตินี้ได้รับความเห็นชอบจากราชบัณฑิตยสถาน ซึ่งเป็นหน่วยงานที่

เกี่ยวข้องกับการบัญญัติศัพท์ แล้วเพื่อขยายความหมายของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศให้ชัดเจนยิ่งขึ้น สามารถกล่าวถึงคำนิยามที่นักวิชาการ ได้ให้ไว้ในที่ต่าง ๆ ดังนี้

องค์การสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Environment Programme - UNEP) สมาคมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Ecotourism Society) และองค์การการท่องเที่ยวโลก (World Tourism Organization) ให้คำนิยามว่า "การท่องเที่ยวที่ไม่เป็นการรบกวนลักษณะทางธรรมชาติมุ่งหวัง ในด้านการศึกษา มีความพอใจต่อทัศนียภาพ พืชพรรณ และสัตว์ตามธรรมชาติมีความเข้าใจต่อวัฒนธรรม ประวัติความเป็นมาของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติโดยไม่เป็นการรบกวนต่อระบบนิเวศ ในขณะเดียวกัน ก็สร้างโอกาสทางเศรษฐกิจ ที่จะทำให้เกิดการอนุรักษ์ต่อทรัพยากรของประชากรในท้องถิ่น"

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยให้คำนิยามว่า "การเดินทางไปยังสถานที่ท่องเที่ยวแห่งใดแห่งหนึ่ง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาชื่นชมและเพลิดเพลินไปกับทัศนียภาพธรรมชาติสภาพสังคมวัฒนธรรมและ ชีวิตของคนในท้องถิ่น บนพื้นฐานความรู้และความรับผิดชอบต่อระบบนิเวศ"

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2542) ให้ความหมายการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ หมายถึง การท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ โดยมีการให้ความรู้แก่ผู้เกี่ยวข้อง และให้ชุมชนท้องถิ่น และสร้างจิตสำนึกให้ทุกฝ่ายร่วมกันรับผิดชอบต่อระบบนิเวศอย่างยั่งยืน

เสรี เวชบุษกร (2538) ให้คำจำกัดความการท่องเที่ยวเชิงนิเวศว่า การท่องเที่ยวที่มีความรับผิดชอบต่อแหล่งท่องเที่ยว ที่เป็นธรรมชาติและต่อสิ่งแวดล้อมทางสังคม ซึ่งหมายรวมถึงวัฒนธรรมของชุมชนในท้องถิ่น ตลอดจนโบราณสถานโบราณวัตถุที่มีอยู่ในท้องถิ่น

กรมป่าไม้ (2548) ให้ความหมายของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศว่าเป็น การท่องเที่ยวรูปแบบหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการเดินทางไปยังแหล่งธรรมชาติและแหล่งวัฒนธรรมอย่างมีความรับผิดชอบต่อไม่ก่อให้เกิดการรบกวนหรือความเสียหายแก่ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แต่มีวัตถุประสงค์อย่างมุ่งมั่น เพื่อชื่นชม ศึกษาเรียนรู้ และเพลิดเพลินไปกับทัศนียภาพ พืชพรรณ และสัตว์ป่า ตลอดจนลักษณะทางวัฒนธรรมที่ปรากฏในแหล่งธรรมชาตินั้น อีกทั้งช่วยสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจที่ส่งผลให้การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเกิดประโยชน์ต่อชุมชน

การท่องเที่ยวเชิงนิเวศมีลักษณะที่สำคัญคือ เป็นการท่องเที่ยวที่ดำเนินการภายใต้ขีดจำกัดความสามารถของธรรมชาติ และต้องตระหนักถึงการมีส่วนร่วมของประชากร ชุมชน ขนบธรรมเนียมประเพณี ที่มีต่อขบวนการท่องเที่ยว อีกทั้งต้องยอมรับให้ประชาชนทุกส่วนได้รับผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจที่เกิดจากการท่องเที่ยวอย่างเสมอภาคเท่าเทียมกัน และต้องขึ้นนำภายใต้ความปรารถนาของประชาชนท้องถิ่นและชุมชนในพื้นที่ท่องเที่ยวนั้น ๆ (สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และสิ่งแวดล้อม แห่งประเทศไทย, 2539 อ้างใน สฤกษ์ สุแสงอรุณ 2548)

2.2.2 องค์ประกอบหลักที่สำคัญของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2544) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบหลักที่สำคัญของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มี 4 ประการดังนี้คือ

1) องค์ประกอบด้านพื้นที่ เป็นลักษณะเฉพาะประการหนึ่งของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ คือ การมุ่งเน้นในแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติเพื่อประสานการท่องเที่ยวกับความพอใจในการเรียนรู้และสัมผัส กับระบบนิเวศ (Eco-system) อาจมีบางแห่งที่รวมเอาลักษณะวัฒนธรรมที่มีวิถีชีวิตแบบธรรมชาติหรือ เป็นส่วนหนึ่งในระบบนิเวศของแหล่งท่องเที่ยววนั้น ๆ ไว้ (Nature-based tourism) โดยเฉพาะแม้ว่าจะ มีความคาบเกี่ยวกันในพื้นที่ก็ตาม ในทำนองเดียวกันการท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติ (Natural tourism) จึงไม่ใช่การท่องเที่ยวเชิงนิเวศทั้งหมด ทั้งนี้ต้องขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการจัดการการท่องเที่ยววนั้น ๆ ด้วย อาจเป็นการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น (Identity or Authentic or Endemic or Unique) ธรรมชาตินั้นอาจรวมถึงแหล่งวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง กับระบบนิเวศ (Eco-system) ในพื้นที่ด้วย

2) องค์ประกอบด้านการจัดการ เป็นการท่องเที่ยวที่มีความรับผิดชอบ (Responsible travel) โดยไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและอัตลักษณ์ท้องถิ่น ซึ่งมีการจัดการที่ยั่งยืนครอบคลุม ไปถึงการอนุรักษ์ทรัพยากร การจัดการสิ่งแวดล้อม การป้องกันและกำจัดมลพิษ และควบคุมการพัฒนา การท่องเที่ยวอย่างมีขอบเขตจึงเป็นการท่องเที่ยวที่มีการจัดการอย่างยั่งยืน (Sustainably Managed Tourism) เพื่อให้เกิดเป็นการท่องเที่ยวที่มีความรับผิดชอบ (Responsibly Travel) ที่ไม่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่น

3) องค์ประกอบด้านกิจกรรมและกระบวนการ เป็นการท่องเที่ยวที่มีกระบวนการ เรียนรู้ (Learning Process) โดยมีการให้การศึกษาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมและระบบนิเวศของแหล่งท่องเที่ยวเป็นการเพิ่มพูนความรู้ประสบการณ์ความประทับใจ เพื่อสร้างจิตสำนึกที่ถูกต้องกับผู้เกี่ยวข้อง นักท่องเที่ยว ประชาชนท้องถิ่น และผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยว จึงเป็นการท่องเที่ยว ด้านสิ่งแวดล้อมศึกษา (Environmental Education-based Tourism)

4) องค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วม เป็นการท่องเที่ยวที่มีการคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่นหรือชุมชนท้องถิ่น (Involvement of Local Community or People Participation) ที่มีบทบาทในมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติตามแผน และร่วมได้รับประโยชน์อย่างเสมอภาค คอยติดตามตรวจสอบ รวมถึงร่วมบำรุงรักษาทรัพยากรท่องเที่ยว อันจะก่อให้เกิดผลประโยชน์ ในท้องถิ่น ทั้งการกระจายรายได้การยกระดับคุณภาพชีวิต และการได้รับผลตอบแทน เพื่อนำกลับมาบำรุงรักษาและจัดการแหล่งท่องเที่ยวด้วย ในที่สุดแล้วท้องถิ่นมีส่วนร่วม ในการควบคุมการพัฒนา การท่องเที่ยวอย่างมีคุณภาพ

2.3 แนวคิดการส่งเสริมการท่องเที่ยว

การส่งเสริมการท่องเที่ยว ในการดำเนินการด้านการท่องเที่ยวมีหลักการดำเนินการที่สำคัญ 5 ประการ ดังนี้ (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย, 2550)

1) เร่งพัฒนา บุคลากร ฟื้นฟูมรดก และสินทรัพย์ทางวัฒนธรรมทั้งในเขตเมือง และนอกเมือง เพื่อให้เกิดการท่องเที่ยวใหม่สร้างแหล่งจำหน่ายซื้อสินค้าของนักท่องเที่ยว โดยส่งเสริมบทบาทเอกชน ร่วมกับ ชุมชนในการรักษาแหล่งท่องเที่ยว และวิถีชีวิตให้อยู่ในสภาพ เดิมอย่างต่อเนื่อง

2) เพิ่มความหลากหลายของการท่องเที่ยวรูปแบบต่าง ๆ ทั้งการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ การท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพ รวมทั้งการท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม โดยส่งเสริมการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว แห่งใหม่และให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวมากขึ้น ทั้งในรูปแบบ การจัดสหกรณ์ การท่องเที่ยว และการพัฒนาพื้นที่ชุมชนเป็นแหล่งท่องเที่ยว

3) เพิ่มมาตรการอำนวยความสะดวก สร้างความปลอดภัย และป้องกันการเอาเปรียบ นักท่องเที่ยวรวมทั้งเร่งรัดการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของนักท่องเที่ยวอย่างจริงจัง

4) เร่งฟื้นฟูความร่วมมือกับท้องถิ่นอื่น ๆ โดยรอบทั้งด้านการตลาด การลงทุน และ การจัดอุปสรรคในการท่องเที่ยว

5) บริหารการท่องเที่ยวโดยใช้กลยุทธ์การตลาดเชิงรุก โดยสร้างกิจกรรมการท่องเที่ยว เชื่อมโยงกับธุรกิจชุมชน ตลอดจนพัฒนาคุณภาพการบริการการท่องเที่ยว รวมทั้งการโฆษณา ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของท้องถิ่นในรูปแบบที่หลากหลาย

ตลอดช่วงเวลาที่ผ่านมการท่องเที่ยวได้เจริญเติบโต และขยายตัวเป็นอุตสาหกรรม ขนาดใหญ่ โดยเฉพาะประเทศไทยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจัดเป็นสาขาทางเศรษฐกิจหลัก ที่ก่อให้เกิด ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจโดยเฉพาะในด้านการนำมาซึ่งรายได้ก่อให้เกิด การหมุนเวียนเกิดการสร้าง งาน และการกระจายรายได้สู่ภูมิภาครวมทั้งส่งเสริมการลงทุนในธุรกิจ ที่มีเกี่ยวข้องอย่างกว้างขวาง

Lee และ Back (2003) กล่าวไว้ว่า การวางแผนการท่องเที่ยวในท้องถิ่น ควรพิจารณาการ รับรู้ของผู้อยู่อาศัยและทัศนคติก่อนที่จะทำ การลงทุน เพราะการลงทุนอาจจะไม่ ประสบความสำเร็จ หากพวกเขาไม่ได้สนับสนุนการวางแผนนี้ ความสำคัญของการท่องเที่ยว ดังกล่าวทำให้การพัฒนา และส่งเสริมการท่องเที่ยวต้องมีทิศทางและแนวทางที่เหมาะสม มีกระบวนการจัดการอย่างต่อเนื่องที่ มีประสิทธิภาพ เพื่อให้ประสบความสำเร็จ และเป็นไปตาม ทิศทางที่ถูกต้อง

การส่งเสริมการท่องเที่ยว ในการดำเนินการด้านการท่องเที่ยวมีหลักการดำเนินการที่สำคัญ 5 ประการ ดังนี้ (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย, 2550)

- 1) เร่งพัฒนา บุรณะ พื้นฟูมรดก และสินทรัพย์ทางวัฒนธรรมทั้งในเขตเมือง และนอกเมือง เพื่อให้เกิดการท่องเที่ยวใหม่สร้างแหล่งจับจ่ายซื้อสินค้าของนักท่องเที่ยว โดยส่งเสริมบทบาทเอกชน ร่วมกับชุมชนในการรักษาแหล่งท่องเที่ยว และวิถีชีวิตให้อยู่ในสภาพ เดิมอย่างต่อเนื่อง
- 2) เพิ่มความหลากหลายของการท่องเที่ยวรูปแบบต่าง ๆ ทั้งการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ การท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพ รวมทั้งการท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม โดยส่งเสริมการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว แห่งใหม่และให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวมากขึ้น ทั้งในรูปแบบ การจัดสหกรณ์ การท่องเที่ยว และการพัฒนาพื้นที่ชุมชนเป็นแหล่งท่องเที่ยว
- 3) เพิ่มมาตรการอำนวยความสะดวก สร้างความปลอดภัย และป้องกันการเอาเปรียบ นักท่องเที่ยวรวมทั้งเร่งรัดการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของนักท่องเที่ยวอย่างจริงจัง
- 4) เร่งฟื้นฟูความร่วมมือกับท้องถิ่นอื่น ๆ โดยรอบทั้งด้านการตลาด การลงทุน และ การจัดอุปสรรคในการท่องเที่ยว
- 5) บริหารการท่องเที่ยวโดยใช้กลยุทธ์การตลาดเชิงรุก โดยสร้างกิจกรรมการท่องเที่ยว เชื่อมโยงกับธุรกิจชุมชน ตลอดจนพัฒนาคุณภาพการบริการการท่องเที่ยว รวมทั้งการโฆษณา ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของท้องถิ่นในรูปแบบที่หลากหลาย

2.4 แนวคิดการจัดการเส้นทางการท่องเที่ยว

วิภาวรรณ (2551) กล่าวว่า การจัดเส้นทางการท่องเที่ยวหมายถึงการกำหนดเส้นทางเพื่อให้ นักท่องเที่ยวเข้าชมจุดที่น่าสนใจตามแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ได้อย่างง่ายสะดวกและปลอดภัยรวมทั้งยัง ได้รับความรู้และเพลิดเพลินควบคู่กันไป บางครั้งเส้นทางการท่องเที่ยวอาจเกิดขึ้นจากการที่ นักท่องเที่ยวหลายหลายกลุ่มใช้เส้นทางเดิม ๆ อยู่เป็นประจำซึ่งอาจจะเป็นเส้นทางรถยนต์ทางเท้า ทางเรือหรือทางอื่น ๆ ที่อาจใช้ร่วมกับเส้นทางสัญจรปกติของเมือง หรืออาจเป็นการกำหนดเส้นทาง ขึ้นมาใหม่โดยเฉพาะ การกำหนดเส้นทางสัญจรเพื่อการท่องเที่ยวควรสำรวจและสังเกตการณ์จาก พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวประกอบกับแนวโน้มที่ควรจะเป็นในการจัดเส้นทางโดยเริ่มต้นจากการ พิจารณาตำแหน่งของแหล่งท่องเที่ยวประเภทต่าง ๆ ภายในเมือง แล้วจัดลำดับความสำคัญและความ น่าสนใจ จากนั้นจึงพิจารณาความสามารถในการเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ เข้าด้วยกันซึ่งการจัด เส้นทางสัญจรเพื่อการท่องเที่ยวอาจกำหนดในลักษณะวงจรบรรจบ คือการที่จุดเริ่มต้นและจุด ท่อเที่ยวสุดท้ายไม่ซ้ำเส้นทางกัน ซึ่งจะทำให้นักท่องเที่ยวได้พบเห็นสิ่งแปลกใหม่และเกิดความ เพลิดเพลินตลอดเส้นทางโดยไม่ต้องย้อนกลับไปยังเส้นทางเดิมอีกซึ่งอาจจะจัดให้มีการเดินทางในสอง ลักษณะเช่นเริ่มต้นด้วยการเดินเท้าและเปลี่ยนเป็นการสัญจรทางเรือในขากลับเป็นต้น

นอกจากนี้ยังมีการจัดการเส้นทางในลักษณะแบบทางเดียวโดยจุดเริ่มต้นและจุดสุดท้าย แยกกันอยู่ตามความเหมาะสม ดังนั้นการกำหนดเส้นทางอาจจัดทำขึ้นหลายเส้นทางหรือหลายระบบ ภายในเมืองเพื่อเป็นทางเลือกสำหรับนักท่องเที่ยว ซึ่งอาจจะมีเวลาน้อยหรือมีความสนใจแตกต่างกัน การจัดการเส้นทางเพื่อการท่องเที่ยวที่เน้นควบคุมเส้นทางและรูปแบบการสัญจรไม่ทำให้ สับสนนอกจากนี้ยังควรให้ข้อมูลข่าวสารในเส้นทาง โดยการจัดทำการประชาสัมพันธ์แก่นักท่องเที่ยว ตลอดเส้นทางอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งอาจเป็นแผ่นพับที่มีข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจต่าง ๆ รวมไปถึงข้อมูลเกี่ยวกับที่พักร้านอาหารและกิจกรรมการท่องเที่ยวต่าง ๆ ซึ่งจุดเริ่มต้นของเส้นทาง อาจอยู่ย่านใจกลางเมือง สามารถเข้าถึงได้ง่ายและมีข้อมูลต่าง ๆ รวมอยู่เพื่อให้นักท่องเที่ยวใช้ ประกอบการตัดสินใจและการวางแผนในการเดินทาง รวมถึงมีสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ไว้บริการ เช่น ที่จอดรถ ที่พัก ห้องน้ำ ถึงขยะ โทรศัพท์ เป็นต้น การจัดเส้นทางท่องเที่ยวในเขตเมืองอาจจัด เส้นทางไว้หลายเส้นทาง ดังนั้นจุดเริ่มต้นนี้ไม่จำเป็นต้องมีอยู่จุดเดียวแต่อาจกระจายกันอยู่ตาม บริเวณที่มีแหล่งนักท่องเที่ยวรวมกลุ่มกันอยู่ก็ได้

เส้นทางท่องเที่ยวเขตเมือง

เมืองที่มีบทบาทดึงดูดใจการท่องเที่ยวมีกิจกรรมที่น่าสนใจมีความหลากหลายของกิจกรรม ประเภทต่าง ๆ เช่น การค้า สังคมวัฒนธรรม เส้นทางสัญจรโดยการเดินเท้าได้กลายเป็นกิจกรรม ประเภทหนึ่งที่ได้รับพิจารณากำหนดเส้นทางเป็นพิเศษ ซึ่งโดยส่วนมากแล้วจะเป็นการกำหนด เส้นทางที่เหมาะสมต่อการเดินทางในหนึ่งวันเส้นทางเหล่านี้จะผ่านไปย่านธุรกิจผ่านอาคารหรือ ผ่านถนนที่ทางประวัติศาสตร์ที่น่าสนใจ สวนสาธารณะหรือจุดชมวิวที่สำคัญ ๆ

เส้นทางท่องเที่ยวโดยการเดินทางเป็นวิธีการท่องเที่ยวที่ใช้ได้สำหรับทุกเมืองและเป็นวิธีที่ ค่อนข้างจะอิสระมีความสะดวกสำหรับนักท่องเที่ยวทั้งกลุ่มเล็กและกลุ่มใหญ่ เนื่องจากการเดินทาง นั้นไม่มีการกำหนดระยะเวลาสามารถหยุดแวะชมตามจุดต่าง ๆ ที่น่าสนใจในต่างต้องการนอกจากนี้ การเดินเท้ายังสามารถพบเห็นรายละเอียดของสภาพบ้านเมืองวิถีชีวิตของผู้คนต่าง ๆ ได้อย่างใกล้ชิด อีกทั้งยังเป็นการออกกำลังกายด้วยในขณะเดียวกันการจับทำการเดินทางถ้าในเมืองก็สามารถทำได้ โดยง่ายและการลงทุนค่าใช้จ่ายที่ไม่สูงมากนักประชาชนของเมืองก็ได้รับประโยชน์จากการเดินทางที่ ต่อเนื่องกันโดยตลอด

เหตุผลที่สำคัญประการหนึ่งในการพัฒนาการเดินทางในเมืองคือการขยายและพัฒนาพื้นที่ใน บริเวณศูนย์กลางการจับจ่ายใช้สอยหรือการสร้าง ภาพพจน์ใหม่ให้กับเมืองก่อให้เกิดความต้องการ กิจกรรมที่รักหลายมากขึ้นภายในเมือง ไม่ว่าจะเป็นนิทรรศการ การแสดงเทศกาล และกิจกรรมอื่น ๆ เช่นอาจจะต้องเตรียมพื้นที่ในการอำนวยความสะดวกได้แก่ ทางเดินเท้า ที่นั่งพักผ่อน น้ำพุ ร้านค้า ร้านอาหาร และกิจกรรมในยามค่ำคืน หากเดินเท้าได้รับการออกแบบและแผนที่ดี จะช่วยปรับภูมิ

สภาพแวดล้อมสังคมและพื้นที่เกี่ยวเนื่องให้ได้รับการพัฒนาด้วยเช่นกัน (Rubenstein, 1992, pp. 21-22) โดยมีหลักการจัดเส้นทางเดินเท้าดังนี้

1) สงวนรักษาย่านฟื้นฟูเศรษฐกิจของย่านป้องกันไม่ให้อ่านใจกลางเมืองขยายตัวออกไปอย่างฉับมือใช้การวางแผนพัฒนาเมืองเพื่อปรับปรุงการเข้าถึงย่านใจกลางเมืองและรักษาสภาพแวดล้อมของเมือง

2) ช่วยให้เกิดความปลอดภัยแก่ผู้เดินทางเท้ารวมทั้งส่งเสริมให้เกิดการจับจ่ายใช้สอย

3) ช่วยลดปัญหาการจราจรติดขัดและปัญหาการกีดขวางทางสัญจรของยานพาหนะ

4) ช่วยปรับปรุงลักษณะทางจิตภาพของชุมชนเมืองให้สวยงามและชัดเจนยิ่งขึ้น

5) ช่วยลดมลภาวะทางเสียงและมลภาวะถ้าจะที่เกิดจากการจราจรบนท้องถนน

6) รองรับปริมาณนักท่องเที่ยวและนำนักท่องเที่ยวเข้าสู่สถานที่ได้สะดวกและใกล้ชิดมากขึ้น

7) ส่งเสริมความสัมพันธ์ทางสังคมภายในเมืองให้บริการสาธารณะและกิจกรรมต่าง ๆ ของประชาชน เช่น การพบปะสังสรรค์ การแสดงต่าง ๆ เป็นต้น

8) ส่งเสริมการอนุรักษ์โบราณสถาน อาคารทางประวัติศาสตร์และป้องกันไม่ให้โบราณสถานทรุดโทรมลงอันเนื่องจากการสั่นสะเทือนของรถยนต์เป็นต้น (Untermann, 1984, p. 135)

เส้นทางประวัติศาสตร์

การท่องเที่ยวในเมืองประวัติศาสตร์และเป็นการท่องเที่ยวอีกประเภทหนึ่งที่มีความนิยมในปัจจุบันเนื่องจากเมื่อประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมได้รับการวางแผนในด้านการอนุรักษ์ประวัติศาสตร์รวมทั้งมีการพัฒนาให้เกิดกิจกรรมที่หลากหลายขึ้นเช่นการเกิดการจัดแสดงแสงสีเสียงเพื่อเพิ่มความน่าสนใจแก่นักท่องเที่ยวโดยมีหลักการจัดเส้นทางท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ดังนี้

1) นำเสนอวัฒนธรรมความเชื่อวิถีชีวิตความเป็นอยู่รวมถึงธรรมเนียมประเพณีการแต่งกายแบบแผนในการดำรงชีวิตศาสนาการเข้าไปมีส่วนร่วมในวิถีชีวิตท้องถิ่นเป็นสิ่งดึงดูดใจนักท่องเที่ยวที่สำคัญ

2) นำเสนอศิลปะท้องถิ่นเช่นดนตรีการละเล่นการฟ้อนรำและศิลปหัตถกรรมที่ผลิตขึ้นเช่นภาพวาด งานประติมากรรมเครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ นอกจากนี้รูปแบบทางสถาปัตยกรรมก็เป็นสิ่งดึงดูดใจนักท่องเที่ยวที่สำคัญอีกเช่นกัน

3) นำเสนอกิจกรรมทางเศรษฐกิจจากการสำรวจความคิดเห็นด้านการท่องเที่ยวที่ประสบความสำเร็จนั้นมีผลมาจากกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่น่าสนใจของแหล่งท่องเที่ยวเหล่านั้นเช่นการแสดงช่างในเขตปาร์กอินซันเทศกาลล่าสัตว์งานแสดงสินค้าเกษตรกรรมซึ่งขึ้นอยู่กับเทคนิคในการสัญญาณของแหล่งท่องเที่ยวการเที่ยวชมอุตสาหกรรมของตลาดชุมชนก็ได้รับความนิยมนักท่องเที่ยวมากเช่นเดียวกัน

4) นำเสนอความแตกต่างของเมืองและชุมชน ความแตกต่างของเมืองชนบทอาคารบ้านเรือน มีความเป็นอยู่ของผู้คนเมืองย่านศูนย์การเมืองร้านค้าร้านอาหารเค้าสะดวกสวนสาธารณะพิพิธภัณฑ์ อาหารสัตว์งานนะเหมาะสำหรับนักท่องเที่ยวที่ชอบการเรียนรู้ศึกษาและชิมซั้บความรู้สึกที่มีต่อเมืองท่องเที่ยว นั้น การนั่งรถไฟไปตามถนนสายสำคัญต่าง ๆ ภายในเมือง ผ่านสถานที่สำคัญต่าง ๆ เมืองท่องเที่ยวบางแห่งยังได้จัดกิจกรรมกลางแจ้งเพื่อดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวซึ่งการแสดงเหล่านี้ได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวเสมอมา

5) นำเสนอรูปแบบทางวัฒนธรรมความน่าสนใจของพิพิธภัณฑ์คือการสามารถบอกกล่าวเล่าเรื่องราวทางประวัติศาสตร์อารยธรรม ชาติพันธุ์ งานศิลปะท้องถิ่นหรือแม่กระทั่งความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีวัตถุประสงค์หลักของพิพิธภัณฑ์นั้นก่อตั้งเพื่อให้ความรู้แก่ประชาชนในเมืองและดึงดูดนักท่องเที่ยวต่างชาติ

6) นำเสนอประเพณีและเทศกาลท้องถิ่นความเชื่อค่านิยมในท้องถิ่นหรืออิทธิพลทางศาสนา ประเพณีและเทศกาลเหล่านี้ก่อให้เกิดฤดูกาลท่องเที่ยวจากความนิยมของนักท่องเที่ยวแทบทั้งสิ้น

เส้นทางธรรมชาติ

เส้นทางธรรมชาติเป็นเส้นทางสำคัญสำหรับแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เพราะเป็นการทำหน้าที่จุดเชื่อมโยงจุดท่องเที่ยวแล้ว ยังช่วยป้องกันการรักษาทรัพยากรธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยวจากผลกระทบของการเหยียบย่ำและกิจกรรมการใช้ประโยชน์ต่าง ๆ นอกจากนี้ยังเป็นสื่อกลางที่จะทำให้ นักท่องเที่ยวเข้าไปเรียนรู้เพื่อสร้างความเข้าใจ และซาบซึ้งต่อธรรมชาติอย่างใกล้ชิดมากขึ้น โดยมีหลักการจัดเส้นทางท่องเที่ยวทางธรรมชาติดังนี้

1) เป็นเส้นทางเดินชมธรรมชาติ ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อนำนักท่องเที่ยวเข้าไปชื่นชมธรรมชาติ ระหว่างการใช้เส้นทาง อาจมีการเรียนรู้ธรรมชาติระหว่างทางด้วย

2) เส้นทางเดินป่าระยะไกล เป็นเส้นทางเดินระยะไกล

3) เส้นทางสื่อความหมายธรรมชาติเป็นเส้นทางที่สร้างขึ้นเพื่อการสื่อความหมายให้ความรู้และความเพลิดเพลินแก่นักท่องเที่ยวเช่นทางสื่อความหมายนี้อาจจำแนกย่อยเป็นเส้นทางสื่อความหมายที่มีบุคคลนำเส้นทางซึ่งความหมายศึกษาธรรมชาติด้วยตนเอง

4) เส้นทางเชื่อมโยงจุดท่องเที่ยวหรือสิ่งอำนวยความสะดวกเป็นเส้นทางที่สร้างขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์หลักในการนำนักท่องเที่ยวจากจุดหมายหนึ่งไปยังอีกจุดหมายหนึ่งในแหล่งท่องเที่ยวการออกแบบมักให้เป็นเวลาทางที่สั้นที่สุดเพื่อให้ไปถึงจุดหมายปลายทางที่ต้องการอย่างรวดเร็วที่สุด

เส้นทางแบบผสมผสาน

เส้นทางแบบผสมผสานเกิดจากการวางแผนผังในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวที่มีความโดดเด่นหลายหลายประเภทในบริเวณเดียวกัน เพื่อกำหนดเส้นทางท่องเที่ยวคือเส้นทางที่กำหนดขึ้นเพื่อให้นักท่องเที่ยวสามารถพบเห็นหรือเข้าชมจุดที่น่าสนใจ ตามแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ได้ง่ายสะดวก

ปลอดภัยได้รับความรู้และความเพลิดเพลิน จากการใช้เส้นทางที่จัดทำขึ้นเส้นทางท่องเที่ยวอาจเกิดขึ้นโดยอัตโนมัติจากการที่นักท่องเที่ยวในหลาย ๆ กลุ่มใช้เส้นทางเดิมซ้ำอยู่เป็นประจำหรืออาจเป็นเส้นทางที่กำหนดขึ้นมาเฉพาะเป็นพิเศษเพื่อให้เหมาะสมกับสภาพภูมิประเทศแหล่งท่องเที่ยวโดยมีการจัดเส้นทางท่องเที่ยวแบบผสมผสานดังนี้

1) การกำหนดเส้นทางควรสำรวจและสังเกตจากพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวประกอบกับแนวโน้มที่ควรจะเป็นในการตัดสินใจทางกว่าเดิมต้นจากการพิจารณาตำแหน่งของแหล่งท่องเที่ยวประเภทต่าง ๆ และจัดอันดับความสำคัญความน่าสนใจจากนั้นจึงพิจารณาความสามารถในการเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ เข้าด้วยกัน

2) การจัดเส้นทางในลักษณะวงจรบรรจบทำให้นักท่องเที่ยวได้พบเห็นสิ่งแปลกใหม่เกิดความเพลิดเพลินไปตลอดเส้นทางโดยไม่ต้องย้อนกลับไปเส้นทางเดิม

3) การจัดเส้นทางให้มีความแตกต่างการกำหนดเส้นทางอาจทำขึ้นในเส้นทางหรือระบบก็ได้เพื่อเป็นทางเลือกสำหรับนักท่องเที่ยวที่มีเวลาน้อยต่างกันความแตกต่างกันอันเนื่องมาจากความสนใจของนักท่องเที่ยวเช่นเส้นทางสำหรับผู้สนใจศิลปะและวัฒนธรรมหรืออาจเป็นเส้นทางที่มีความหลากหลายและมีความน่าสนใจอยู่ร่วมกัน

4) พิจารณาจากประเภทของพาหนะตามสภาพภูมิประเทศและผู้มีอากาศเส้นทางท่องเที่ยวอาจใช้บ้านักในการเดินทางต่างกันทำให้เกิดความน่าสนใจและแตกต่างกันตามความเหมาะสมของสภาพภูมิประเทศสภาพผู้มีอากาศลักษณะเฉพาะตัวเมืองนั้นนั้น

5) ความต่อเนื่องกับเส้นทางท่องเที่ยวภายนอกเมืองเส้นทางท่องเที่ยวไม่ควรจะจำกัดอยู่เพียงภายในเมืองเท่านั้นจะกวนต่อเนื่องกับเส้นทางท่องเที่ยวภายนอกเหมือนท่องเที่ยวทางธรรมชาติด้วยซึ่งอาจเป็นเส้นทางเดียวกันหรือต่อเนื่องกันเป็นบางส่วนก็ได้

การจัดเส้นทางท่องเที่ยวในเมือง เส้นทางท่องเที่ยวประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม เส้นทางท่องเที่ยวธรรมชาติและเส้นทางท่องเที่ยวผสมผสานรวมเป็นเส้นทางที่ใช้เพื่อเป็นสื่อกลางในการสื่อความหมายถึงคุณค่าของมรดกทางธรรมชาติ ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมทั้งนี้เพื่อเพิ่มความเข้าใจของนักท่องเที่ยวต่อสภาพแวดล้อมในท้องถิ่นและส่งเสริมคุณค่าทางมรดกทางธรรมชาติและประวัติศาสตร์รวมถึงให้ประสบการณ์ทางันทนาการและการเรียนรู้นอกจากนี้ยังเป็นการเพิ่มศักยภาพของพื้นที่ท่องเที่ยวได้อีกด้วย

2.5 แนวคิดและทฤษฎีความต้องการ (Need Theories)

2.5.1 ทฤษฎีลำดับความต้องการ (Hierarchy of Needs Theory)

เป็นทฤษฎีที่พัฒนาขึ้นโดย Maslow (n.d. อ้างใน “ทฤษฎีความต้องการ”, ม.ป.ป.)

นักจิตวิทยาแห่งมหาวิทยาลัยแบรนดิส์ เป็นทฤษฎีที่รู้จักกัน มากที่สุด ทฤษฎีหนึ่ง ซึ่งระบุว่า บุคคลมีความต้องการเรียงลำดับจากระดับพื้นฐานที่สุดไปยังระดับสูงสุด กรอบความคิดที่สำคัญของทฤษฎีนี้มี 3 ประการ คือ

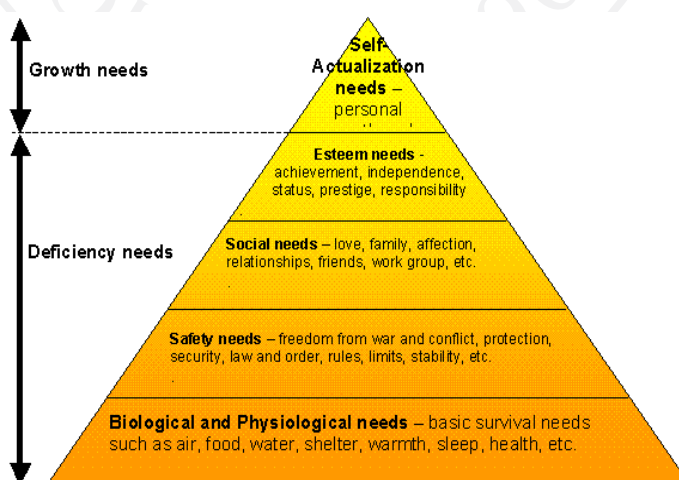
1) บุคคลเป็นสิ่งมีชีวิตที่มีความต้องการ ความต้องการมีอิทธิพลหรือเป็นเหตุจูงใจต่อพฤติกรรม ความต้องการที่ยังไม่ได้รับ การสนองตอบเท่านั้นที่เป็นเหตุจูงใจ ส่วนความต้องการที่ได้รับการสนองตอบแล้วจะไม่เป็นเหตุจูงใจอีกต่อไป

2) ความต้องการของบุคคลเป็นลำดับชั้นเรียงตามความสำคัญจากความต้องการพื้นฐาน ไปจนถึงความต้องการที่ซับซ้อน

3) เมื่อความต้องการลำดับต่ำได้รับการสนองตอบอย่างดีแล้ว บุคคลจะก้าวไปสู่ความต้องการลำดับที่สูงขึ้นต่อไป

Maslow (n.d. อ้างใน “ทฤษฎีความต้องการ”, ม.ป.ป.) เห็นว่าความต้องการของบุคคลมีห้ากลุ่มจัดแบ่งได้เป็นห้าระดับจากระดับต่ำไปสูง เพื่อความเข้าใจ มักจะแสดงลำดับของความต้องการเหล่านี้

ภาพที่ 2.1: แสดงลำดับความต้องการของมนุษย์ตามแนวคิดของมาสโลว์

ที่มา: ทฤษฎีความต้องการ. (ม.ป.ป.). สืบค้นจาก http://www.novabizz.com/NovaAce/Behavior/Need_Theories.htm.

ความต้องการทางร่างกาย (Physiological Needs) เป็นความต้องการลำดับต่ำสุดและเป็นพื้นฐานของชีวิต เป็นแรงผลักดันทางชีวภาพ เช่น ความต้องการอาหาร น้ำ อากาศ ที่อยู่อาศัย หากพนักงานมีรายได้จากการปฏิบัติงานเพียงพอ ก็จะสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้โดยมีอาหารและที่พักอาศัย เขาก็จะมีกำลังที่จะทำงานต่อไป และการมีสภาพแวดล้อมการทำงานที่เหมาะสม เช่น ความสะอาด ความสว่าง การระบายอากาศที่ดี การบริการสุขภาพ เป็นการสนองความต้องการในลำดับนี้ได้

ความต้องการความปลอดภัย (Safety Needs) เป็นความต้องการที่จะเกิดขึ้นหลังจากที่ความต้องการทางร่างกายได้รับการตอบสนองอย่างไม่ขาดแคลนแล้ว หมายถึง ความต้องการสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยจากอันตรายทั้งทางกายและจิตใจ ความมั่นคงในงาน ในชีวิตและสุขภาพ การสนองความต้องการนี้ ต่อพนักงาน ทำได้หลายอย่าง เช่น การประกันชีวิตและสุขภาพ กฎระเบียบ ข้อบังคับที่ยุติธรรม การให้มีสภาพแรงงาน ความปลอดภัยใน การปฏิบัติงาน เป็นต้น

ความต้องการทางสังคม (Social Needs) เมื่อมีความปลอดภัยในชีวิตและมั่นคงในการงานแล้ว คนเราต้องการความรัก มิตรภาพ ความใกล้ชิดผูกพัน ต้องการเพื่อน การมีโอกาสนำเข้าสมาคม สัมพันธ์กับผู้อื่น ได้รับการยอมรับเป็นสมาชิกในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งหรือหลายกลุ่ม

ความต้องการเกียรติยศชื่อเสียง (Esteem Needs) เมื่อความต้องการทางสังคมได้รับการตอบสนองแล้ว คนเราจะต้องการสร้างสถานภาพของตัวเองให้สูงเด่น มีความภูมิใจและสร้าง การนับถือตนเอง ขึ้นชมในความสำเร็จของงานที่ทำ ความรู้สึกมั่นใจในตัวเองแลเกียรติยศ ความต้องการเหล่านี้ได้แก่ ยศ ตำแหน่ง ระดับเงินเดือนที่สูง งานที่ท้าทาย ได้รับการยกย่องจากผู้อื่น มีส่วนร่วมในการตัดสินใจในงาน โอกาสแห่งความก้าวหน้าในงานอาชีพ เป็นต้น

ความต้องการเติมเต็มความสมบูรณ์ให้ชีวิต (Self-actualization Needs) เป็นความต้องการระดับสูงสุด คือต้องการจะเติมเต็มศักยภาพของตนเอง ต้องการความสำเร็จในสิ่งที่ปรารถนาสูงสุดของตัว ความเจริญก้าวหน้า การพัฒนาทักษะความสามารถให้ถึงขีดสุดยอด มีความเป็นอิสระในการตัดสินใจและการคิดสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ การก้าวสู่ตำแหน่งที่สูงขึ้นในอาชีพและการทำงาน เป็นต้น

มาสโลว์แบ่งความต้องการเหล่านี้ออกเป็นสองกลุ่ม คือ ความต้องการที่เกิดจากความขาดแคลน (Deficiency Needs) เป็น ความต้องการระดับต่ำ ได้แก่ ความต้องการทางกายและความต้องการความปลอดภัย อีกกลุ่มหนึ่งเป็น ความต้องการก้าวหน้า และพัฒนาตนเอง (Growth Needs) ได้แก่ความต้องการทางสังคม เกียรติยศชื่อเสียง และความต้องการเติมเต็มความสมบูรณ์ให้ชีวิต จัดเป็น ความต้องการระดับสูง และอธิบายว่า ความต้องการระดับต่ำจะได้รับการสนองตอบจากปัจจัยภายนอกตัวบุคคล ส่วนความต้องการระดับสูง จะได้รับการสนองตอบ จากปัจจัยภายในตัวบุคคลเอง

ตามทฤษฎีของมาสโลว์ ความต้องการที่รับการตอบสนองอย่างดีแล้ว จะไม่สามารถเป็นเงื่อนไขจูงใจบุคคลได้อีกต่อไป แม้ผลวิจัย ในเวลาต่อมา ไม่สนับสนุนแนวคิดทั้งหมดของมาสโลว์

แต่ทฤษฎีลำดับความต้องการของเขา ก็เป็นทฤษฎีที่เป็นพื้นฐาน ในการอธิบายองค์ประกอบของแรงจูงใจ ซึ่งมีการพัฒนาในระยะหลัง ๆ

2.6 ทฤษฎีการวิเคราะห์องค์ประกอบ

Daniel (1988) ได้พูดถึงการวิเคราะห์องค์ประกอบไว้ว่า การวิเคราะห์องค์ประกอบถูกออกแบบมาเพื่อใช้ตรวจสอบโครงสร้างของชุดตัวแปรและเพื่อใช้อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในรูปของจำนวนที่น้อยที่สุดของตัวแปรแฝงที่สังเกตไม่ได้ ซึ่งตัวแปรแฝงที่สังเกตไม่ได้เหล่านี้จะถูกรเรียกว่า องค์ประกอบ

Joreskog และ Sorbom (1989) ได้อธิบายว่า แนวคิดที่สำคัญภายใต้รูปแบบของการวิเคราะห์องค์ประกอบ คือ มีตัวแปรบางตัวที่ไม่สามารถสังเกตหรือวัดได้โดยตรง หรืออาจเรียกได้ว่าเป็นตัวแปรแฝงหรือองค์ประกอบ ตัวแปรที่ไม่สามารถสังเกตหรือวัดได้โดยตรงนั้น สามารถอ้างอิงได้ทางอ้อมจากข้อมูลของตัวแปรที่สังเกตได้ การวิเคราะห์องค์ประกอบเป็นกระบวนการทางสถิติสำหรับเปิดเผย (Uncovering) ตัวแปรแฝงที่มีอยู่ โดยศึกษาผ่านความแปรปรวนระหว่างชุดของตัวแปรที่สังเกตได้

กัลยา วานิชบัญชา (2551) สรุปว่า เป็นการวิเคราะห์หลายตัวแปรเทคนิคหนึ่งเพื่อการสรุปรายละเอียดของตัวแปรหลายตัว หรือเรียกว่าเป็นเทคนิคที่ใช้ในการลดจำนวนตัวแปรเทคนิคหนึ่งโดยการศึกษารูปแบบความสัมพันธ์ของตัวแปร และสร้างตัวแปรใหม่เรียกว่า องค์ประกอบ โดยองค์ประกอบที่สร้างขึ้นจะเป็นการนำตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันหรือมีความร่วมกันสูงมารวมกันเป็นองค์ประกอบเดียวกัน ส่วนตัวแปรที่อยู่คนละองค์ประกอบมีความร่วมกันน้อย หรือไม่มีความสัมพันธ์กันเลย

เพชรน้อย สิงห์ช่างชัย (2549) ให้ความหมายคือ การวิเคราะห์องค์ประกอบเป็นเทคนิคทางสถิติ สำหรับวิเคราะห์ตัวแปรหลายตัว (Multivariate analysis Techniques) ที่ออกแบบมาเพื่อช่วยให้นักวิจัยได้ใช้แสวงหาความรู้ความจริงดังกล่าว เช่น นักวิจัยสามารถใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis หรือ EFA) ในการพัฒนาทฤษฎี หรือนักวิจัยสามารถใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis หรือ CFA) ในการทดสอบหรือยืนยันทฤษฎี

ประเภทของเทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบ

เทคนิคของการวิเคราะห์องค์ประกอบ แบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ

- 1) การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis)
- 2) การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis)

การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis) การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจจะใช้ในกรณีที่ผู้ศึกษาไม่มีความรู้หรือมีความรู้ น้อยมาก เกี่ยวกับโครงสร้างความสัมพันธ์ของตัวแปรเพื่อศึกษาโครงสร้างของตัวแปรและลดจำนวนตัวแปรที่มี อยู่เดิมให้มีการรวมกันได้

การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันจะใช้กรณีที่ผู้ศึกษาทราบโครงสร้างความสัมพันธ์ของตัวแปร หรือคาดว่าโครงสร้างความสัมพันธ์ของตัวแปรควรจะเป็นรูปแบบใด หรือคาดว่าตัวแปรใดบ้างที่ มีความสัมพันธ์กัน มากและควรอยู่ในองค์ประกอบเดียวกัน หรือคาดว่า มีตัวแปรใดที่ไม่มี ความสัมพันธ์กัน ควรจะอยู่ต่างองค์ประกอบกัน หรือกล่าวได้ว่า ผู้ศึกษาทราบโครงสร้างความสัมพันธ์ของตัวแปร หรือคาดไว้ว่า โครงสร้างความสัมพันธ์ของตัวแปรเป็นอย่างไรและจะใช้เทคนิคการวิเคราะห์ องค์ประกอบเชิงยืนยัน มาตรวจสอบหรือยืนยันความสัมพันธ์ว่าเป็นอย่างที่คาดไว้หรือไม่ โดยการ วิเคราะห์หาความตรงเชิงโครงสร้าง

2.7 ข้อมูลทั่วไปจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

จังหวัดประจวบคีรีขันธ์มีประวัติศาสตร์ความเป็นมาไม่คอยแน่ชัด เนื่องจากเป็นพื้นที่แคบ ยามมีศึกสงครามยากแก่การป้องกันจึงต้องปล่อยให้ เป็นเมืองร้างหรือยุบเมืองเป็นส่วนหนึ่งของเมือง เพชรบุรี ในอดีตเป็นเพียงเมืองชั้นจัตวาเล็ก ๆ ที่รวมกันอยู่ภายใต้การปกครองของเมืองเพชรบุรี พอถึงรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยจึงได้โปรดเกล้าฯ ตั้งเมือง เมืองบางนางรม ที่ปากคลองบางนางรม แต่ที่ดินไม่เหมาะสมแก่การเพาะปลูกจึงย้ายที่ว่าการเมืองไปตั้งที่เมืองกุย ที่มีความอุดมสมบูรณ์และการตั้งบ้านเรือนหนาแน่นกว่า

ในสมัยรัชกาลที่ 4 พ.ศ. 2398 โปรดเกล้าฯ ให้เปลี่ยนชื่อจาก “เมืองกุย” เป็น “เมืองประจวบคีรีขันธ์” โดยรวมเมืองกุย เมืองคลองวาฬ เมืองบางนางรม เข้าด้วยกัน โดยที่ตั้งเมืองยังคงตั้งอยู่ที่เมืองกุย คืออำเภอกุยบุรี ในปัจจุบัน เพื่อให้ชื่อคล้องจองกันกับระหว่างเมืองประจวบคีรีขันธ์ กับ “เมืองประจันตคีรีเขต” ซึ่งเดิมคือเกาะกงที่แยกออกจากจังหวัดตราด

เมื่อถึงสมัยรัชกาลที่ 5 พ.ศ. 2441 จึงย้ายมาอยู่ที่บ้านเกาะหลัก ต่อมาพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงจัดการปกครองแบบมณฑลเทศาภิบาล เมืองประจวบคีรีขันธ์ เมืองชั้นจัตวาซึ่งขึ้นตรงกับเมืองเพชรบุรี จึงมีสถานะเป็นอำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ สังกัดเมืองเพชรบุรี ในช่วงนี้เมืองปราณบุรี ซึ่งมีอาณาเขตติดอำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ด้านทิศเหนือ ซึ่งเคยมีฐานะเป็นเมืองชั้นจัตวา ขึ้นกับเมืองเพชรบุรี ก็ได้จัดตั้งเป็นอำเภอเมืองปราณบุรี สังกัดเมืองเพชรบุรีด้วย ส่วนเมืองกำเนิดนพคุณขึ้นตรงกับเมืองชุมพร ด้วยมีพระราชดำริสงวนชื่อเมืองปราณไว้ (เมืองเก่าที่ตั้งอยู่ที่ปากน้ำปราณบุรี)

ต่อมา ใน พ.ศ. 2449 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้มีพระบรมราชโองการเหนือเกล้าให้รวมเอาอำเภอเมืองปราณบุรี อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ จังหวัดเพชรบุรี และอำเภอกำเนิดนพคุณ จังหวัดชุมพร ซึ่งเป็นเมืองชั้นจัตวามาก่อนเข้ารวมเป็นจังหวัดปราณบุรี ตั้งที่ตำบลเกาะหลัก ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวจึงได้มีการเปลี่ยนชื่อเมืองปราณบุรีเป็นเมืองประจวบคีรีขันธ์ เพื่อป้องกันการสับสนกับเมืองปราณ ที่ปากน้ำปราณบุรี หลังจากมีการยกเลิกระบบการปกครองแบบมณฑลเทศาภิบาล เมืองประจวบคีรีขันธ์จึงไม่ได้ขึ้นตรงกับเมืองเพชรบุรีและมณฑลราชบุรี

คำขวัญ: เมืองทองเนื้อเก้า มะพร้าว สับประรด สวยสด หาด เขา ถ้ำ งามล้ำน้ำใจ

ภูมิศาสตร์: มีเนื้อที่ประมาณ 6,367.620 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 3,979,762.5 ไร่ มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับจังหวัดเพชรบุรี

ทิศใต้ ติดต่อกับจังหวัดชุมพร

ทิศตะวันออก ติดต่อกับอ่าวไทย

ทิศตะวันตก ติดต่อกับประเทศพม่า

ความยาวจากทิศเหนือจรดทิศใต้ ประมาณ 212 กิโลเมตร และชายฝั่งทะเลยาวประมาณ 224.8 กิโลเมตร มีส่วนที่แคบที่สุดของประเทศอยู่ในเขตตำบลคลองวาฬ อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ จากอ่าวไทยถึงเขตแดนพม่าประมาณ 12 กิโลเมตร ระยะทางจากกรุงเทพฯ ตามทางหลวงแผ่นดินสายเอเชียหมายเลข 4 (ถนนเพชรเกษม) ประมาณ 399 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทางประมาณ 4 ชั่วโมงเศษ และตามเส้นทางรถไฟสายใต้ ประมาณ 318 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทางประมาณ 4-6 ชั่วโมง

ลักษณะภูมิประเทศ

ภูมิประเทศโดยทั่วไปของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เป็นพื้นที่ราบแคบ ตามแนวฝั่งทะเลด้านตะวันออก มีความลาดเอียงจากทิศตะวันตก ตามแนวเทือกเขาตะนาวศรี ลงสู่ทิศตะวันออก ด้านอ่าวไทย

ภูมิประเทศด้านตะวันออก บริเวณชายฝั่งทะเล มีภูเขากระจัดกระจายทั่วไป ทั้งบริเวณชายฝั่งทะเลด้านตะวันตก และบริเวณส่วนกลางของพื้นที่ ที่สำคัญเป็นแนวเทือกเขาสามร้อยยอด ซึ่งมีความสูงโดยเฉลี่ยประมาณ 750 เมตร ความสูงจากระดับน้ำทะเล ชายฝั่งตะวันออก โดยเฉลี่ยประมาณ 1-5 เมตร ความลาดชันค่อนข้างสูงนี้ทำให้เกิดลำห้วย เกาะเล็กเกาะน้อย จำนวน 17 เกาะ เกาะสำคัญ คือ เกาะจัน และเกาะทะลุ

ภูมิประเทศด้านตะวันออก แนวเทือกเขาตะนาวศรี เป็นแนวป่าไม้ตลอดแนวเขตจังหวัด ไม้ที่สำคัญ ได้แก่ ไม้ยาง ไม้ยูง ไม้ตะแบก ไม้ตะเคียน ไม้จำปา ไม้หน้าคุดตร

ประชากร

จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีประชากรทั้งสิ้น 537,740 คน เป็นชาย 266,567 คน เป็นหญิง 271,173 คน (ข้อมูล ณ เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2559 จากระบบสถิติทางการทะเบียน) เขตการปกครอง

จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ แบ่งการปกครองออกเป็น 7 อำเภอ 1 กิ่งอำเภอ 48 ตำบล 421 หมู่บ้าน 138,021 หลังคาเรือน เทศบาล 15 แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล 45 แห่ง (ข้อมูลปี 2558) อำเภอต่าง ๆ ได้แก่ อำเภอเมือง อำเภอหัวหิน อำเภอปราณบุรี อำเภอกุยบุรี อำเภอทับสะแก อำเภอบางสะพาน อำเภอบางสะพานน้อยและกิ่งอำเภอสามร้อยยอด

แหล่งน้ำธรรมชาติ มีแม่น้ำปราณบุรีเป็นสายหลัก รองลงไปคือแม่น้ำกุยบุรี แม่น้ำบางสะพาน คลองบางนางรม และคลองกรูด

2.7.1 ข้อมูลทั่วไปอำเภอปราณบุรี

วิสัยทัศน์ของอำเภอปราณบุรี: ปราณบุรีเมืองน่าอยู่ เกษตรอุตสาหกรรมมั่นคง ธรรมชาติสมบูรณ์ ชุมชนเข้มแข็งและพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน
พันธกิจ

- 1) พัฒนาอำเภอปราณบุรีให้เป็นเมืองท่องเที่ยวที่ทรงคุณค่าทางธรรมชาติ
- 2) ผลักดันอำเภอปราณบุรีให้มีขีดความสามารถในการแข่งขันการผลิตการแปรรูปสัตว์ปศุสัตว์
- 3) สร้างความสมดุลในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 4) สร้างความมั่นคงและสังคมคุณภาพ มีความเข้มแข็งและพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน
- 5) พัฒนาระบบบริหารงานภาครัฐบนพื้นฐานหลักธรรมาภิบาล

ที่ตั้งและอาณาเขต

อำเภอปราณบุรีตั้งอยู่ทางตอนเหนือของจังหวัด มีอาณาเขตติดต่อกับเขตการปกครองข้างเคียงดังต่อไปนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับอำเภอหัวหิน

ทิศตะวันออก ติดต่อกับอำเภอไทย

ทิศใต้ ติดต่อกับอำเภอสามร้อยยอด

ทิศตะวันตก ติดต่อกับเขตตะนาวศรี (ประเทศพม่า)

การปกครองส่วนภูมิภาค

อำเภอปราณบุรีแบ่งเขตการปกครองย่อยเป็น 6 ตำบล 43 หมู่บ้าน ได้แก่

1)	ปราณบุรี	(Pran Buri)	7 หมู่บ้าน
2)	เขาน้อย	(Khao Noi)	8 หมู่บ้าน
3)	ปากน้ำปราณ	(Pak Nam Pran)	5 หมู่บ้าน

4)	หนองตาแต้ม	(Nong Ta Taem)	11 หมู่บ้าน
5)	วังก้พง	(Wang Phong)	7 หมู่บ้าน
6)	เขาจ้าว	(Khao Chao)	6 หมู่บ้าน

สถานที่ท่องเที่ยวอำเภอปราณบุรีที่น่าสนใจ

ชายหาดทะเลเขาชะโหลก อยู่ในพื้นที่ตำบลปากน้ำปราณ ชายหาดนเรศวร ตั้งอยู่หมู่ที่ 4 ตำบลปากน้ำปราณ อยู่ในวนอุทยานท้าวโกษา เป็นสถานที่ในพระราชพงศาวดารกรุงศรีอยุธยาสมเด็จพระนเรศวรมหาราช และสมเด็จพระเอกาทศรถเสด็จประพาสผ่าน เป็นชายทะเลที่ติดกับบริเวณหาดทรายเขาชะโหลก คนทั่วไปรู้จักกันในชื่อเขาชะโหลก มีลักษณะเป็นภูเขาขนาดย่อม ยื่นลงไปในทะเล บริเวณปลายหาดนเรศวรด้านใต้มีทิวทัศน์สวยงาม มีหาดทรายขาว สะอาด น้ำทะเลใส นักท่องเที่ยวนิยมไปพักผ่อนเล่นน้ำกันมาก มีเรือแคนูให้เช่าพายชมความสวยงามของภูเขา บริเวณที่ทำการวนอุทยานฯ บริเวณที่ทำการวนอุทยานฯ มีลานกางเต็นท์สำหรับผู้ต้องการค้างแรม เริ่มเป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยวและผู้ประกอบ ธุรกิจโรงแรม และร้านอาหารจำนวนมาก โดยเฉพาะในช่วงวันหยุด หรือเทศกาลที่มีวันหยุดต่อเนื่อง

ภาพที่ 2.2: แสดงชายหาดทะเลเขาชะโหลก

ที่มา: ปราณบุรี ทะเลสงบ มีดีกว่าที่คิด. (2559). สืบค้นจาก <http://www.thetrippacker.com/th/review>.

วนอุทยานปราณบุรี (ตั้งอยู่ที่ อ. ปราณบุรี จ.ประจวบคีรีขันธ์ เดินทางจาก อ.หัวหิน ไปตาม ถนนเพชรเกษมสายเก่า ประมาณ 15 กม. จะเห็นป้ายบอกทาง แยกซ้ายมือเข้าไปวนอุทยานปราณบุรี ระยะทาง 4 กิโลเมตร สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมที่ วนอุทยานปราณบุรี โทร 0 3243 3658)

ภาพที่ 2.3: วนอุทยานปราณบุรี

ที่มา: วนอุทยานปราณบุรี. (2559). สืบค้นจาก <http://www.touronthai.com/article/1964>.

ภายในวนอุทยาน ประกอบด้วยป่าชายเลน ป่าบกบนภูเขา ที่ดอนริมชายทะเล และที่รกร้างว่างเปล่า เพื่อพัฒนาเป็นป่าอนุรักษ์ที่จะผลิตไม้ เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจป้องกันลมพายุ และเป็นแหล่งเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ เนื่องจากพื้นที่ดังกล่าวมีสภาพป่าชายเลน ทิวทัศน์ ทางธรรมชาติ หาดทรายที่สวยงาม และมีแม่น้ำปราณบุรีไหลผ่านตอนกลางของพื้นที่ป่า โดยเฉพาะอย่างยิ่ง อยู่ใกล้ชุมชนแหล่งท่องเที่ยว มีท่าเรือขนาดเล็กเชื่อมกับสะพานทางเดิน ซึ่งเป็นจุดที่พักผ่อน จุดเด่นของการท่องเที่ยว คือ การ ได้สัมผัสกับความสวยงามตามธรรมชาติ และระบบนิเวศของป่าชายเลน มีพันธุ์ไม้หายากชนิด และได้เห็นวิถีชีวิตของชาวบ้านที่อาศัยอยู่ริมคลอง

2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พณภุช อุดมกิตติ (2557) ได้ศึกษาเรื่อง การจัดการเส้นทางจักรยานเพื่อการท่องเที่ยว อย่างยั่งยืนในพื้นที่เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร โดยใช้วิธีการศึกษาจากเอกสาร จากการลงพื้นที่และ แจกแบบสอบถาม นำผลที่ได้มาประเมินคุณค่าและวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาสและอุปสรรค และ นำเสนอเป็นเส้นทางจักรยานเพื่อการท่องเที่ยวและการจัดการเส้นทางจักรยานเพื่อการท่องเที่ยว

อย่างยั่งยืน ผลการศึกษาพบว่า พื้นที่เขตตลิ่งชันเป็นพื้นที่ที่มีประวัติศาสตร์และพัฒนาการมาอย่างต่อเนื่อง มีทรัพยากรวัฒนธรรมที่หลากหลาย มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวสูง จากการสำรวจเส้นทางพบว่า มีเส้นทางคอนกรีตเสริมเหล็กที่ยังไม่ได้รับการส่งเสริม ทั้งที่มีความปลอดภัยสูง ดังนั้นพื้นที่นี้จึงเหมาะสมที่จะนำมาพัฒนาส่งเสริมให้เป็นทางจักรยานเพื่อการท่องเที่ยวได้ แต่มีปัญหาคือการท่องเที่ยวเดิมที่มีอยู่เดิม มีการใช้ทรัพยากรวัฒนธรรมและประชาสัมพันธ์ไม่ทั่วถึง ดังนั้นต้องศึกษาการจัดการเส้นทางจักรยานเพื่อการท่องเที่ยวโดยให้ความสำคัญกับการใช้ทรัพยากรวัฒนธรรมพื้นที่อย่างทั่วถึง

ชุมพล รอดแจ่ม (2556) ศึกษาวิจัยเรื่อง เส้นทางท่องเที่ยวเชิงศิลปวัฒนธรรม อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ ในลักษณะการสำรวจและสัมภาษณ์นักท่องเที่ยว ในสถานที่ท่องเที่ยว 7 สถานที่ สถานที่ละ 5 คน รวม 35 คน ผลการวิจัยทำให้ทราบถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจมาท่องเที่ยว ได้แก่ ค่าบอกล่า การแสวงหาสถานที่ทำบุญ การมาไหว้พระ ชมโบราณสถานและศึกษาศิลปวัฒนธรรม รับรู้จากหนังสือแนะนำการท่องเที่ยว การแนะนำจากโทรทัศน์ และตั้งใจมาทานอาหาร สำหรับระยะเวลาที่ใช้ในการท่องเที่ยวเฉลี่ย 7.40 ชั่วโมง จำนวนสมาชิกที่มาไม่ต่ำกว่า 2 คน ส่วนรูปแบบที่นักท่องเที่ยวจะได้รับประโยชน์สูงสุด โดนเริ่มต้นที่วัดบางไกร สิ้นสุดที่วัดบางขุน ระยะเวลาที่ใช้รวมทั้งสิ้น 24 กิโลเมตร

วิภาวรรณ ปิ่นแก้ว (2551) ศึกษาเพื่อเสนอแนวทางเส้นทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอำเภอเมืองจังหวัดเพชรบุรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้คือ ประชาชนในท้องถิ่นจำนวน 67 คน นักท่องเที่ยวจำนวน 335 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ การศึกษาได้เสนอเส้นทางกาเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยว 5 เส้นทาง โดยเน้นการท่องเที่ยวทางด้านประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม ได้แก่ 1. เส้นทางผลงานศิลปถิ่นช่างเมืองเพชร 2. เส้นทางเยี่ยมเยือนวัด วัง สถาปัตยกรรมและโบราณสถาน 3. เส้นทางเลาะเลียวยเที่ยวธรรมชาติ แวะชมหาดเจ้าสำราญ 4. เส้นทางนมัสการสิ่งศักดิ์สิทธิ์คู่มือเมืองเพชร 5. เส้นทางเที่ยวชมวิถีชีวิต กิจกรรม ย่านของฝากเมืองเพชร และได้เสนอแนวทางในการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศ 4 ด้าน ได้แก่ 1.ด้านการพัฒนาพื้นที่ 2.ด้านการจัดการ 3.ด้านกิจกรรมและกระบวนการเรียนรู้ และ 4.ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน

สกุล จรียาแจ่มสิทธิ์ และกวิณ วงศ์ลิตี (2555) การศึกษาเส้นทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียในประเทศไทย ประชากรในการวิจัยได้แก่ นักท่องเที่ยวชาวมาเลเซีย ที่เดินทางมาท่องเที่ยว 20 แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบตามสะดวก จำนวน 400 คน และเครื่องมือใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือแบบสอบถามภาษาอังกฤษ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลมี 2 ประเภท คือ สถิติเชิงพรรณนาและสถิติเชิงอนุมาน พบว่า รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีความสำคัญต่อการท่องเที่ยวชาวมาเลเซียส่วนใหญ่สนใจห้างสรรพสินค้า

และแหล่งซื้อสินค้าต่าง ๆ เส้นทางการท่องเที่ยวที่นิยมสู่แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ เช่น ตลาดกิมหยง ห้างสรรพสินค้าไอเดียน ตลาดปีนัง เป็นต้น

ชลามารินทร์ สมพงษ์ (2553) มุมมองของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่มีต่อการท่องเที่ยวหัวหิน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้คือ นักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวยังอำเภอหัวหิน จำนวน 30 คน โดยใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบสะดวก เครื่องมือที่ใช้คือแบบสัมภาษณ์ในลักษณะเชิงคุณภาพ ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีมุมมองและความรู้สึกในระดับที่ดีมากต่อปัจจัยด้านที่พักอาศัยและปัจจัยด้านอาหารและร้านอาหารในหัวหิน ในส่วนของปัจจัยด้านข้อมูลการท่องเที่ยวและบริการด้านต่าง ๆ นั้นอยู่ในระดับปานกลาง ปัญหาส่วนใหญ่ที่พบได้แก่ ปัญหาด้านค่าครองชีพ โรงแรมที่พักอาศัย ความสะอาด การจราจร การให้ข้อมูลด้านการท่องเที่ยวที่ไม่ชัดเจน การฉ้อโกงนักท่องเที่ยวและการขยายตัวของเมือง โดยข้อเสนอแนะจากนักท่องเที่ยวคือ การลดค่าครองชีพที่หัวหิน การจัดระเบียบควบคุมคุณภาพ มาตรฐานและราคาของโรงแรมที่พักและร้านอาหาร การรณรงค์เรื่องการรักษาความสะอาด

ปิติพร จูปราง (2550) ศึกษาเรื่อง แผนที่เส้นทางท่องเที่ยว เพื่อส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืน บนพื้นที่เกาะช้าง จังหวัดตราด นำระบบสารสนเทศทางภูมิศาสตร์ ซึ่งเป็นข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพื้นที่มาช่วยในการวิจัย ใช้การสืบค้นข้อมูลของผู้ประกอบการ ส่วนการสร้างแผนที่เส้นทางท่องเที่ยวใหม่ ในการประเมินผลเส้นทางท่องเที่ยวใหม่ใช้แบบสอบถามจากตัวอย่างที่สุ่ม จำนวน 25 ตัวอย่าง แล้วจึงนำผลที่ได้ไปสร้างแผนที่เส้นทางท่องเที่ยว ผลการวิจัยพบว่า ความหนาแน่นของแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยวทางทิศตะวันออกมีมากกว่าทิศตะวันตก ตั้งแต่ 3-5 เท่า เนื่องจากสภาพสิ่งแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ และความนิยมลักษณะกิจกรรมการท่องเที่ยว ส่วนเส้นทางท่องเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติเดิม ไม่มีการกระจายออกไปสู่บริเวณอื่น สำหรับแผนที่เส้นทางท่องเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ผลความพอใจของนักท่องเที่ยวอยู่ในระดับเกณฑ์มาก

ชนิดาภา ไมตรีแก้ว (2554) ศึกษาการจัดวางเส้นทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวกลุ่มประเทศตะวันออกกลาง ใช้การวิเคราะห์จากแบบสอบถามที่ได้ทำการสำรวจความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวตะวันออกที่เข้ามาใช้บริการท่องเที่ยวเกี่ยวกับทางบริษัท เอ็กโซติกส์เกทอะเวย์ จำกัด ผลการศึกษาคือ นักท่องเที่ยวต้องการเวลาในการท่องเที่ยวในระยะเวลา 10 วัน โดยคำนึงถึงการประหยัดเวลาในแต่ละเส้นทางในแต่ละวันเพื่อลดต้นทุนให้น้อยลงและทำการเปรียบเทียบต้นทุนความคุ้มค่าของ package ในแต่ละเส้นทาง เพื่อเพิ่มรายได้และใช้เวลาที่ลดลงจากการปรับเปลี่ยนโปรแกรมการท่องเที่ยว โดยการนำนักท่องเที่ยวไปซื้อสินค้ากับทางร้านค้าที่บริษัทมีเงื่อนไขผูกพันกัน ซึ่งทางบริษัทจะได้รับค่าคอมมิชชั่นจากทางร้านต่าง ๆ

ลลิตา ยूरยาตร์ ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกเข้าพักรีสอร์ต ในอำเภอหัวหิน จังหวัด ประจวบคีรีขันธ์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือนักท่องเที่ยวในอำเภอหัวหิน ใช้การเก็บข้อมูลบริเวณ รีสอร์ต จำนวน 400 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1. นักท่องเที่ยวที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 25-29 ปี สถานภาพโสด 2. ปัจจัยส่วนผสมทางการตลาดโดยภาพรวมของการเลือกเข้าพักรีสอร์ตใน อำเภอหัวหิน มีความสำคัญต่อการเลือกเข้าพักรีสอร์ตของนักท่องเที่ยว อยู่ในระดับมากที่สุด 3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพฤติกรรมกรรมการเข้าพัก มีความพอใจโดยรวมด้านปัจจัยสถานที่ตั้ง ขอบลักษณะรีสอร์ตที่ใกล้ชิดธรรมชาติ 4. ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเลือกเข้าพักรีสอร์ตของนักท่องเที่ยว

ก่องพงษ์ บุญยการ (2550) ได้ทำการศึกษา พฤติกรรมและปัจจัยในการตัดสินใจของ นักท่องเที่ยวในการเลือกใช้บริการที่พักในอำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการที่พัก ศึกษาปัจจัยในการตัดสินใจของ นักท่องเที่ยวที่เลือกใช้บริการที่พัก และการศึกษาถึงความพอใจของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมา ท่องเที่ยวที่อำเภอปราณบุรี โดยการออกแบบสอบถามนักท่องเที่ยวที่เดินทางท่องเที่ยวในอำเภอ ปราณบุรี จำนวน 150 ชุด

ผลการศึกษา พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิงส่วนมากมี อายุ 31-40 ปี มีสัญชาติไทย ซึ่งอยู่ในช่วงระดับปริญญาตรี ประกอบอาชีพพนักงานบริษัท และมี รายได้อยู่ในช่วง 10,000-30,000 บาท ส่วนใหญ่เดินทางมาเที่ยวที่อำเภอปราณบุรี จังหวัด ประจวบคีรีขันธ์เป็นครั้งแรกโดยสื่อที่มีอิทธิพลมากที่สุดในการเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว คือ เพื่อน และคนรู้จักแนะนำให้มาเที่ยว และมีจุดประสงค์เพื่อการพักผ่อน ส่วนใหญ่เดินทางมากับเพื่อนด้วย รถยนต์ส่วนตัวในวันหยุดเสาร์-อาทิตย์ ค่าใช้จ่ายที่ให้อยู่ในช่วง 1,000-3,000 บาท ที่พักส่วนใหญ่คือ รีสอร์ต ปัจจัยในการตัดสินใจเลือกใช้บริการที่พัก แบ่งได้เป็น 3 ระดับ ได้แก่ ปัจจัยที่มีส่วนในการ ตัดสินใจในระดับมากที่สุดคือ การบริการ ปัจจัยที่มีส่วนในการตัดสินใจในระดับมาก คือ ราคา ความ สะอาด ความปลอดภัยสถานที่และที่จอดรถ และปัจจัยที่มีส่วนในการตัดสินใจในระดับปานกลาง คือ ห้องอาหาร กิจกรรมนันทนาการ การตกแต่ง การส่งเสริมการขายและความมีชื่อเสียง ในด้าน ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยวในอำเภอปราณบุรีอยู่ในระดับปานกลาง

พรทิพย์ บุญเที่ยงธรรม (2554) ศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการท่องเที่ยว ความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวตลาดน้ำในเขตตลิ่งชัน จังหวัดกรุงเทพมหานคร โดยใช้การวิจัยเชิงปริมาณ เก็บรวบรวมแบบสอบถาม 400 ชุด จากนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เคยเดินทางมาท่องเที่ยวตลาดน้ำในเขตตลิ่งชัน ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบ แบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง มีอายุต่ำกว่า 25 ปี สถานภาพโสด การศึกษาอยู่ในระดับ

ปริญญาตรี โดยส่วนใหญ่เป็นผู้ไม่ได้ประกอบอาชีพและมีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาททางมากับญาติ โดยรถยนต์ส่วนตัว

ผลการศึกษาพบว่าปัจจัยสำคัญที่มีส่วนในการตัดสินใจมาท่องเที่ยวมากที่สุดคือ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก รองลงมาคือ ปัจจัยด้านราคา สินค้าและบริการ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านความต้องการส่วนบุคคล ด้านวัฒนธรรมและวิถีชีวิต ด้านสถานที่และการเข้าถึงแหล่ง ตามลำดับ ผลการศึกษาด้านความคาดหวังและความพึงพอใจพบว่า นักท่องเที่ยวให้ความหวังในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยความคาดหวังมากที่สุดคือด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อมในการท่องเที่ยว ในขณะที่การศึกษาความพึงพอใจ พบว่าด้าน นักท่องเที่ยวมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจด้านทรัพยากรท่องเที่ยว ด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อมในการท่องเที่ยวและด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว ตามลำดับ

2.9 ตารางสรุปแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับงานวิจัย

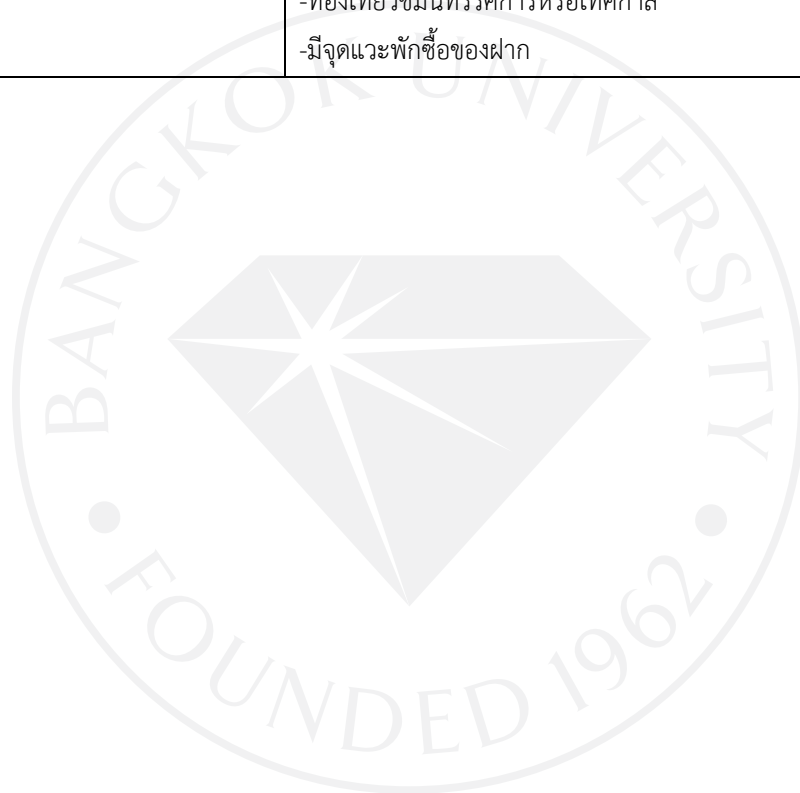
ตารางที่ 2.1: สรุปแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย

แหล่งอ้างอิง	ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย	
ลลิตา ยุรยาตร์ (ม.ป.ป.).	<ul style="list-style-type: none"> -สถานที่ท่องเที่ยวใกล้ชิตธรรมชาติ -ค่าใช้จ่ายไม่สูง -มีการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว 	
ชนิตาภา ไผตรีแก้ว (2554).	<ul style="list-style-type: none"> -การท่องเที่ยวแบบประหยัดเวลา -ใช้เวลาเดินทางไม่นาน -มีการท่องเที่ยวแบบแพคเกจ 	
ชลาภรินทร์ สมพงษ์ (2553).	<ul style="list-style-type: none"> -สถานที่ท่องเที่ยวใกล้ชิตธรรมชาติ -ความสะอาดของแหล่งท่องเที่ยว -ความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยว -ความเจียบสงบของแหล่งท่องเที่ยว 	<ul style="list-style-type: none"> -ค่าใช้จ่ายไม่สูง -อาหารทะเลมีความสดใหม่ -มีจุดแวะพักรถของฝาก
สกุล จริยาแจ่มสิทธิ์ (2555).	<ul style="list-style-type: none"> -แหล่งท่องเที่ยวมีความปลอดภัย -ค่าใช้จ่ายไม่สูง -มีจุดแวะพักรถของฝาก -ที่จอดรถมีความสะดวกสบาย -ห้องน้ำมีความสะอาด 	
ชุมพล รอดแจ่ม (2556).	<ul style="list-style-type: none"> -การท่องเที่ยวชมศิลปวัฒนธรรม -ท่องเที่ยวชมวัด ทำบุญ ไหว้พระ -ค่าใช้จ่ายไม่สูง 	<ul style="list-style-type: none"> -อาหารทะเลมีความสดใหม่ -มีจุดแวะพักรถของฝาก
วิภาวรรณ ปิ่นแก้ว (2551).	<ul style="list-style-type: none"> -สถานที่ท่องเที่ยวใกล้ชิตธรรมชาติ -การท่องเที่ยวชมศิลปวัฒนธรรม -ท่องเที่ยวชมวัด ทำบุญ ไหว้พระ 	<ul style="list-style-type: none"> -มีจุดแวะพักรถของฝาก
พนกฤษ อุตมกิตติ (2557).	<ul style="list-style-type: none"> -ท่องเที่ยวชมวิถีชีวิตชาวบ้าน -แหล่งท่องเที่ยวมีความปลอดภัย -มีการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว 	
แนวคิดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	<ul style="list-style-type: none"> -การท่องเที่ยวชมสิ่งแวดล้อม 	
แนวคิดการส่งเสริมการท่องเที่ยว	<ul style="list-style-type: none"> -สถานที่ท่องเที่ยวใกล้ชิตธรรมชาติ -ท่องเที่ยวชมธรรมชาติ ป่า เขา น้ำตก -ท่องเที่ยวในตัวเมือง 	

(ตารางมีต่อ)

ตารางที่ 2.1 (ต่อ): สรุปแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย

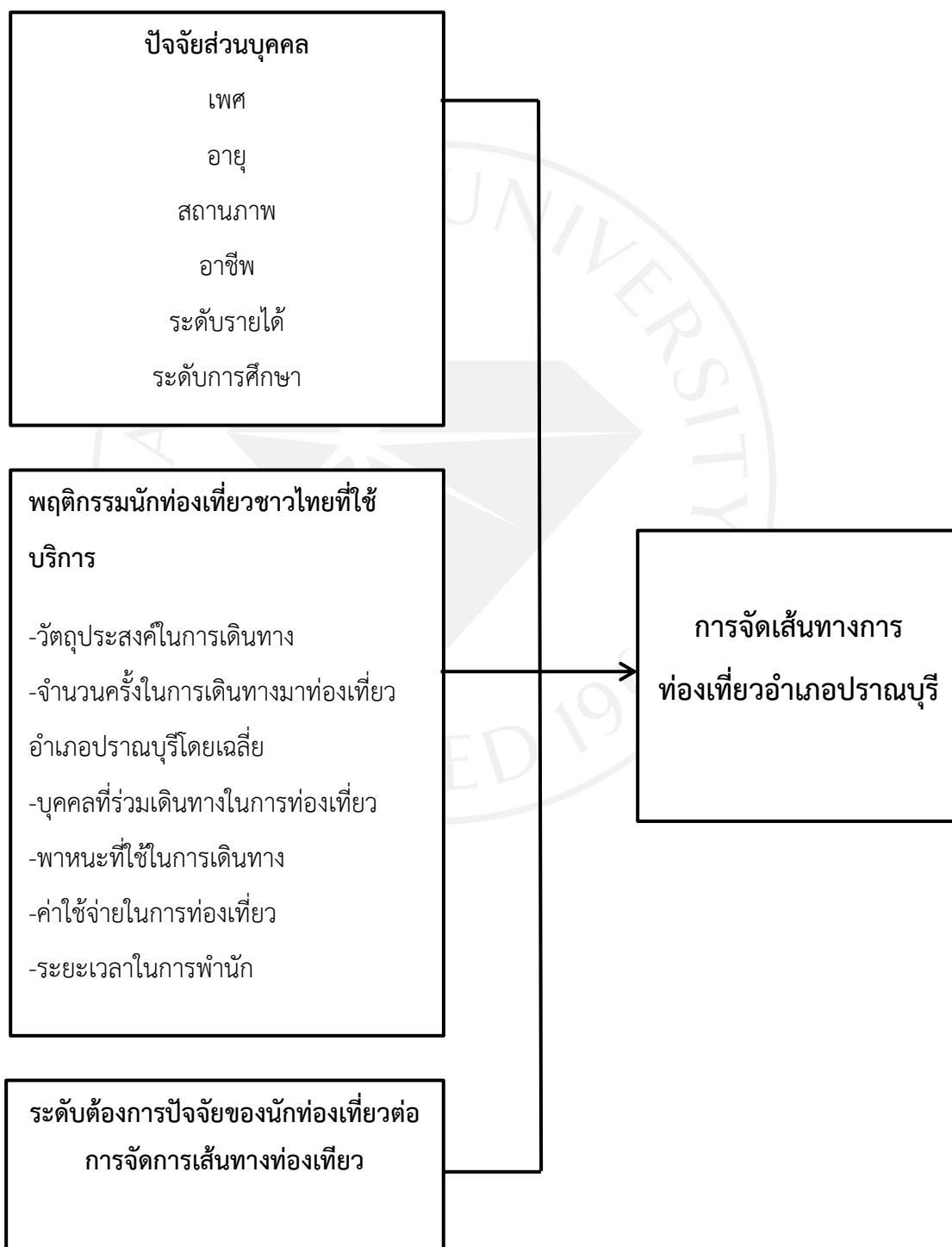
การจัดเส้นทางการท่องเที่ยว	<ul style="list-style-type: none"> -ท่องเที่ยวชมศิลปวัฒนธรรม -ท่องเที่ยวชมวิถีชีวิตชาวบ้าน -ท่องเที่ยวชมสิ่งแวดล้อม -ท่องเที่ยวชมวัด ทำบุญ ไหว้พระ -ท่องเที่ยวชมธรรมชาติ ป่า เขา น้ำตก -ท่องเที่ยวในตัวเมือง -ท่องเที่ยวชมนิทรรศการหรือเทศกาล -มีจุดแวะพักรถของฝาก
----------------------------	--

2.10 กรอบแนวคิดงานวิจัย

กรอบแนวคิดงานวิจัย สามารถกำหนดกรอบแนวคิดได้ดังนี้

ภาพที่ 2.4: กรอบแนวคิดงานวิจัย

บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยในครั้งนี้เรื่อง การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจของเส้นทางการท่องเที่ยว
อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สำหรับนักท่องเที่ยวชาวไทย ได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

- 3.1 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย
- 3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.3 เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย
- 3.4 การทดสอบเครื่องมือที่ใช้
- 3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.6 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

- 3.1.1 ศึกษาเอกสาร บทความ งานวิจัย งานประชุมสัมมนาที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อเส้นทางการ
ท่องเที่ยวอำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ในปัจจุบัน
- 3.1.2 กำหนดประเด็นปัญหาและข้อมูลที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการท่องเที่ยว
- 3.1.3 ศึกษาและกำหนดแนวคิดทฤษฎี
- 3.1.4 กำหนดตัวแปรต้น และ ตัวแปรตาม
- 3.1.5 ปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาและสร้างแบบสอบถามร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษา และส่งให้
ผู้ประเมินผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวกับงานวิจัย จำนวน 3 คน (ในกรณีผ่านจากผู้ประเมินทั้ง 3 คน จึงทำ
การเก็บแบบสอบถามต่อไป)
- 3.1.6 วิเคราะห์และประเมินผลข้อมูลจากงานวิจัย
- 3.1.7 สรุปและอภิปรายผลโดยการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลการวิจัยที่ค้นพบ
- 3.1.8 นำเสนอผลงานวิจัยและอภิปรายผล

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยในครั้งนี้ การศึกษาวิจัยได้ทำการศึกษาประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ โดยมี
รายละเอียดดังนี้ กลุ่มตัวอย่างที่ทำการตอบแบบสำรวจวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)
ได้กำหนดกลุ่มตัวอย่าง คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เคยเดินทางมาท่องเที่ยวที่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
รวมทั้งหมดจำนวน 400 คน จาก 328,563 คน

การศึกษาวิจัยทำการหากลุ่มตัวอย่างจากตารางและสูตรการคำนวณของ Yamane (n.d. อ้างใน “โปรแกรมหาจำนวนกลุ่มตัวอย่าง”, ม.ป.ป.) (Finite Population) กำหนดระดับความเชื่อมั่นที่ 95% และการศึกษาวิจัยได้กำหนดขนาด ของกลุ่มตัวอย่างจากการคำนวณการหากลุ่มตัวอย่างจากสูตร โดยกำหนดระดับความคาดเคลื่อน 95% ดังนั้น (ธานินทร์ ศิลป์ จารุ, 2557) วิธีการคำนวณหา กลุ่มตัวอย่างจากสามารถทำได้ 2 วิธี ดังนี้

โดยใช้วิธีที่ 1 คำนวณจากสูตร Yamane (n.d. อ้างใน “โปรแกรมหาจำนวนกลุ่มตัวอย่าง”, ม.ป.ป.) โดยวิธี $N = N / (1 + N\{e\}^2)$ กำหนดระดับความเชื่อมั่น ที่ 95% โดย $N = 328,563$ คน และ $e = 1 - (95\%)$ แทนค่า ออกมา คือ .0025 จะได้ $N = 328,563 / (1 + (328,563(.0025)))$ ค่าที่ได้เท่ากับ 400 คน จากประชากร 328,563 คน

โดยใช้วิธีที่ 2 สามารถเปิดจากตาราง Taro Yamane (Finite Population) กำหนดระดับความคลาดเคลื่อนที่ 95% หรือ บวกลบ 5 เพราะฉะนั้นจะได้เท่ากับ 400 ชุด

$$n = \frac{N}{1 + N(e^2)}$$

n หมายถึง ขนาดตัวอย่างที่คำนวณได้

N หมายถึง จำนวนประชากรที่ทราบค่า

e หมายถึง ค่าความคลาดเคลื่อนที่จะยอมรับได้

ดังนั้นทั้งการใช้การหาข้อมูลกลุ่มตัวอย่างนั้น ตัวเลขของกลุ่มประชากรนั้น มีความใกล้เคียงกันมากซึ่งสอดคล้องกันทั้ง 2 วิธี จะได้ค่าจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 400 คน

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

ในการวิจัยในครั้งนี้การศึกษาวิจัยได้ทำการศึกษาโดยใช้การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) แบบวัดครั้งเดียว (One-Shot Study) สามารถอธิบายขั้นตอนในการสร้างแบบสอบถามได้ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ทำการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเส้นทางท่องเที่ยวและเอกสารที่เกี่ยวข้อง เพื่อทำการหาประเด็นปัญหาและแนวคิดเพื่อนำไปปรับใช้ให้สอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการเส้นทางท่องเที่ยว

ขั้นตอนที่ 2 ทำการศึกษาและกำหนดกรอบแนวทางการดำเนินการสร้างแบบสอบถาม และ ประเด็นคำถามที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย

ขั้นตอนที่ 3 ทำการสร้างแบบสอบถามและนำไปทำการทดสอบกับนักท่องเที่ยวจำนวน 30 ชุด แล้วนำมาตรวจเครื่องมือของแบบสอบถาม ให้มีค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม (Validity) และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) หลังจากนั้น จึงนำไปให้กับผู้เชี่ยวชาญตรวจและ

ให้คะแนนแบบสอบถาม Index of Consistency (IOC) โดยกำหนดประเด็นความสอดคล้องกับเนื้อหาและความเหมาะสมในการใช้ภาษา เพื่อปรับปรุงสำนวนภาษาให้มีความเหมาะสมและประเด็นข้อคำถามจะมีความชัดเจนสอดคล้องกับเนื้อหาที่จะต้องทำการวิจัย

ขั้นตอนที่ 4 ภายหลังจากผู้เชี่ยวชาญให้คะแนนความเหมาะสมของเนื้อหา และความเหมาะสมของประเด็นคำถามแล้ว การศึกษาวิจัยได้ทำการนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจของผู้เชี่ยวชาญแล้วให้กับอาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัยฉบับนี้ เพื่อทำการยืนยันและทำการออกแบบสอบถามเพื่อเก็บจริงต่อไป

รายละเอียดของแบบสอบถามประกอบด้วยจำนวน 4 ส่วน โดยสามารถสรุปรายละเอียดได้ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบการให้ตอบคำถามโดยเลือกจำนวน 1 คำตอบ มีจำนวน 6 ข้อคำถาม

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ใช้บริการ เป็นแบบการให้ตอบคำถามโดยเลือก จำนวน 1 คำตอบ มีจำนวน 5 ข้อคำถาม

ส่วนที่ 3 ระดับความต้องการของปัจจัยต่อการจัดการเส้นทางท่องเที่ยวปราณบุรี เป็นการให้ค่าน้ำหนัก (Rating Scale) จำนวน 15 ข้อ

ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการจัดการเส้นทางท่องเที่ยวปราณบุรี

การศึกษาวิจัยได้กำหนดค่าน้ำหนักของคำตอบ โดยข้อคำถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีจำนวน 5 ระดับความต้องการของปัจจัยต่อการจัดการเส้นทางท่องเที่ยวปราณบุรี ซึ่งมีการ กำหนดค่าน้ำหนักตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert Scale) ดังนี้

ระดับความต้องการของปัจจัยต่อการจัดการเส้นทางท่องเที่ยวปราณบุรี	ค่าน้ำหนักของตัวเลือก
สำคัญมากที่สุด	5
สำคัญมาก	4
ปานกลาง	3
สำคัญน้อย	2
สำคัญน้อยที่สุด	1

ในการวิจัยในครั้งนี้การศึกษาวิจัยได้ใช้หลักเกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าน้ำหนัก ของระดับความต้องการปัจจัยของนักท่องเที่ยว โดยใช้การเปรียบเทียบเกณฑ์ จากการตีความหมาย ซึ่งมีเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย (สรชัย พิศาลบุตร, 2550) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.21 – 5.00 หมายถึง ระดับความต้องการมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.41 – 4.20 หมายถึง ระดับความต้องการมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.61 – 3.40	หมายถึง	ระดับความต้องการปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 1.81 – 2.60	หมายถึง	ระดับความต้องการน้อย
คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.80	หมายถึง	ระดับความต้องการน้อยที่สุด

3.4 การทดสอบเครื่องมือที่ใช้

การทดสอบเครื่องมือที่การศึกษาวิจัยได้ใช้การทดสอบเครื่องมือ คือ การทดสอบการใช้ได้ (Validity) ของแบบสอบถามชุดนี้ การศึกษาวิจัยได้นำเสนอที่ อาจารย์ที่ปรึกษา และส่งให้ผู้ประเมินผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวกับงานวิจัย จำนวน 3 ท่าน และนำไปใช้กับกลุ่มประชากรตัวอย่าง คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เคยเดินทางมาที่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 400 ตัวอย่าง โดยใช้แบบสอบถามเพียงครั้งเดียว (One Shot study) วิเคราะห์หาค่าความน่าเชื่อถือ (Reliability Analysis) โดยยึดหลัก ของ ค่าแอลฟา (Alpha Scale) โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ประมวลผลทางสถิติ ปรากฏว่าค่าสัมประสิทธิ์ความน่าเชื่อถือ (Reliability Coefficients) จากแนวคิดของครอนบัค (Cronbach Alpha Formula) การศึกษาวิจัยได้ทำการนำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินความเหมาะสมกับเนื้อหา และ ความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ในการวิจัย (Index of Consistency: IOC) โดยการศึกษาวิจัยได้ใช้เทคนิคของ Rovinelli and Hambleton โดยประเด็นคำถามที่สามารถนำไปใช้ได้ ต้องมีค่าน้ำหนักมากกว่า หรือ เท่ากับ 0.5 โดยมีรายละเอียดจากสูตรดังต่อไปนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

โดย IOC หมายถึง ดัชนีความสอดคล้อง

$\sum R$ หมายถึง ผลรวมคะแนนผู้เชี่ยวชาญที่มีความคิดเห็นว่าจะได้ตรง

N หมายถึง จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

ผลจากการประเมินค่าดัชนีความเหมาะสมจากประเด็นคำถามและความเหมาะสมกับภาษาที่ใช้ในแบบสอบถาม พบว่า ดัชนีความเหมาะสมจากประเด็นคำถามและความเหมาะสมกับภาษาที่ใช้ในแบบสอบถามจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ปรากฏ ค่าดัชนีความเหมาะสมจากประเด็นคำถามและความเหมาะสมกับภาษาที่ใช้ในแบบสอบถามของ IOC จะต้องมากกว่า 0.5 ทุกข้อ ดังนั้นจึงจะสามารถใช้ได้ทุกคำถามในการวิจัยในครั้งนี้

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

รายงานวิจัยในฉบับนี้ได้ทำการวิจัยโดยใช้เทคนิคการวิจัยทั้ง 2 แบบ คือ การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และ การวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) แบบวัดครั้งเดียว (One-Shot Study) ซึ่งได้กำหนดแหล่งข้อมูลที่ใช้ใน

การวิจัยในครั้งนี้ การศึกษาวิจัยได้ทำการศึกษาข้อมูลจากแหล่งข้อมูลซึ่งประกอบด้วย 3 แหล่งข้อมูล คือ

3.5.1 แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) คือข้อมูลประเภทที่ได้จากการสำรวจทาง สามารถแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะการสำรวจ ได้ 2 ส่วน คือ 1) การสำรวจวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยจะเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ที่ทำการศึกษา ซึ่งอาจจะเป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับข้อเท็จจริงก็ได้ ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาทั้งหมด มาวิเคราะห์ ลักษณะการวิจัยเชิงสำรวจที่นิยมดำเนินการในปัจจุบัน 2) การสำรวจวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งการศึกษาวิจัยใช้วิธีการนำ ข้อมูลจากการวิจัยเชิงสำรวจ มาปรับและออกเป็นแบบสอบถามกลับไปถามผู้ตอบแบบสอบถามทั่วไป จากกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทย และได้กำหนดกลุ่มตัวอย่าง คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาที่ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

3.5.2 แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) คือ ข้อมูลประเภทที่ได้จากการศึกษา วรรณกรรม ทฤษฎี แนวคิดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับหัวข้องานวิจัย รวมทั้งสื่อต่าง ๆ เอกสาร ประกอบการสัมมนา เอกสารประกอบการสอน และ วารสารวิชาการที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยในฉบับนี้

3.5.3 แหล่งข้อมูลตติยภูมิ (Tertiary Data) ข้อมูลประเภทที่ได้จากการศึกษาเพื่อใช้ค้นหา ข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิ ข้อมูลจากแหล่งตติยภูมิสามารถใช้ประโยชน์ในการค้นหาข้อมูลที่ให้ความรู้เฉพาะวิจัยในฉบับนี้วิชาได้ ข้อมูลประเภทนี้ ได้แก่ เอกสารเกี่ยวข้องกับงานวิจัย

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล ตามวัตถุประสงค์ จำนวน 3 ข้อ โดยสามารถอธิบาย รายละเอียดได้ตามวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

การวิเคราะห์ข้อมูลจากวัตถุประสงค์ที่ 1 การศึกษาวิจัยได้ทำการกำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังนี้ 1) เพื่อศึกษารูปแบบการจัดการเส้นทางในอำเภอปราณบุรีในปัจจุบัน 2) เพื่อสำรวจและ วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจของเส้นทางท่องเที่ยวในอำเภอปราณบุรี 3) เพื่อนำเสนอรูปแบบ เส้นทางท่องเที่ยวภายในอำเภอปราณบุรีที่สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยว การศึกษาวิจัยทำการวิเคราะห์โดยการกำหนดการวิเคราะห์ เรื่อง การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิง สำรวจของเส้นทางท่องเที่ยวอำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สำหรับนักท่องเที่ยวชาวไทย โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์โดยการศึกษาวิจัยได้ใช้เครื่องมือตามวัตถุประสงค์ การศึกษาวิจัยได้ใช้ แนวคิด ทฤษฎี วรรณกรรม และ เอกสารประกอบการอบรม

การวิเคราะห์ข้อมูลจากวัตถุประสงค์ที่ 2 ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างโดย วิเคราะห์ทางสถิติ

- 1) แจกแจงความถี่และค่าร้อยละ เพื่อใช้อธิบายลักษณะด้านปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง
 - 2) แจกแจงความถี่และค่าร้อยละ เพื่อศึกษาพฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่างในการใช้บริการ
 - 3) ความต้องการปัจจัยของนักท่องเที่ยวต่อการจัดการเส้นทางท่องเที่ยวปราณบุรี โดยกำหนดการให้คะแนนแบบสอบถามแบบ Rating Scale และวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ
 - 4) นำข้อเสนอแนะที่มีความใกล้เคียงกันนำสรุปและวิเคราะห์
- การวิเคราะห์ข้อมูลจากวัตถุประสงค์ที่ 3 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis: EFA)

การศึกษาวิจัยได้ทำการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis: EFA) นั้น เป็นส่วนหนึ่งของเทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) เพื่อทำการศึกษาความสัมพันธ์ของโครงสร้างของตัวแปร โดยสามารถลดตัวแปร ให้อยู่ในกลุ่มที่มีความสัมพันธ์กัน เนื่องจากการข้อมูลจากแบบสอบถามนั้นมีทฤษฎีอ้างอิงในการสร้างข้อคำถาม

ดังนั้นการศึกษาวิจัยได้สร้างเครื่องมือตามแบบสอบถาม ได้นำวิธีการสกัดองค์ประกอบ แบบการหาองค์ประกอบमुखสำคัญ (Principle Axis Factoring (PAF)) ซึ่งการใช้วิธีการนี้อยู่ในกลุ่มวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบร่วม (Common Factor Analysis) (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542) และใช้วิธีการหมุนแกนองค์ประกอบที่ทำให้ปัจจัยนั้นหมุนแบบตั้งฉากกัน เป็นแบบ Varimax โดยทำให้ตัวแปรที่ไม่มีความสัมพันธ์กับกลุ่มหรือมีความสัมพันธ์น้อยจะถูกสกัดออกและให้เหลือน้อยที่สุด และค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading) นั้นมีค่ามาก (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2554, 2548; กริช แรงสูงเนิน, 2554 และธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2557)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจของเส้นทางการท่องเที่ยวอำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สำหรับนักท่องเที่ยวชาวไทย

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย โดยจะแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

ส่วนที่ 1 เพื่อศึกษารูปแบบเส้นทางในอำเภอปราณบุรีในปัจจุบัน

ส่วนที่ 2 เพื่อสำรวจและวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจของเส้นทางการท่องเที่ยวในอำเภอปราณบุรี โดยผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามแบบสอบถาม ดังนี้

ตอนที่ 1 และ ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณจากสถิติพื้นฐาน

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณจากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis: EFA)

ส่วนที่ 3 เพื่อนำเสนอรูปแบบเส้นทางการท่องเที่ยวภายในอำเภอปราณบุรีที่สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวไทย (นำเสนออภิปรายผลในบทที่ 5)

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษารูปแบบเส้นทางในอำเภอปราณบุรีในปัจจุบัน

จากการศึกษารูปแบบเส้นทางในอำเภอปราณบุรีในปัจจุบันพบว่า เส้นทางท่องเที่ยวในอำเภอปราณบุรี ยังคงความเป็นธรรมชาติอยู่มาก มีถนนเส้นหลัก คือถนนเพชรเกษม และมีถนนเส้นรองอีกมากมายเพื่อเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ

การเดินทางจากกรุงเทพฯสู่อำเภอปราณบุรี จะใช้ถนนสายธนบุรี ปากท่อ (ทางหลวงหมายเลข 35) มุ่งหน้าสู่ภาคใต้ ผ่านจังหวัดสมุทรสาคร สมุทรสงคราม เมื่อสุดทางของจังหวัดสมุทรสงครามจะมีทางแยกไปจังหวัด เพชรบุรีและจังหวัดราชบุรี ให้ใช้ถนนช่องทางซ้ายสุดเพื่อเลี้ยวซ้ายไปทางจังหวัดเพชรบุรี หลังจากนั้นขับตามเส้นทางไปยังจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ในส่วนนี้สามารถเลือกเดินทางไปยังอำเภอปราณบุรีได้หลายเส้นทาง เช่น ใช้ถนนเลียงเมือง เพื่อตรงไปยังอำเภอปราณบุรีโดยตรง ไม่ต้องผ่านตัวเมืองชะอำหรือหัวหิน ถนนเส้นนี้จะเรียกว่าบายพาส เป็นถนนสามเลน รถยนต์ไม่แออัด ใช้เวลาไม่นานแต่จะมีรถสิบล้อวิ่งอยู่เป็นประจำ อีกเส้นทางหนึ่งคือขับรถเข้าทางอำเภอหัวหินก่อน เพื่อจะแวะท่องเที่ยวสถานที่ต่าง ๆ ของหัวหิน แล้วจึงเดินทางเข้าสู่อำเภอปราณบุรี

โดยทั้งสองเส้นนี้มีระยะทางใกล้เคียงกัน แต่หากเลือกถนนเส้นเลี่ยงเมืองจะสามารถลดระยะเวลาได้มากกว่า

ลักษณะภูมิประเทศของอำเภอปราณบุรีคือจะมีทั้งทะเลและภูเขา มีถนนเส้นหลักคือถนนเพชรเกษม ที่ใช้เดินทางต่อไปยังอำเภอเมืองของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ได้ เมื่อเลี้ยวซ้ายเข้าสู่ตัวอำเภอปราณบุรี จากถนนเพชรเกษมวิ่งตรงไปสู่ถนนเลียบชายทะเล ประมาณ 12 กิโลเมตรจะมีถนนวิ่งเลียบชายทะเล โดยชายหาดนั้นจะเป็นแนวยาว ปลายของทั้งสองด้าน ทางซ้ายคือปากแม่น้ำปราณบุรีและทางขวาคือเขาทะลุจากด้านสู่อีกด้านรวมระยะทางประมาณ 8 กิโลเมตร ระหว่างทางจะมีการจัดการเส้นทางบางส่วนให้เป็นที่สำหรับนักท่องเที่ยวมานั่งเล่นริมทะเล มีจุดบริการนักท่องเที่ยว ห้องน้ำ ร้านค้า บางส่วนทำเป็นสันเขื่อนไม่สามารถลงทะเลได้ และบางส่วนเป็นจุดที่สามารถเดินลงเล่นน้ำทะเลได้เลย

ภาพที่ 4.1: แสดงภาพเส้นทางปราณบุรี

ที่มา: อ้อยหวาน. (ม.ป.ป.). ชีวิตคือการเดินทาง ตอน หากเธอคือฟ้า ฉันจะเป็นทะเล. สืบค้นจาก <http://www.bansuanporpeang.com/node/28947>.

ในส่วนของเส้นทางท่องเที่ยวของอำเภอปราณบุรี มีความชัดเจนคือแบ่งตามสี่ของป้ายทางหลวง มีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจทั้งในอำเภอปราณบุรีและอำเภอใกล้เคียง เรียกได้ว่าเมื่อมาถึงต้องเก็บอำเภอใกล้เคียงให้ครบ เพราะมีแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง เช่น วนอุทยานปราณบุรี อุทยานแห่งชาติเขาสามร้อยยอด ถ้าพระยานคร จุดชมวิวเขาแดง เป็นต้น เส้นทางท่องเที่ยวสามารถเที่ยวเป็นในแนวเดียว โดยเลือกที่จะใช้เส้นทางชมธรรมชาติได้ คือไม่ได้ใช้ถนนเส้นหลักหรือถนนเพชรเกษม เพราะในปัจจุบันที่ผู้วิจัยได้ทำการลงพื้นที่สำรวจ (พฤศจิกายน 2559) ถนนเพชรเกษมกำลังมีการก่อสร้างต่อเติมถนนใหม่ ทำให้ต้องปิดเส้นทางบางช่วง เกิดการจราจรติดขัดและต้องใช้ถนนร่วมกัน

โดยสวนเลนกัน จึงแนะนำให้นักท่องเที่ยวใช้ถนนเส้นรอง คือเริ่มจากริมทะเลปากแม่น้ำปราณ แล้วขับ ลัดเลาะริมทะเลยาวไปจนถึงชายหาดเขากะโหลก แล้วขับต่อไปจนถึงหาดสามพระยา หาดสามร้อยยอดได้ ระหว่างทาง จะมีป้ายบอกสถานที่ท่องเที่ยวอยู่เป็นระยะ ทั้งแหล่งท่องเที่ยวชม ธรรมชาติและแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เช่น วัดเขากะโหลก วัดถ้ำเขาแดง วัดหนองข้าวเหนียว และวัดตาลเจ็ดยอด ในเส้นทางนี้นักท่องเที่ยวจะได้สัมผัสความเป็นธรรมชาติทั้งจากทะเลและภูเขา ที่มีความอุดมสมบูรณ์สูง

ภาพที่ 4.2: แสดงภาพถนนและช่องทางจักรยานในอำเภอปราณบุรี

ที่มา: อ้อยหวาน. (ม.ป.ป.). ชีวิตคือการเดินทาง ตอน หากเธอคือฟ้า ฉันจะเป็นทะเล. สืบค้นจาก <http://www.bansuanporpeang.com/node/28947>.

บนถนนบางช่วงมีการแบ่งช่องทางสำหรับจักรยาน เพื่อให้นักท่องเที่ยวที่ต้องการขี่จักรยาน สัมผัสกับธรรมชาติ แต่ช่องทางจักรยานยังไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่เท่าใดนัก ยังมีบางตอนที่ช่องทางขาด หายไป เป็นถนนเส้นหลักสำหรับรถยนต์ แล้วจึงไปเริ่มใหม่จากจุดอื่นแทน แต่โดยภาพรวมการจัดการ เส้นทางท่องเที่ยวของอำเภอปราณบุรี อยู่ในระดับดี มีป้ายบอกทาง จุดที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวเด่นๆ อยู่ เป็นระยะคอยอำนวยความสะดวกให้นักท่องเที่ยว

ส่วนที่ 2 เพื่อสำรวจและวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจของเส้นทางการท่องเที่ยวใน
อำเภอปราณบุรี โดยผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณจากสถิติพื้นฐาน

ผู้วิจัย ได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นตอนๆ เพื่อสะดวกต่อการทำความเข้าใจโดยเสนอ
เรียงตามลำดับดังนี้

แบบสอบถามตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

รายงานผลการวิเคราะห์ ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถามของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่
เดินทางมายังอำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการ
ศึกษา อาชีพหลัก และรายได้โดยรวมโดยเฉลี่ย สามารถสรุปและอธิบายรายละเอียดได้ดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1: แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม

	คุณลักษณะ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ	ชาย	193	48.2
	หญิง	207	51.8
	รวม	400	100
อายุ	ต่ำกว่า 20 ปี	8	2.0
	21 – 30 ปี	146	36.5
	31-40 ปี	79	19.9
	41-50 ปี	42	10.5
	51-55 ปี	69	17.2
	56 ปีขึ้นไป	56	13.9
	รวม	400	100
สถานภาพ	โสด	211	52.8
	สมรส	170	42.5
	หย่าร้าง	8	2.0
	หม้าย	11	2.7
	รวม	400	100.0

(ตารางมีต่อ)

ตารางที่ 4.1 (ต่อ): แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม

	คุณลักษณะ	จำนวน	ร้อยละ
ระดับ การศึกษา	ต่ำกว่าปริญญาตรี	44	10.9
	ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	247	61.4
	ปริญญาโท	103	25.8
	ปริญญาเอก	6	1.5
	รวม	400	100
อาชีพหลัก	นักเรียน	5	1.2
	นักศึกษา	19	4.7
	พนักงานเอกชน	129	32.2
	รับจ้างทั่วไป	13	3.2
	ประกอบธุรกิจส่วนตัว	71	17.8
	อาชีพอิสระ	45	11.2
	ข้าราชการ	63	15.7
	รัฐวิสาหกิจ	55	13.7
	รวม	400	100
รายได้รวม เฉลี่ยต่อเดือน	ต่ำกว่า 15,000 บาท	28	7.0
	15,001 - 20,000 บาท	72	17.9
	20,001 - 30,000 บาท	68	16.9
	30,001 - 40,000 บาท	78	19.4
	40,001 - 50,000 บาท	54	13.5
	50,001 บาทขึ้นไป	100	24.9
	รวม	400	100

จากตาราง 4.1 แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย คือ เพศชายร้อยละ 48.3 เพศหญิงร้อยละ 51.7

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจำนวนและร้อยละของช่วงอายุของนักท่องเที่ยวยุโรปที่เดินทางมายังอำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า อายุของผู้ตอบแบบสอบถาม ในช่วง 21 – 30 ปี มีจำนวนมากที่สุด มีค่าร้อยละ 36.6 รองลงมาคือช่วง 31-40 ปี มีค่าร้อยละ 19.9 อายุ 51-55 ปี มีค่า

ร้อยละ 17.2 อายุ 56 ปีขึ้นไป มีค่าร้อยละ 13.9 อายุ 41-50 ปี มีค่าร้อยละ 10.4 และอายุต่ำกว่า 20 ปี มีค่าร้อยละ 2.0 ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจำนวนและร้อยละของสถานภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมายังอำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โสด มีจำนวนมากที่สุด มีค่าร้อยละ 52.8 รองลงมาคือ สมรส มีค่าร้อยละ 42.5 หม้าย มีค่าร้อยละ 2.7 และหย่าร้าง มีค่าร้อยละ 2.0 ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจำนวนและร้อยละของระดับการศึกษาของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมายังอำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่า มีจำนวนมากที่สุด มีค่าร้อยละ 61.4 รองลงมาคือปริญญาโท มีค่าร้อยละ 25.8 ต่ำกว่าปริญญาตรี มีค่าร้อยละ 10.9 และปริญญาเอก มีค่าร้อยละ 1.5 ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจำนวนและร้อยละของอาชีพหลักของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมายังอำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ อาชีพหลักของผู้ตอบแบบสอบถาม พนักงานเอกชน มีจำนวนมากที่สุด มีค่าร้อยละ 32.2 รองลงมาคือประกอบธุรกิจส่วนตัว มีค่าร้อยละ 17.8 ข้าราชการ มีค่าร้อยละ 15.7 อาชีพอิสระ มีค่าร้อยละ 11.2 นักศึกษา มีค่าร้อยละ 4.7 รับจ้างทั่วไป มีค่าร้อยละ 3.2 และนักเรียน มีค่าร้อยละ 1.2 ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจำนวนและร้อยละของรายได้รวมเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมายังอำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ รายได้รวมเฉลี่ยต่อเดือนของผู้ตอบแบบสอบถาม มากที่สุดคือ 50,001 บาทขึ้นไป มีค่าร้อยละ 24.9 รองลงมาคือรายได้ 30,001 – 40,000 บาท มีค่าร้อยละ 19.4 รายได้ 15,001 - 20,000 บาท มีค่าร้อยละ 17.9 รายได้ 20,001 – 30,000 บาท มีค่าร้อยละ 16.9 รายได้ 40,001 - 50,000 บาท มีค่าร้อยละ 13.5 รายได้ต่ำกว่า 15,000 มีค่าร้อยละ 7.0 ตามลำดับ

แบบสอบถามตอนที่ 2 การวิเคราะห์พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เคยท่องเที่ยวอำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

รายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เคยท่องเที่ยวที่อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ประกอบด้วย 1) วัตถุประสงค์ในการท่องเที่ยวในแต่ละครั้ง 2) จำนวนครั้งในการเดินทางมาท่องเที่ยวอำเภอ ปราณบุรีโดยเฉลี่ย 3) บุคคลที่ร่วมเดินทางท่องเที่ยวในแต่ละครั้ง 4) พาหนะที่ใช้ในการเดินทางในแต่ละครั้ง 5) ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวอำเภอปราณบุรีโดยเฉลี่ยในแต่ละครั้ง 6) ระยะเวลาในการพำนักในอำเภอปราณบุรีเฉลี่ยในแต่ละครั้ง โดยสามารถสรุปและอธิบายรายละเอียดได้ดังนี้

ตารางที่ 4.2: แสดงจำนวนและร้อยละของพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เคยท่องเที่ยวที่อำเภอ
ปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

	คุณลักษณะ	จำนวน	ร้อยละ
วัตถุประสงค์ในการท่องเที่ยวในแต่ละครั้ง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	พักผ่อนหย่อนใจ	381	94.5
	ศึกษาดูงาน	70	17.4
	ทัศนศึกษา	44	10.9
	เยี่ยมญาติ	65	16.1
	ประชุมสัมมนา	94	23.3
	อื่นๆ	7	1.7
จำนวนครั้งในการเดินทางมาท่องเที่ยวอำเภอปราณบุรีโดยเฉลี่ย	ครั้งแรก	89	22.1
	2 ครั้ง	140	35.0
	3 ครั้ง	49	12.2
	มากกว่า 3 ครั้ง	122	30.3
	รวม	400	100
บุคคลที่ร่วมเดินทางในการท่องเที่ยวแต่ละครั้ง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	ครอบครัว/ญาติพี่น้อง	275	68.2
	เพื่อน	220	54.6
	คนเดียว	15	3.7
	แฟน	100	24.8
	ที่ทำงาน	119	29.5
	อื่น ๆ	4	1
พาหนะที่ใช้ในการเดินทางในแต่ละครั้ง	รถยนต์ส่วนตัว	357	89.2
	รถตู้สาธารณะ	23	5.7
	รถทัวร์สาธารณะ	17	4.2
	รถไฟ	3	0.7
	รวม	400	100

(ตารางมีต่อ)

ตารางที่ 4.2 (ต่อ): แสดงจำนวนและร้อยละของพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เคยท่องเที่ยวที่
อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

	คุณลักษณะ	จำนวน	ร้อยละ
ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว อำเภอปราณบุรีโดยเฉลี่ยในแต่ละครั้ง	น้อยกว่า 2,000 บาท	30	7.5
	2,000 – 3,500 บาท	118	29.4
	3,501 – 5,000 บาท	131	32.8
	5,001 บาทขึ้นไป	121	30.1
	รวม	400	100
ระยะเวลาในการพำนักใน อำเภอปราณบุรีเฉลี่ยในแต่ละครั้ง	ภายในวันเดียว	35	8.7
	1 คืน	179	44.5
	2 คืน	162	40.5
	3 คืน	5	3.7
	มากกว่า 3 คืน	9	2.2
	รวม	400	100

จากตาราง 4.2 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามในส่วนตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์จำนวน และร้อยละของข้อคำถามที่ 1 วัตถุประสงค์ในการท่องเที่ยวในแต่ละครั้ง เป็นคำถามที่สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีวัตถุประสงค์ในการเดินทางมายังอำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เพื่อพักผ่อนหย่อนใจ มากที่สุด คิดเป็น จำนวน 381 คน คิดเป็นค่าร้อยละ 94.5 รองลงมา เพื่อประชุมสัมมนา คิดเป็น จำนวน 94 คน คิดเป็นค่าร้อยละ 23.3 เพื่อศึกษาดูงาน คิดเป็น จำนวน 70 คน คิดเป็นค่าร้อยละ 17.4 เพื่อเยี่ยมญาติ คิดเป็น จำนวน 65 คน คิดเป็นค่าร้อยละ 16.1 เพื่อทัศนศึกษา คิดเป็น จำนวน 44 คน คิดเป็นค่าร้อยละ 10.9 และอื่นๆ คิดเป็น จำนวน 7 คน คิดเป็นค่าร้อยละ 1.7 ตามลำดับ รวมจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 400 คน คิดเป็นร้อยละ 100

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจำนวนและร้อยละของข้อคำถามที่ 2 จำนวนครั้งในการเดินทางมาท่องเที่ยวอำเภอปราณบุรีโดยเฉลี่ย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เดินทางมายังอำเภอปราณบุรี 2 ครั้ง เป็นจำนวนมากที่สุด จำนวน 140 คน คิดเป็นค่าร้อยละ 35.0 รองลงมาคือ มากกว่า 3 ครั้ง จำนวน 122 คน คิดเป็นค่าร้อยละ 30.3 เดินทางมาครั้งแรก จำนวน 89 คน คิดเป็นค่าร้อยละ

22.1 และเดินทางมา 3 ครั้ง จำนวน 49 คน คิดเป็นค่าร้อยละ 12.2 ตามลำดับ รวมจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 400 คน คิดเป็นร้อยละ 100

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจำนวนและร้อยละของข้อความที่ 3 บุคคลที่ร่วมเดินทางในการท่องเที่ยวแต่ละครั้งเป็นคำถามที่สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เดินทางกับครอบครัวมากที่สุด คิดเป็น จำนวน 275 คน คิดเป็นค่าร้อยละ 68.2 รองลงมาคือเดินทางกับเพื่อน คิดเป็น จำนวน 220 คน คิดเป็นค่าร้อยละ 54.6 เดินทางกับแฟน คิดเป็นจำนวน 100 คน คิดเป็นค่าร้อยละ 24.8 เดินทางกับที่ทำงาน จำนวน 119 คน คิดเป็นค่าร้อยละ 29.5 และเดินทางคนเดียว จำนวน 15 คน คิดเป็นค่าร้อยละ 3.7 ตามลำดับ รวมคิดเป็น จำนวน 400 คน คิดเป็นร้อยละ 100

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจำนวนและร้อยละของข้อความที่ 4 พาหนะที่ใช้ในการเดินทางในแต่ละครั้ง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เดินทางโดยรถยนต์ส่วนตัวมากที่สุด จำนวน 357 คน คิดเป็นค่าร้อยละ 89.2 รองลงมาคือ เดินทางโดยรถตู้สาธารณะ จำนวน 23 คน คิดเป็นค่าร้อยละ 5.7 เดินทางโดยรถทัวร์สาธารณะ จำนวน 17 คน คิดเป็นค่าร้อยละ 4.2 และเดินทางโดยรถไฟ จำนวน 3 คน คิดเป็นค่าร้อยละ 0.7 ตามลำดับ รวมคิดเป็น จำนวน 400 คน คิดเป็นร้อยละ 100

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจำนวนและร้อยละของข้อความที่ 5 ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวอำเภอปราณบุรีโดยเฉลี่ยในแต่ละครั้ง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ใช้จ่ายช่วง 3,501 – 5,000 บาทมากที่สุด จำนวน 131 คน คิดเป็นค่าร้อยละ 32.8 รองลงมาคือ ใช้จ่าย 5,001 บาทขึ้นไป จำนวน 121 คน คิดเป็นค่าร้อยละ 30.1 ใช้จ่ายช่วง 2,000 – 3,500 จำนวน 118 คน คิดเป็นค่าร้อยละ 29.4 และ ใช้น้อยกว่า 2,000 จำนวน 30 คน คิดเป็นค่าร้อยละ 7.5 รวมคิดเป็น จำนวน 400 คน คิดเป็นร้อยละ 100

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจำนวนและร้อยละของข้อความที่ 6 ระยะเวลาในการพำนักในอำเภอปราณบุรีโดยเฉลี่ยในแต่ละครั้ง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ใช้เวลาพำนักในอำเภอปราณบุรี 1 คืน มากที่สุด จำนวน 179 คน คิดเป็นค่าร้อยละ 44.5 รองลงมาคือ 2 คืน จำนวน 162 คน คิดเป็นค่าร้อยละ 40.5 ภายในวันเดียว จำนวน 35 คน คิดเป็นค่าร้อยละ 8.7 มากกว่า 3 คืน จำนวน 9 คน คิดเป็นค่าร้อยละ 2.2 และ 3 คืน จำนวน 5 คน คิดเป็นค่าร้อยละ 3.7 รวมคิดเป็น จำนวน 400 คน คิดเป็นร้อยละ 100

แบบสอบถามตอนที่ 3 ระดับความต้องการปัจจัยของนักท่องเที่ยวต่อการจัดการเส้นทางท่องเที่ยว อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ตารางที่ 4.3: ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการปัจจัยต่อการจัดการเส้นทางท่องเที่ยว ของนักท่องเที่ยวชาวไทย

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับความต้องการ
1. ความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยว	3.96	0.716	มาก
2. ความแปลกใหม่ของแหล่งท่องเที่ยว	3.54	0.770	มาก
3. ความหลากหลายของแหล่งท่องเที่ยว	3.63	0.763	มาก
4. ความอุดมสมบูรณ์ของสภาพแวดล้อม	3.97	0.762	มาก
5. ความเป็นส่วนตัวของแหล่งท่องเที่ยว	3.94	0.774	มาก
6. ความสะอาดของแหล่งท่องเที่ยว	3.90	0.770	มาก
7. ความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยว	3.91	0.759	มาก
8. ความหลากหลายของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	3.46	0.796	มาก
9. ความหลากหลายในการท่องเที่ยวชมวิถีชีวิตชาวบ้าน	3.49	0.833	มาก
10. ความหลากหลายในการท่องเที่ยวชมธรรมชาติ (เช่น ทะเล ป่า เขา น้ำตก)	3.87	0.822	มาก
11. ความหลากหลายในการท่องเที่ยวเชิงศาสนา (เช่น ไหว้พระ ทำบุญ)	3.48	0.851	มาก
12. ความหลากหลายของร้านซื้อของฝาก/ ของที่ระลึก	3.38	0.874	ปานกลาง
13. การส่งเสริมการท่องเที่ยวของอำเภอปราณบุรีให้มีแหล่งท่องเที่ยวใหม่ๆ (เช่น สวนน้ำ ห้างสรรพสินค้า ถนนคนเดิน)	3.41	1.023	มาก
14. ความง่ายในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	3.79	0.803	มาก
15. แหล่งท่องเที่ยวแต่ละสถานที่อยู่ใกล้เคียงกัน	3.58	0.773	มาก
16. ที่จอดรถสะดวกไม่ไกลจากแหล่งท่องเที่ยว	3.73	0.746	มาก

(ตารางมีต่อ)

ตารางที่ 4.3 (ต่อ): ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการปัจจัยต่อการจัดการเส้นทางท่องเที่ยว ของนักท่องเที่ยวชาวไทย

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับความต้องการ
17. ความสามารถในการท่องเที่ยวได้หลากหลายรูปแบบในวันเดียว (เช่น เดินทางไปไหว้พระ ชมน้ำตก และผจญภัยขึ้นเขาภายในวันเดียว)	3.75	0.827	มาก
18. ความสามารถสามารถในการท่องเที่ยวได้หลากหลายสถานที่ในแต่ละครั้ง	3.77	0.777	มาก
19. การนำเสนอการส่งเสริมการตลาดในรูปแบบโปรแกรมทัวร์	3.26	0.918	ปานกลาง
20. คุณภาพสินค้าและบริการของร้านซื้อของฝาก/ของที่ระลึก	3.45	0.801	มาก
21. ความสะดวกสบายในการเข้าถึงร้านซื้อของฝาก/ของที่ระลึก	3.52	0.815	มาก
22. ความสะอาดของห้องน้ำในแต่ละแหล่งท่องเที่ยว	3.56	0.903	มาก
23. ความเพียงพอของรถรับส่งสาธารณะ	3.32	0.887	ปานกลาง
24. โอกาสของนักท่องเที่ยวในการต่อรองสินค้า/ บริการ	3.41	0.852	มาก
25. ความคุ้มค่าของราคาที่พักในการใช้บริการ	3.74	0.800	มาก
26. ความคุ้มค่าของราคาอาหารในการใช้บริการ	3.74	0.789	มาก
27. ความเพียงพอของโรงพยาบาล/ ศูนย์ปฐมพยาบาลในกรณีนักท่องเที่ยวเกิดเหตุฉุกเฉิน	3.54	0.929	มาก
รวม	3.63	0.510	มาก

จากตาราง 4.3 แสดงผลการวิเคราะห์ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของ ระดับความต้องการความต้องการปัจจัยต่อการจัดการเส้นทางท่องเที่ยว ของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เคยเดินทางมายังอำเภอปรานบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สามารถสรุปตามค่าเฉลี่ยได้ดังนี้

ความต้องการความต้องการปัจจัยต่อการจัดการเส้นทางท่องเที่ยว ของนักท่องเที่ยวชาวไทยโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.63 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ย

คะแนนมากที่สุดอยู่ที่ \bar{x} 3.97 และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.762) คือความอุดมสมบูรณ์ของสภาพแวดล้อม รองลงมาคือความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ย \bar{x} 3.96 และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.716) ความเป็นส่วนตัวของแหล่งท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ย \bar{x} 3.94 และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.774) ความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ย \bar{x} 3.91 และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.759) ความสะอาดของแหล่งท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ย \bar{x} 3.90 และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.770) ความหลากหลายในการท่องเที่ยวชมธรรมชาติ (เช่น ทะเล ป่า เขา น้ำตก) ท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ย \bar{x} 3.87 และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.822) ความง่ายในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ย \bar{x} 3.79 และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.803) ความสามารถสามารถในการท่องเที่ยวได้หลากหลายสถานที่ในแต่ละครั้งมีค่าเฉลี่ย \bar{x} 3.77 และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.777) ความสามารถในการท่องเที่ยวได้หลากหลายรูปแบบในวันเดียว (เช่น เดินทางไปไหว้พระ ชมน้ำตกและผจญภัยขึ้นเขาภายในวันเดียว) มีค่าเฉลี่ย \bar{x} 3.75 และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.827) ความคุ้มค่าของราคาที่พักในการใช้บริการ มีค่าเฉลี่ย \bar{x} 3.74 และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.800) ความคุ้มค่าของราคาอาหารในการใช้บริการ มีค่าเฉลี่ย \bar{x} 3.74 และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.789) ที่จอดรถสะดวกไม่ไกลจากแหล่งท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ย \bar{x} 3.73 และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.746) ความหลากหลายของแหล่งท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ย \bar{x} 3.63 และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.763) แหล่งท่องเที่ยวแต่ละสถานที่อยู่ใกล้เคียงกัน มีค่าเฉลี่ย \bar{x} 3.58 และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.773) ความสะอาดของห้องน้ำในแต่ละแหล่งท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ย \bar{x} 3.56 และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.903) ความแปลกใหม่ของแหล่งท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ย \bar{x} 3.54 และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.770) ความเพียงพอของโรงพยาบาล/ศูนย์ปฐมพยาบาล ในกรณีนักท่องเที่ยวเกิดเหตุฉุกเฉิน มีค่าเฉลี่ย \bar{x} 3.54 และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.929) ความหลากหลายในการท่องเที่ยวชมวิถีชีวิตชาวบ้าน มีค่าเฉลี่ย \bar{x} 3.49 และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.833) ความหลากหลายในการท่องเที่ยวเชิงศาสนา (เช่น ไหว้พระ ทำบุญ) ชาวบ้าน มีค่าเฉลี่ย \bar{x} 3.48 และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.851) คุณภาพสินค้าและบริการของร้านซื้อของฝาก/ของที่ระลึก มีค่าเฉลี่ย \bar{x} 3.45 และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.801) โอกาสของนักท่องเที่ยวในการต่อรองสินค้า/บริการ มีค่าเฉลี่ย \bar{x} 3.41 และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.852) การส่งเสริมการท่องเที่ยวของอำเภอปราณบุรีให้มีแหล่งท่องเที่ยวใหม่ ๆ (เช่น สวนน้ำ ห้างสรรพสินค้า ถนนคนเดิน) มีค่าเฉลี่ย \bar{x} 3.41 และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 1.023) ความหลากหลายของร้านซื้อของฝาก/ของที่ระลึก มีค่าเฉลี่ย \bar{x} 3.38 และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.874) ความเพียงพอของรถรับส่งสาธารณะ

มีค่าเฉลี่ย \bar{x} 3.32 และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.887) การนำเสนอการส่งเสริมการตลาดในรูปแบบโปรแกรมทัวร์ มีค่าเฉลี่ย \bar{x} 3.26 และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.918)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณจากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis: EFA)

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพได้ทำการวิเคราะห์ผลตามวัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อจัดทำโมเดลรูปแบบเส้นทางการท่องเที่ยวอำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สำหรับนักท่องเที่ยวชาวไทย การศึกษาวิจัยได้ทำการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis : EFA) เป็นส่วนหนึ่งของเทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) เพื่อทำการศึกษาค้นหาความสัมพันธ์ของโครงสร้างของตัวแปร โดยสามารถลดตัวแปรให้อยู่ในกลุ่มที่มีความสัมพันธ์กัน เนื่องจากการข้อมูลจากแบบสอบถามนั้นมีทฤษฎีอ้างอิงในการสร้างข้อคำถาม ดังนั้นการศึกษาวิจัยได้สร้างเครื่องมือตามแบบสอบถามดังนั้น ได้นำวิธีการสกัดองค์ประกอบ แบบการหาองค์ประกอบमुखสำคัญ (Principle Component Analysis) (PCA) ซึ่งการใช้วิธีการนี้อยู่ในกลุ่มวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบร่วม (Common Factor Analysis) (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542) และใช้วิธีการหมุนแกนองค์ประกอบที่ทำให้ปัจจัยนั้นหมุนแบบตั้งฉากกัน เป็นแบบ Varimax โดยทำให้ตัวแปรที่ไม่มีความสัมพันธ์กับกลุ่มหรือมีความสัมพันธ์น้อยจะถูกสกัดออกและให้เหลือน้อยที่สุด และค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading) นั้นมีค่ามาก (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2554; กัลยา วานิชย์บัญชา, 2548 และกริช แรงสูงเนิน, 2554)

ตารางที่ 4.4: ค่า Bartlett's Test of Sphericity ของของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เคยเดินทางมาท่องเที่ยวยังอำเภอปราณบุรี

KMO and Bartlett's Test of Sphericity	
Approx. Chi-Square	6.006
df	351
Sig.	.000
Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.	.934

*มีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากตารางที่ 4.4 แสดงถึง ค่า Kaiser-Meyer-Olkin = 0.934 ซึ่งมากกว่า 0.50 สามารถสรุปได้ว่า ข้อมูลของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เคยเดินทางมาท่องเที่ยวยังอำเภอปรามบุรีนั้น มีความเหมาะสมและสามารถนำไปวิเคราะห์หองค์ประกอบเชิงสำรวจได้

ค่าประมาณการทางสถิติของ Chi-Square = 6.006 และ ค่าSignificant = 0.000 น้อยกว่า 0.05 สามารถสรุปได้ว่า ตัวแปรปัจจัยต่าง ๆ ทั้ง 27 ตัวแปรนั้นมีความสัมพันธ์กัน โดยสามารถนำไปวิเคราะห์หองค์ประกอบเชิงสำรวจได้

การกำหนดสัญลักษณ์ของตัวแปรองค์ประกอบที่ใช้ (Observed Variable) ได้แก่

- QUE1 แทน ความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยว
- QUE2 แทน ความแปลกใหม่ของแหล่งท่องเที่ยว
- QUE3 แทน ความหลากหลายของแหล่งท่องเที่ยว
- QUE4 แทน ความอุดมสมบูรณ์ของสภาพแวดล้อม
- QUE5 แทน ความเป็นส่วนตัวของแหล่งท่องเที่ยว
- QUE6 แทน ความสะอาดของแหล่งท่องเที่ยว
- QUE7 แทน ความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยว
- QUE8 แทน ความหลากหลายของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
- QUE9 แทน ความหลากหลายในการท่องเที่ยวชมวิถีชีวิตชาวบ้าน
- QUE10 แทน ความหลากหลายในการท่องเที่ยวชมธรรมชาติ (เช่น ทะเล ป่า เขา น้ำตก)
- QUE11 แทน ความหลากหลายในการท่องเที่ยวเชิงศาสนา (เช่น ไหว้พระ ทำบุญ)
- QUE12 แทน ความหลากหลายของร้านซื้อของฝาก/ ของที่ระลึก
- QUE13 แทน การส่งเสริมการท่องเที่ยวของอำเภอปรามบุรีของแหล่งท่องเที่ยวใหม่ ๆ (เช่น สวนน้ำ ห้างสรรพสินค้า ถนนคนเดิน)
- QUE14 แทน ความง่ายในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว
- QUE15 แทน แหล่งท่องเที่ยวแต่ละสถานที่อยู่ใกล้เคียงกัน
- QUE16 แทน ที่จอดรถสะดวกไม่ไกลจากแหล่งท่องเที่ยว
- QUE17 แทน ความสามารถในการท่องเที่ยวได้หลากหลายรูปแบบในวันเดียว (เช่น เดินทางไปไหว้พระ ชมน้ำตกและผจญภัยขึ้นเขาภายในวันเดียว)
- QUE18 แทน ความสามารถสามารถในการท่องเที่ยวได้หลากหลายสถานที่ในแต่ละครั้ง
- QUE19 แทน การนำเสนอการส่งเสริมการตลาดในรูปแบบโปรแกรมทัวร์
- QUE20 แทน คุณภาพสินค้าและบริการของร้านซื้อของฝาก/ ของที่ระลึก
- QUE21 แทน ความสะดวกสบายในการเข้าถึงร้านซื้อของฝาก/ ของที่ระลึก
- QUE22 แทน ความสะอาดของห้องน้ำในแต่ละแหล่งท่องเที่ยว

- QUE23 แทน ความเพียงพอของรถรับส่งสาธารณะ
- QUE24 แทน โอกาสของนักท่องเที่ยวในการต่อรองสินค้า/บริการ
- QUE25 แทน ความคุ้มค่าของราคาที่พักในการใช้บริการ
- QUE26 แทน ความคุ้มค่าของราคาอาหารในการใช้บริการ
- QUE27 แทน ความเพียงพอของโรงพยาบาล/ศูนย์ปฐมพยาบาล ในกรณีนักท่องเที่ยวเกิดเหตุฉุกเฉิน

ตารางที่ 4.5: ค่า Total Variance Explained ของตัวแปรที่ใช้สำหรับของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เคยเดินทางมาท่องเที่ยวยังอำเภอปรานบุรี (Principal Component Analysis PCA)

Comp onent	Initial EigenValues			Rotation Sums of Squared			Extraction Sums of Squared		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
1	10.58	39.192	39.192	4.59	17.01	17.01	10.58	39.19	39.19
2	2.482	9.194	48.386	3.50	12.96	29.97	2.48	9.19	48.38
3	1.841	6.819	55.205	3.48	12.89	42.86	1.84	6.81	55.20
4	1.172	4.340	59.545	2.91	10.77	53.64	1.17	4.34	59.54
5	1.076	3.985	63.530	2.6	9.88	63.53	1.07	3.98	63.53
6	0.879	3.254	66.784						
7	0.747	2.767	69.551						
8	0.722	2.675	72.226						
9	0.682	2.527	74.753						
10	0.628	2.327	77.080						
11	0.577	2.138	79.281						
12	0.550	2.038	81.256						
13	0.493	1.826	83.082						
14	0.447	1.654	84.736						
15	0.435	1.612	86.347						
16	0.423	1.568	87.915						
17	0.407	1.506	89.421						
18	0.352	1.306	90.727						
19	0.345	1.278	92.004						
20	0.329	1.220	93.225						
21	0.320	1.184	94.409						
22	0.308	1.139	95.548						
23	0.286	1.059	96.608						
24	0.250	0.925	97.533						
25	0.240	0.899	98.42						
26	0.224	0.831	99.25						
27	0.203	0.747	100.00						

จากตารางที่ 4.5 แสดงถึง ค่า Total Variance Explained ซึ่งสามารถสรุปได้ว่า จากจำนวนตัวแปรปัจจัยต่าง ๆ ทั้งหมด 27 ตัวแปร นั้นสามารถจัดได้เป็นจำนวน 5 Factors โดยค่าน้ำหนักองค์ประกอบนั้น Factor ที่ 1 นั้นมีความสำคัญที่สุด ซึ่งสามารถอธิบายได้ถึงความแปรปรวนของชุดข้อมูล = ร้อยละ 39.19, Factor ที่ 2 = ร้อยละ 9.19, Factor ที่ 3 = ร้อยละ 6.81, Factor ที่ 4 = ร้อยละ 4.34, Factor ที่ 5 = ร้อยละ 3.98

ตารางที่ 4.6: ค่าน้ำหนักองค์ประกอบภายหลังการหมุนแกน – Factor 1 โดยให้ค่าน้ำหนัก

องค์ประกอบ ภายหลังการหมุนแกนโดยวิธี Verimax และกำหนดให้แสดงค่าเฉพาะค่าน้ำหนักองค์ประกอบที่มีค่ามากกว่า 0.50 ขึ้นไป ของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เคยเดินทางมาท่องเที่ยวยังอำเภอปราณบุรี

ค่าน้ำหนักองค์ประกอบภายหลังการหมุนแกน – Factor 1	Factor				
	1	2	3	4	5
ความคุ้มค่าของราคาที่พิกในการใช้บริการ (QUE25)	.752				
ความคุ้มค่าของราคาอาหารในการใช้บริการ (QUE 26)	.746				
โอกาสของนักท่องเที่ยวในการสำรองสินค้า/ บริการ (QUE 24)	.740				
ความเพียงพอของโรงพยาบาล/ ศูนย์ปฐมพยาบาล ในกรณี นักท่องเที่ยวเกิดเหตุฉุกเฉิน (QUE 27)	.708				
ความสะอาดของห้องน้ำในแต่ละแหล่งท่องเที่ยว (QUE 22)	.704				
ความเพียงพอของรถรับส่งสาธารณะ (QUE 23)	.670				
ความสะอาดของแหล่งท่องเที่ยว (QUE 6)	.521				

จากตารางที่ 4.6 แสดงถึง ค่าน้ำหนักองค์ประกอบภายหลังการหมุนแกน โดยสามารถสรุปได้ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของ ตัวแปรปัจจัยในกลุ่ม Factor ที่ 1 ได้จำนวน 7 ตัวแปร ดังนี้ 1) ความคุ้มค่าของราคาที่พิกในการใช้บริการ (QUE25) 2) ความคุ้มค่าของราคาอาหารในการใช้บริการ (QUE26) 3) โอกาสของนักท่องเที่ยวในการสำรองสินค้า/ บริการ (QUE24) 4) ความเพียงพอของโรงพยาบาล/ ศูนย์ปฐมพยาบาล ในกรณีนักท่องเที่ยวเกิดเหตุฉุกเฉิน (QUE27) 5) ความสะอาดของห้องน้ำในแต่ละแหล่งท่องเที่ยว (QUE22) 6) ความเพียงพอของรถรับส่งสาธารณะ (QUE23) และ

7) ความสะอาดของแหล่งท่องเที่ยว (QUE6) โดยมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ เท่ากับ .752 .746 .740 .708 .704 .670 .521 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.7: ค่าน้ำหนักองค์ประกอบภายหลังการหมุนแกน – Factor 2 โดยให้ค่าน้ำหนัก

องค์ประกอบ ภายหลังการหมุนแกนโดยวิธี Verimax และกำหนดให้แสดงค่าเฉพาะ ค่าน้ำหนักองค์ประกอบที่มีค่ามากกว่า 0.50 ขึ้นไป ของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เคยเดินทางมาท่องเที่ยวยังอำเภอปราณบุรี

ค่าน้ำหนักองค์ประกอบภายหลังการหมุนแกน – Factor 2	Factor				
	1	2	3	4	5
ความสามารถในการท่องเที่ยวได้หลากหลายสถานที่ในแต่ละครั้ง (QUE18)		.721			
แหล่งท่องเที่ยวแต่ละสถานที่อยู่ใกล้เคียงกัน (QUE15)		.681			
ความง่ายในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (QUE14)		.656			
ความสามารถในการท่องเที่ยวได้หลากหลายรูปแบบในวันเดียว (เช่น เดินทางไปไหว้พระ ชมน้ำตกและผจญภัยขึ้นเขาภายในวันเดียว) (QUE17)		.636			
ที่จอดรถสะดวกไม่ไกลจากแหล่งท่องเที่ยว (QUE16)		.592			

จากตารางที่ 4.7 แสดงถึง ค่าน้ำหนักองค์ประกอบภายหลังการหมุนแกน โดยสามารถสรุปได้ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของ ตัวแปรปัจจัยในกลุ่ม Factor ที่ 2 ได้จำนวน 5 ตัวแปร ดังนี้ 1) ความสามารถในการท่องเที่ยวได้หลากหลายสถานที่ในแต่ละครั้ง (QUE18) 2) แหล่งท่องเที่ยวแต่ละสถานที่อยู่ใกล้เคียงกัน (QUE15) 3) ความง่ายในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว(QUE14) 4) ความสามารถในการท่องเที่ยวได้หลากหลายรูปแบบในวันเดียว (เช่น เดินทางไปไหว้พระ ชมน้ำตกและผจญภัยขึ้นเขาภายในวันเดียว) (QUE17) 5) และที่จอดรถสะดวกไม่ไกลจากแหล่งท่องเที่ยว (QUE 16) โดยมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ เท่ากับ .721 .681 .656 .636 .592 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.8: ค่าน้ำหนักองค์ประกอบภายหลังการหมุนแกน – Factor 3 โดยให้ค่าน้ำหนัก

องค์ประกอบ ภายหลังการหมุนแกนโดยวิธี Verimax และกำหนดให้แสดงค่าเฉพาะค่า
น้ำหนักองค์ประกอบที่มีค่ามากกว่า 0.50 ขึ้นไป ของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เคยเดินทาง
มาท่องเที่ยวยังอำเภอปราณบุรี

ค่าน้ำหนักองค์ประกอบภายหลังการหมุนแกน – Factor 3	Factor				
	1	2	3	4	5
ความแปลกใหม่ของแหล่งท่องเที่ยว (QUE2)			0.780		
ความหลากหลายของแหล่งท่องเที่ยว (QUE3)			0.761		
ความอุดมสมบูรณ์ของสภาพแวดล้อม (QUE4)			0.693		
ความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยว (QUE1)			0.575		
การส่งเสริมการท่องเที่ยวของอำเภอปราณบุรีให้มีแหล่ง ท่องเที่ยวใหม่ ๆ (เช่น สวนน้ำ ห้างสรรพสินค้า ถนนคนเดิน) (QUE13)			0.526		

จากตารางที่ 4.8 แสดงถึง ค่าน้ำหนักองค์ประกอบภายหลังการหมุนแกน โดยสามารถสรุป
ได้ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของ ตัวแปรปัจจัยในกลุ่ม Factor ที่ 3 ได้จำนวน 5 ตัวแปร ดังนี้ 1) ความ
แปลกใหม่ของแหล่งท่องเที่ยว (QUE2) 2) ความหลากหลายของแหล่งท่องเที่ยว (QUE3) 3) ความ
อุดมสมบูรณ์ของสภาพแวดล้อม (QUE4) 4) ความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยว (QUE1) และ 5) การ
ส่งเสริมการท่องเที่ยวของอำเภอปราณบุรีให้มีแหล่งท่องเที่ยวใหม่ ๆ (เช่น สวนน้ำ ห้างสรรพสินค้า
ถนนคนเดิน) (QUE13) โดยมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ เท่ากับ 0.780 0.761 0.693 0.575 0.526
ตามลำดับ

ตารางที่ 4.9: ค่าน้ำหนักองค์ประกอบภายหลังการหมุนแกน – Factor 4 โดยให้ค่าน้ำหนัก

องค์ประกอบ ภายหลังการหมุนแกนโดยวิธี Verimax และกำหนดให้แสดงค่าเฉพาะค่า
น้ำหนักองค์ประกอบที่มีค่ามากกว่า 0.50 ขึ้นไป ของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เคยเดินทาง
มาท่องเที่ยวยังอำเภอปราณบุรี

ค่าน้ำหนักองค์ประกอบภายหลังการหมุนแกน – Factor 4	Factor				
	1	2	3	4	5
ความหลากหลายในการท่องเที่ยวชมวิถีชีวิตชาวบ้าน(QUE9)				0.780	
ความหลากหลายของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม(QUE8)				0.761	
ความหลากหลายในการท่องเที่ยวเชิงศาสนา (เช่น ไหว้พระ ทำบุญ)(QUE11)				0.693	

จากตารางที่ 4.9 แสดงถึง ค่าน้ำหนักองค์ประกอบภายหลังการหมุนแกน โดยสามารถสรุป
ได้ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของ ตัวแปรปัจจัยในกลุ่ม Factor ที่ 4 ได้จำนวน 3 ตัวแปร ดังนี้ 1) ความ
หลากหลายในการท่องเที่ยวชมวิถีชีวิตชาวบ้าน (QUE9) 2) ความหลากหลายของการท่องเที่ยวเชิง
วัฒนธรรม (QUE8) 3) ความหลากหลายในการท่องเที่ยวเชิงศาสนา (เช่น ไหว้พระ ทำบุญ) (QUE11)
โดยมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ เท่ากับ 0.780 0.761 0.693 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.10: ค่าน้ำหนักองค์ประกอบภายหลังการหมุนแกน – Factor 5 โดยให้ค่าน้ำหนัก
องค์ประกอบ ภายหลังการหมุนแกนโดยวิธี Verimax และกำหนดให้แสดงค่าเฉพาะค่า
น้ำหนักองค์ประกอบที่มีค่ามากกว่า 0.50 ขึ้นไป ของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เคย
เดินทางมาท่องเที่ยวยังอำเภอปรางค์บุรี

ค่าน้ำหนักองค์ประกอบภายหลังการหมุนแกน – Factor 5	Factor				
	1	2	3	4	5
การนำเสนอการส่งเสริมการตลาดในรูปแบบโปรแกรมทัวร์ (QUE19)					0.667
ความสะดวกสบายในการเข้าถึงร้านซื้อของฝาก/ ของที่ระลึก (QUE21)					0.616
คุณภาพสินค้าและบริการของร้านซื้อของฝาก/ ของที่ระลึก (QUE20)					0.585
ความหลากหลายของร้านซื้อของฝาก/ ของที่ระลึก (QUE12)					0.566

จากตารางที่ 4.10 แสดงถึง ค่าน้ำหนักองค์ประกอบภายหลังการหมุนแกน โดยสามารถสรุป
ได้ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของ ตัวแปรปัจจัยในกลุ่ม Factor ที่ 5 ได้จำนวน 4 ตัวแปร ดังนี้ 1) การ
นำเสนอการส่งเสริมการตลาดในรูปแบบโปรแกรมทัวร์ (QUE19) 2) ความสะดวกสบายในการเข้าถึง
ร้านซื้อของฝาก/ ของที่ระลึก(QUE21) 3) คุณภาพสินค้าและบริการของร้านซื้อของฝาก/ ของที่ระลึก
(QUE20) และ 4) ความหลากหลายของร้านซื้อของฝาก/ ของที่ระลึก (QUE12) โดยมีค่าน้ำหนัก
องค์ประกอบ เท่ากับ 0.667, 0.616, 0.585 และ 0.566 ตามลำดับ

จากผลการวิจัยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis: EFA)
สามารถสรุปตัวแปรปัจจัยที่สามารถนำไปใช้ได้ เนื่องจากค่าน้ำหนักองค์ประกอบมีค่ามากกว่า 0.5
จากจำนวน 5 Factors รวมทั้งหมด 24 ตัวแปรที่สามารถนำไปใช้ได้ และ อีก 3 ตัวแปร ซึ่งมีค่า
น้ำหนักองค์ประกอบน้อยกว่า 0.5 แสดงถึงการไม่มีความสัมพันธ์หรือมีความสัมพันธ์กันน้อยกว่า
เกณฑ์ 0.5

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

รายงานวิจัยฉบับนี้ เรื่อง การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจของเส้นทางการท่องเที่ยว อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สำหรับนักท่องเที่ยวชาวไทย ได้กำหนดวัตถุประสงค์การวิจัย โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

- 1) เพื่อศึกษารูปแบบเส้นทางในอำเภอปราณบุรีในปัจจุบัน
- 2) เพื่อสำรวจและวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจของเส้นทางการท่องเที่ยวในอำเภอปราณบุรี
- 3) เพื่อนำเสนอรูปแบบเส้นทางการท่องเที่ยวภายในอำเภอปราณบุรีที่สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวไทย

การศึกษาวิจัยได้ทำการวิจัยโดยใช้เทคนิคการวิจัย เชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) แบบวัดครั้งเดียว (One-Short Study) ซึ่งได้กำหนดแหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้ทำการศึกษาข้อมูลจากแหล่งข้อมูลซึ่งประกอบด้วย 2 แหล่งข้อมูล คือ

- 1) แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) คือข้อมูลประเภทที่ได้จากการสำรวจ โดยใช้การสำรวจวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งการศึกษาวิจัยใช้วิธีการนำข้อมูลจากการอ่านวรรณกรรมเก่ามาปรับและออกเป็นแบบสอบถามกลับไปถามผู้ตอบแบบสอบถามทั่วไปจากกลุ่มนักท่องเที่ยวที่เคยเดินทางมาท่องเที่ยวในอำเภอปราณบุรี และได้กำหนดกลุ่มตัวอย่าง คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เคยเดินทางมาท่องเที่ยวในอำเภอปราณบุรี จำนวน 400 คน จาก 328,563 คน โดยคิดการหากลุ่มตัวอย่างจากตารางและสูตรการคำนวณของ Yamane (n.d. อ้างใน “โปรแกรมหาจำนวนกลุ่มตัวอย่าง”, ม.ป.ป.) (Finite Population) กำหนดระดับความเชื่อมั่น ที่ 95%

- 2) แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) คือข้อมูลประเภทที่ได้จากการศึกษาวรรณกรรม ทฤษฎี แนวคิดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับหัวข้องานวิจัย รวมทั้งสื่อต่าง ๆ เอกสารประกอบการสัมมนา เอกสารประกอบการสอน และ วารสารวิชาการที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยในฉบับนี้

การทดสอบการหาความเที่ยงตรงและคุณภาพของเครื่องมือให้สอดคล้องกับเนื้อหา (Content Validity) การศึกษาวิจัยได้ทำการหาตามเทคนิค Item Objective Congruent (IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ จำนวน 3 ท่าน ซึ่งได้ค่า ดัชนีความสอดคล้องกับเนื้อหาได้มากกว่า .05 ทุกข้อ เนื่องจากการศึกษาวิจัยได้ทำการสอบถามความต้องการและผู้เชี่ยวชาญในการสร้างเครื่องมือก่อนแล้วจึงนำไปปรับปรุงก่อนส่งให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินความสอดคล้อง และ ค่าเฉลี่ยความ

เชื่อมั่นของเครื่องมือการวิจัยได้ (Reliability) ซึ่งได้ค่า Alpha Coefficient เท่ากับ 0.938 ซึ่งอยู่ในระดับที่สูงและมีความเที่ยงตรงที่อยู่ในเกณฑ์ยอมรับได้

5.1 สรุปผลการวิจัย

รายงานวิจัยฉบับนี้ เรื่อง การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจของเส้นทางการท่องเที่ยวอำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สำหรับนักท่องเที่ยวชาวไทย การศึกษาวิจัยได้ทำการสรุปผลตามลำดับของวัตถุประสงค์การวิจัยโดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

5.1.1 สรุปผลการวิจัยจากวัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อศึกษารูปแบบเส้นทางในอำเภอปราณบุรีในปัจจุบัน จากการทำการสำรวจเส้นทางในอำเภอปราณบุรีพบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่นิยมเดินทางมาอำเภอปราณบุรีด้วยรถยนต์ส่วนตัว ใช้เวลาเดินทางออกจากกรุงเทพประมาณ 3 ชั่วโมง สามารถเลือกใช้ถนนที่ผ่านเข้าทางอำเภอหัวหิน เพื่อจะแวะเที่ยวตามจุดต่าง ๆ ก่อนถึงอำเภอปราณบุรีได้ หรือสามารถเลือกใช้ถนนเลี่ยงเมือง (ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 37) รวมระยะทาง 45 กิโลเมตร เพื่อมุ่งหน้าสู่อำเภอปราณบุรีโดยตรงได้ ถนนทั้งสองเส้นนี้มีระยะทางใกล้เคียงกัน แต่ถนนเลี่ยงเมืองจะประหยัดเวลาในการเดินทางมากกว่า สำหรับนักท่องเที่ยวที่ต้องการแวะท่องเที่ยวตามสถานที่ต่าง ๆ ก่อนถึงอำเภอปราณบุรี สามารถเลือกเดินทางผ่านอำเภอหัวหิน ตรงผ่านไปยังเขาตะเกียบ โดยมีจุดท่องเที่ยวที่ผ่าน เช่น สวนน้ำ เพลินวาน เวเนเชียน Camel Republic เป็นต้น

ภาพที่ 5.1: ภาพแสดงสวนน้ำวานา นาวา

ที่มา: Van de Tong. (ม.ป.ป.). วานา นาวา หัวหิน สวนน้ำสุดอลังการ เสียวกว่านี้ไม่มีแล้ว.

สืบค้นจาก <http://travel.mthai.com/blog/102625.html>.

ในปัจจุบันถนนและเส้นทางในอำเภอปราณบุรี มีการพัฒนาขึ้นมา โดยกรมทางหลวงได้ทำการก่อสร้างต่อเติมถนนเส้นเพชรเกษม (ทางหลวงหมายเลข 4) จากอำเภอปราณบุรี ยาวไปจนถึงอำเภอปฐมพร จังหวัดชุมพร ที่ปัจจุบันมีหลายจุดที่ชำรุดอย่างหนัก ทำให้บางช่วงการจราจรต้องปิดเส้นทาง ใช้ถนนเดียวกันแบบสวนเลน มีติดขัดบ้างเล็กน้อย แต่สำหรับนักท่องเที่ยวที่รู้เส้นทางสามารถใช้ถนนรองในการท่องเที่ยวได้ เพราะแหล่งท่องเที่ยวแต่ละจุดเชื่อมต่อกัน ไม่ต้องผ่านถนนใหญ่

ภาพที่ 5.2: ภาพแสดงเส้นทางในอำเภอปราณบุรี

ที่มา: ทริปปั่นจักรยานเลียบริมทะเลปราณบุรี 3 วัน 2 คืนกับ Octo Cycling. (ม.ป.ป.).
สืบค้นจาก <http://www.chillpainai.com/scoop/5384/>.

5.1.2 สรุปผลการวิจัยจากวัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อสำรวจและวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจของเส้นทางการท่องเที่ยวในอำเภอปราณบุรี

แบบสอบถามตอนที่ 1 และตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณจากสถิติพื้นฐาน

แบบสอบถามตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณจากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis: EFA)

แบบสอบถามตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

พบว่า ด้านเพศผู้ตอบแบบสอบถามมีจำนวนผู้ตอบไม่แตกต่างกันมากนัก คือเป็นเพศชายจำนวน 193 คน คิดเป็นร้อยละ 48.2 และเพศหญิงจำนวน 207 คน คิดเป็นร้อยละ 51.8 ด้านอายุช่วงที่มากที่สุดคือ 21-30 ปี จำนวน 146 คน คิดเป็นร้อยละ 36.5 และน้อยที่สุดคือ ช่วงอายุต่ำกว่า

20 ปี จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 2.0 ด้านสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีสถานภาพโสดมากที่สุด จำนวน 211 คน คิดเป็นร้อยละ 52.8 และ น้อยที่สุดคือหย่าร้าง จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 2.0 ด้านระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่ามากที่สุด จำนวน 247 คน คิดเป็นร้อยละ 61.4 และน้อยที่สุดคือปริญญาเอก จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 1.5 ด้านอาชีพหลัก พนักงานเอกชนมากที่สุดจำนวน 129 คน คิดเป็นร้อยละ 32.2 ด้านรายได้รวมเฉลี่ยต่อเดือน 50,001 บาทขึ้นไปมากที่สุดจำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 24.9 และ ต่ำกว่า 15,000 บาทน้อยที่สุด จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 7.0

แบบสอบถามตอนที่ 2 การวิเคราะห์พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เคยท่องเที่ยวอำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

พบว่าวัตถุประสงค์ของการเดินทางท่องเที่ยวในแต่ละครั้งของนักท่องเที่ยวที่มากที่สุดคือ เพื่อพักผ่อนหย่อนใจ (จำนวน 381 คน คิดเป็นร้อยละ 94.5) การเดินทางเฉลี่ยประมาณ 2 ครั้ง (จำนวน 140 คน คิดเป็นร้อยละ 35.0) โดยจะร่วมเดินทางกับครอบครัวมากที่สุด (จำนวน 275 คน คิดเป็นร้อยละ 68.2) พาหนะที่ใช้คือรถยนต์ส่วนตัว (จำนวน 357 คน คิดเป็นร้อยละ 89.2) มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อครั้งอยู่ในช่วง 3,501 – 5,000 บาท (จำนวน 131 คน คิดเป็นร้อยละ 32.8) และจะใช้เวลาพำนักในอำเภอปราณบุรีจำนวน 1 คืน (จำนวน 179 คน คิดเป็นร้อยละ 44.5)

แบบสอบถามตอนที่ 3 ระดับความต้องการปัจจัยของนักท่องเที่ยวต่อการจัดการเส้นทางท่องเที่ยวอำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

จากผลการวิเคราะห์ระดับความต้องการปัจจัยของนักท่องเที่ยวต่อการจัดการเส้นทางท่องเที่ยวอำเภอปราณบุรี พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยรวม (\bar{X}) เท่ากับ 3.63 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.510 โดยตัวแปรที่มีค่ามากที่สุดคือความอุดมสมบูรณ์ของสภาพแวดล้อม มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) มากที่สุดอยู่ที่ \bar{x} 3.97 และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.762 ตัวแปรที่ได้คะแนนน้อยที่สุดคือนำเสนอการส่งเสริมการตลาดในรูปแบบโปรแกรมทัวร์ มีค่าเฉลี่ย \bar{x} 3.26 และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.918 จากนั้นได้นำไปวิเคราะห์ทางสถิติ โดยใช้วิธี EFA ในการจัดกลุ่มองค์ประกอบตัวแปร สามารถจัดกลุ่มองค์ประกอบได้ทั้งหมด 5 กลุ่ม จากทั้งหมด 27 ตัวแปร โดยมีตัวแปรที่ไม่ถูกจัดกลุ่ม 3 ตัว สามารถเรียงลำดับตามความต้องการปัจจัยของนักท่องเที่ยวทั้ง 5 กลุ่ม ได้ดังนี้

กลุ่มที่หนึ่ง คือความต้องการปัจจัยด้านความคุ้มค่าของราคาที่พักในการใช้บริการ ด้านความคุ้มค่าของราคาอาหารในการใช้บริการ ด้านโอกาสของนักท่องเที่ยวในการต่อรองสินค้า/บริการ ด้านความเพียงพอของโรงพยาบาล/ ศูนย์ปฐมพยาบาล ในกรณีนักท่องเที่ยวเกิดเหตุฉุกเฉิน ด้านความ

สะอาดของห้องน้ำในแต่ละแหล่งท่องเที่ยว ด้านความเพียงพอของรถรับส่งสาธารณะและด้านความสะอาดของแหล่งท่องเที่ยว

กลุ่มที่สอง คือ ความต้องการปัจจัยด้านความสามารถในการท่องเที่ยวได้หลากหลายสถานที่ในแต่ละครั้ง ด้านแหล่งท่องเที่ยวแต่ละสถานที่อยู่ใกล้เคียงกัน ด้านความง่ายในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ด้านความสามารถในการท่องเที่ยวได้หลากหลายรูปแบบในวันเดียว (เช่น เดินทางไปไหว้พระ ชมน้ำตกและผจญภัยขึ้นเขาภายในวันเดียว) และด้านที่จอดรถสะดวกไม่ไกลจากแหล่งท่องเที่ยว

กลุ่มที่สาม คือ ความต้องการปัจจัยด้านความแปลกใหม่ของแหล่งท่องเที่ยว ด้านความหลากหลายของแหล่งท่องเที่ยว ด้านความอุดมสมบูรณ์ของสภาพแวดล้อม ด้านความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยว และด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวของอำเภอปราณบุรีให้มีแหล่งท่องเที่ยวใหม่ ๆ (เช่น สวนน้ำ ห้างสรรพสินค้า ถนนคนเดิน)

กลุ่มที่สี่ คือ ความต้องการปัจจัยด้านความหลากหลายในการท่องเที่ยวชมวิถีชีวิตชาวบ้าน ด้านความหลากหลายของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และด้านความหลากหลายในการท่องเที่ยวเชิงศาสนา (เช่น ไหว้พระ ทำบุญ)

กลุ่มที่ห้า คือ ความต้องการปัจจัยด้านการนำเสนอสื่อส่งเสริมการตลาดในรูปแบบโปรแกรมทัวร์ ด้านความสะดวกสบายในการเข้าถึงร้านซื้อของฝาก/ ของที่ระลึก ด้านคุณภาพสินค้าและบริการของร้านซื้อของฝาก/ ของที่ระลึก และด้านความหลากหลายของร้านซื้อของฝาก/ ของที่ระลึก

5.1.3 สรุปผลการวิจัยจากวัตถุประสงค์ที่ 3 เพื่อนำเสนอรูปแบบเส้นทางการท่องเที่ยวภายในอำเภอปราณบุรีที่สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวไทย

ภาพที่ 5.3: PRANS MODEL

จากภาพที่ 5.3 นำเสนอโมเดลที่มีชื่อว่า PRANS MODEL โดยมีการกำหนดชื่อกลุ่มปัจจัย (Factor) จำนวน 5 Factors สามารถอธิบายความหมายได้ดังนี้

Factor ที่ 1 Priority หมายถึง สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับนักท่องเที่ยวที่ต้องคำนึงถึงเป็นอันดับแรก เช่น ความคุ้มค่าในการใช้จ่าย การต่อรองราคาต่าง ๆ รวมถึงความเพียงพอต่อสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ สำหรับนักท่องเที่ยว

Factor ที่ 2 Reach หมายถึง ความสามารถในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว

Factor ที่ 3 Attraction of tourism หมายถึง แรงดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวไปท่องเที่ยวยังสถานที่ต่าง ๆ

Factor ที่ 4 Native tourism หมายถึง การท่องเที่ยวชมวิถีชีวิตของชาวบ้าน รวมถึงการท่องเที่ยวชมวัฒนธรรมและศาสนา

Factor ที่ 5 Souvenir หมายถึง กระบวนการการแวะซื้อของฝาก

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

5.2.1 อภิปรายผลการวิจัยจากวัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อศึกษารูปแบบเส้นทางในอำเภอปราณบุรีในปัจจุบัน จากการทบทวนวรรณกรรม พบว่าสอดคล้องกับ พยอม ธรรมบุตร (2549) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว 5 ประเภท และสามารถนำมาอภิปรายผลที่เกี่ยวข้องกับผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 คือ

1) แหล่งท่องเที่ยว (Attractions) ถือว่าเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญอย่างมาก เพราะเป็นองค์ประกอบที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยวมีหลายประเภท ไม่ว่าจะเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ หรือ แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ที่นักท่องเที่ยวสามารถเข้าไปสัมผัสวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนหรือประวัติศาสตร์ของแต่ละสถานที่

ในอำเภอปราณบุรีเรียกได้ว่ามีแหล่งท่องเที่ยวครบทุกประเภท มีเส้นทางที่ไม่ซับซ้อน แหล่งท่องเที่ยวแต่ละจุดเชื่อมต่อกัน

2) การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (Accessibility) การเข้าถึงสถานที่แหล่งท่องเที่ยวนั้นมีองค์ประกอบในการคมนาคมขนส่งเข้ามารวม ได้แก่ เครื่องบิน เรือ รถ สิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวเดินทางไปยังจุดหมายปลายทาง

โดยเส้นทางของอำเภอปราณบุรีนั้น มีรถรับส่งสาธารณะครอบคลุม มีรถเช่า ไว้คอยอำนวยความสะดวกให้นักท่องเที่ยว รวมถึงการเช่ารถและเช่าเรือ เพื่อนำเที่ยวเป็นโปรแกรม เพราะสถานที่ท่องเที่ยวแต่ละที่สามารถล่องเรือถึงกันได้ ระหว่างเกาะสู่เกาะ เช่น จากเกาะนมสาว ไปยังถ้าพระยานคร

3) ที่พักแรมและสิ่งอำนวยความสะดวกในการต้อนรับ (Accommodation) ได้แก่ โรงแรม รีสอร์ท เกสต์เฮาส์ โฮมสเตย์ ที่พักแรม ในประเภทต่าง ๆ จะมีสิ่งอำนวยความสะดวก ที่มีความแตกต่างกันออกไป ทำให้ราคาและการบริการต่างต่างกันไป เช่น สระว่ายน้ำ ซาวน่า บิสซิเนสเซ็นเตอร์ และอื่น ๆ

เห็นได้จากโรงแรมหรือที่พักในปราณบุรี มีหลายระดับ มีราคาแตกต่างกันออกไป แบ่งตามสถานที่ตั้งหรือสิ่งอำนวยความสะดวกของโรงแรม นักท่องเที่ยวสามารถเลือกเข้าใช้บริการได้ความพอใจ เส้นทางริมทะเลที่มีที่พัก สามารถแนะนำได้เช่น Golden Pine Resort ราคาต่อคืนประมาณ 1,200-1,600 บาท รวมอาหารเช้า อยู่ฝั่งปากแม่น้ำปราณบุรี และ โรงแรม Forresta ราคาต่อคืนประมาณ 1,500-2,000 บาท อยู่ฝั่งเขาชะโกลก โดยทั้งสองโรงแรมที่แนะนำ สามารถท่องเที่ยวต่อได้ในหลายสถานที่ เพราะเป็นจุดที่เริ่มจากในตัวเมืองปราณบุรี สามารถท่องเที่ยวต่อได้โดยง่าย

4) กิจกรรมการท่องเที่ยวและกิจกรรมนันทนาการ (Tourist Activities and Recreational Activities) เป็นองค์ประกอบสำคัญเช่นกันเพราะในยุคปัจจุบัน พฤติกรรมนักท่องเที่ยวมีการเปลี่ยนแปลง จากสมัยก่อนการท่องเที่ยวเป็นการเดินทางไปชมสถานโบราณ อนุสาวรีย์ ชมความงดงามของธรรมชาติเท่านั้น และต่อจากนั้นเริ่มมีกิจกรรมนันทนาการเกิดขึ้น ได้แก่ การเดินป่าศึกษา ระบบนิเวศ การล่องแก่ง การปีนหน้าผา การดำน้ำ Scuba Diving หรือ Snorkeling การพายเรือแคนู ตกปลาหมึกในทะเลลึก รวมไปถึงการเข้าร่วมกิจกรรมของวิถีชีวิตชุมชน บายศรีสู่ขวัญ ซึ่งกิจกรรมทั้งหมดเป็นประสบการณ์ (Experience) ที่สามารถทำให้นักท่องเที่ยวจดจำ กิจกรรมดังกล่าวเป็นกิจกรรมที่สามารถสร้างรายได้เข้าสู่ชุมชน

ในอำเภอปราณบุรีเรียกได้ว่ามีกิจกรรมท่องเที่ยวและนันทนาการเช่นกัน เช่น ทุกวันเสาร์ช่วงเย็น ตั้งแต่ประมาณ 18.00 น. จะมีถนนคนเดินปราณบุรี ริมสถานีรถไฟ เป็นถนนคนเดินที่มีทั้งอาหาร เสื้อผ้าและร้านขายของต่าง ๆ ที่ชาวบ้านมาเปิดร้านกันเต็มเส้นทาง นักท่องเที่ยวจะได้พบกับวิถีชีวิตที่แท้จริงของคนในอำเภอปราณบุรี

ภาพที่ 5.4: ภาพแสดงถนนคนเดินปราณบุรี

ที่มา: Mix Magazine. (ม.ป.ป.). *ปราณบุรี*. สืบค้นจาก <http://www.mixmagazine.in.th/view.php?contentid=000005>.

นอกจากถนนคนเดินแล้วยังมีเส้นทางสำหรับศึกษาธรรมชาติมากมาย ทั้งอุทยานท้าวโกษา ถ้ำพระยานคร ถ้ำไทร ถ้ำแก้ว จุดชมวิวยางแดง ที่ทุกสถานที่ล้วนต้องใช้ความพยายามในการเดินทาง เพราะต้องเดินสำรวจธรรมชาติอีกเป็นระยะทาง ไม่น้อยกว่า 400 เมตร แต่ทุกสถานที่ที่มีความสวยงาม และมีธรรมชาติอุดมสมบูรณ์

5) ส่วนประกอบอื่น ๆ บริการเบ็ดเตล็ด (Ancillary) ส่วนประกอบทั้งหมดที่มีนักท่องเที่ยว เช่น ร้านค้าสะดวกซื้อ โรงพยาบาล ห้องสุขา ไปรษณีย์ ฯลฯ

สำหรับสิ่งอำนวยความสะดวกนักท่องเที่ยว ในอำเภอปราณบุรีมีครบทุกด้าน ทั้งโรงพยาบาล ปราณบุรี สถานีตำรวจ หรือร้านค้าสะดวกซื้อ ร้านของฝาก โดยนักท่องเที่ยวสามารถเดินทางได้ โดยง่ายเพราะมีป้ายบอกทางอย่างชัดเจน มีร้านของฝากให้เลือกซื้อทั้งในตัวอำเภอปราณบุรีหรือตามเส้นทางระหว่างเดินทางกลับกรุงเทพฯ เช่น ร้านแม่กิมลิ่ง แม่กิมล้วย ร้าน 1000 สุข เป็นต้น

5.2.2 อภิปรายผลการวิจัยจากวัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อสำรวจและวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจของเส้นทางท่องเที่ยวในอำเภอปราณบุรี

ในส่วนที่ 1 ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลด้านปัจจัยส่วนบุคคล พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ช่วงอายุ 21-30 ปี สถานภาพโสด การศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี ซึ่งสอดคล้องกับสถิติ ยุทธาตร์ ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกเข้าพัก รีสอร์ท ในอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวเพศหญิง ที่มีช่วงอายุระหว่าง 25-29 สถานภาพโสด การศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี

ในส่วนที่ 2 ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลด้านพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทย พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีจุดประสงค์ในการเดินทางมายังอำเภอปราณบุรีเพื่อพักผ่อน หย่อนใจ เฉลี่ยจำนวน 2 ครั้ง โดยเดินทางด้วยรถยนต์ส่วนตัวและพำนักเฉลี่ย 1 คืน ซึ่งสอดคล้องกับ ก่อพงษ์ บุญยการ (2550) ได้ทำการศึกษาพฤติกรรมและปัจจัยในการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวในการ เลือกใช้บริการที่พักในอำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มี จุดประสงค์ในการเดินทางเพื่อการพักผ่อน ส่วนใหญ่เดินทางมากับเพื่อนโดยรถยนต์ส่วนตัวในวันหยุด เสาร์ อาทิตย์

ในส่วนที่ 3 ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลด้านระดับความต้องการปัจจัยต่อการจัดการเส้นทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เคยท่องเที่ยวในอำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่มีความต้องการความอุดมสมบูรณ์ของสภาพแวดล้อม ความสวยงาม ของแหล่งท่องเที่ยว ความเป็นส่วนตัวของแหล่งท่องเที่ยว โดยที่ระดับความต้องการเป็นปัจจัยในการ จัดการเส้นทางท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมายังอำเภอปราณบุรี จังหวัด ประจวบคีรีขันธ์ สอดคล้องกับ พรทิพย์ บุญเที่ยงธรรม (2555) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มี อิทธิพลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยว ความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทาง มาเที่ยวตลาดน้ำในเขตตลิ่งชัน จังหวัดกรุงเทพมหานคร พบว่าปัจจัยในส่วนการตัดสินใจของ นักท่องเที่ยวชาวไทยมีหลายด้าน เช่น ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านราคา สินค้าและบริการ ด้าน ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ ด้านสถานที่และการเข้าถึงแหล่ง และด้านการส่งเสริมทาง การตลาด ตามลำดับ

5.2.3 อภิปรายผลการวิจัยจากวัตถุประสงค์ที่ 3 เพื่อนำเสนอรูปแบบเส้นทางท่องเที่ยว ภายในอำเภอปราณบุรีที่สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวไทย

รายงานสรุปผลการอภิปรายผลการวิจัย ในส่วนของการจัดทำโมเดลต้นแบบของการนำเสนอ รูปแบบปัจจัยในการส่งเสริมแหล่งสถานที่ท่องเที่ยว ซึ่งการศึกษาวิจัยได้ใช้เทคนิค การวิเคราะห์ องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis: EFA) เพื่อทำการศึกษาค้นหาความสัมพันธ์ของ โครงสร้างของตัวแปร และ การศึกษาวิจัยได้นำผลที่ได้จากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจไปใช้ เพื่อ นำเสนอรูปแบบเส้นทางท่องเที่ยวที่เหมาะสมตามความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวไทย

การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis: EFA) ความสัมพันธ์ จากปัจจัยของข้อมูลของนักท่องเที่ยวชาวไทย มีความเหมาะสมและสามารถนำไปวิเคราะห์ องค์ประกอบเชิงสำรวจได้ โดยค่า Kaiser-Meyer-Olkin ที่ได้จากการวิเคราะห์ มีค่ามากกว่า 0.50 และสามารถสรุปได้ว่า ตัวแปรปัจจัยต่าง ๆ ทั้ง 27 ตัวแปรนั้นมีความสัมพันธ์กัน โดยสามารถนำไป วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจได้ ภายหลังจากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis: EFA) แล้ว ซึ่งตัวแปรปัจจัยที่สามารถนำไปใช้ได้ จากจำนวน 5 Factors รวม 24

ตัวแปรจากทั้งหมด 5 ตัวแปรที่สามารถนำไปใช้ได้ โดยสามารถสรุปองค์ประกอบกลุ่มปัจจัยโดยการศึกษาวิจัยได้เรียงลำดับความสำคัญและทำการตั้งชื่อกลุ่มองค์ประกอบได้ดังต่อไปนี้

1) ปัจจัยที่ 1 (Factor 1) ตั้งชื่อกลุ่ม คือ Priority หมายถึง สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับนักท่องเที่ยวที่ต้องคำนึงถึงเป็นอันดับแรก เช่น ความคุ้มค่าในการใช้จ่าย การต่อรองราคาต่าง ๆ รวมถึงความเพียงพอต่อสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ สำหรับนักท่องเที่ยว ประกอบด้วย 1) ความคุ้มค่าของราคาที่พิกในการใช้บริการ 2) ความคุ้มค่าของราคาอาหารในการใช้บริการ 3) โอกาสของนักท่องเที่ยวในการต่อรองสินค้า/ บริการ 4) ความเพียงพอของโรงพยาบาล/ ศูนย์ปฐมพยาบาล ในกรณีนักท่องเที่ยวเกิดเหตุฉุกเฉิน 5) ความสะอาดของห้องน้ำในแต่ละแหล่งท่องเที่ยว 6) ความเพียงพอของรถรับส่งสาธารณะ 7) ความสะอาดของแหล่งท่องเที่ยว

2) ปัจจัยที่ 2 (Factor 2) ตั้งชื่อกลุ่ม คือ Reach หมายถึง ความสามารถในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว ประกอบด้วย (1) ความสามารถในการท่องเที่ยวได้หลากหลายสถานที่ในแต่ละครั้ง (2) แหล่งท่องเที่ยวแต่ละสถานที่อยู่ใกล้เคียงกัน (3) ความง่ายในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (4) ความสามารถในการท่องเที่ยวได้หลากหลายรูปแบบในวันเดียว (เช่น เดินทางไปไหว้พระ ชมน้ำตกและผจญภัยขึ้นเขาภายในวันเดียว) (5) ที่จอดรถสะดวกไม่ไกลจากแหล่งท่องเที่ยว

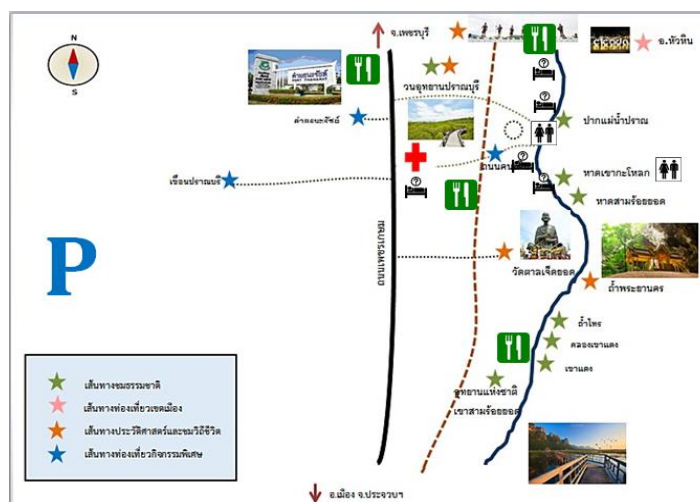
3) ปัจจัยที่ 3 (Factor 3) ตั้งชื่อกลุ่ม คือ Attraction หมายถึง แรงดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวไปท่องเที่ยวยังสถานที่ต่าง ๆ ประกอบด้วย (1) ความแปลกใหม่ของแหล่งท่องเที่ยว (2) ความหลากหลายของแหล่งท่องเที่ยว (3) ความอุดมสมบูรณ์ของสภาพแวดล้อม (4) ความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยว (5) การส่งเสริมการท่องเที่ยวของอำเภอปราณบุรีให้มีแหล่งท่องเที่ยวใหม่ ๆ (เช่น สวนน้ำ ห้างสรรพสินค้า ถนนคนเดิน)

4) ปัจจัยที่ 4 (Factor 4) ตั้งชื่อกลุ่ม คือ Native Tourism หมายถึง การท่องเที่ยวชมวิถีชีวิตของชาวบ้าน รวมถึงการท่องเที่ยวชมวัฒนธรรมและศาสนา ประกอบด้วย (1) ความหลากหลายในการท่องเที่ยวชมวิถีชีวิตชาวบ้าน (2) ความหลากหลายของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม (3) ความหลากหลายในการท่องเที่ยวเชิงศาสนา (เช่น ไหว้พระ ทำบุญ)

5) ปัจจัยที่ 5 (Factor 5) ตั้งชื่อกลุ่ม คือ Souvenir หมายถึง กระบวนการการแวะซื้อของฝาก ประกอบด้วย (1) การนำเสนอการส่งเสริมการตลาดในรูปแบบโปรแกรมทัวร์ (2) ความสะดวกสบายในการเข้าถึงร้านซื้อของฝาก/ ของที่ระลึก (3) คุณภาพสินค้าและบริการของร้านซื้อของฝาก / ของที่ระลึก (4) ความหลากหลายของร้านซื้อของฝาก/ ของที่ระลึก

ปัจจัยทั้ง 5 เป็นโมเดลที่อยู่ใน PRANS MODEL สามารถนำมาเสนอในรูปแบบแต่ละปัจจัยเพื่อสร้างเส้นทางการท่องเที่ยวในอำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยแต่ละปัจจัยมีความสำคัญที่แตกต่างกัน ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 5.5: P (Priority)

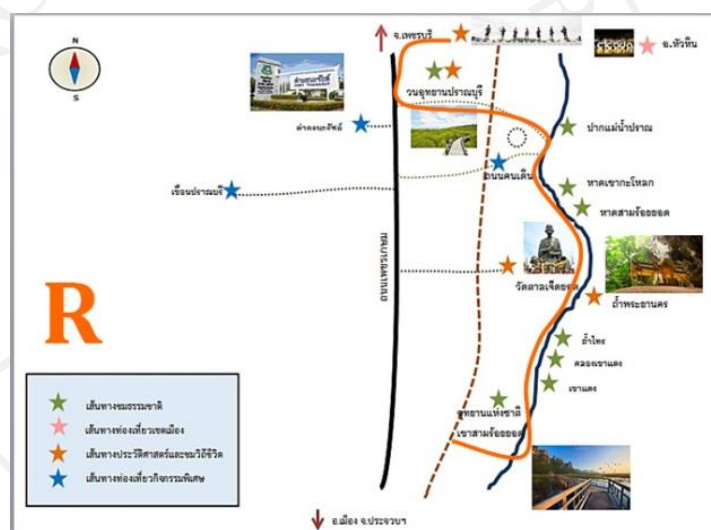
สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับนักท่องเที่ยวที่ต้องคำนึงถึงเป็นอันดับแรก เช่น ความคุ้มค่าในการใช้จ่าย การต่อรองราคาต่าง ๆ รวมถึงความเพียงพอต่อสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ สำหรับนักท่องเที่ยว กล่าวคือ นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญกับเรื่องราคาที่ใช้จ่ายในการท่องเที่ยว ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของที่พัก อาหาร หรือการเลือกซื้อสินค้า ต้องการรู้สึกว่าคุณค่ากับเงินที่ได้จ่ายไป และยังคงคำนึงถึงความสะดวกสบายในการท่องเที่ยว ทั้งเรื่องของรถรับส่งสาธารณะที่ต้องเพียงพอสำหรับผู้ที่ไม่ได้เที่ยวโดยรถยนต์ส่วนตัว เช่น จัดเตรียมรถรับส่งสาธารณะครอบคลุมในสถานที่ท่องเที่ยวของอำเภอปราณบุรี จัดทำป้ายบอกทางที่ชัดเจน ความสะอาดของแหล่งท่องเที่ยวและห้องน้ำตามจุดต่าง ๆ ก็เป็นเรื่องที่ให้ความสำคัญ

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในอำเภอปราณบุรีควรมีการจัดการด้านสิ่งอำนวยความสะดวกให้นักท่องเที่ยวอย่างทั่วถึง รวมถึงด้านความปลอดภัยเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน ต้องมีโรงพยาบาลรองรับตลอด 24 ชั่วโมง ดังนั้น หน่วยงานในอำเภอปราณบุรี จึงมีความจำเป็นต้องจัดการด้านสิ่งอำนวยความสะดวกของนักท่องเที่ยวก่อนเป็นอันดับแรก ด้านแรก คือเรื่องราคา ควรมีการตรวจสอบความเหมาะสมของราคาที่พักและร้านอาหาร ว่ามีความเหมาะสมกับราคาที่ได้ตั้งไว้หรือไม่ โรงแรมและที่พักในอำเภอปราณบุรีมีหลากหลายระดับ ตั้งแต่โรงแรม 5 ดาว ตัดทะเล จนมาถึงบ้านพักแบบบังกะโลธรรมชาติ ให้นักท่องเที่ยวได้เลือกตามความพอใจในราคา หากมีการประชาสัมพันธ์จะทำให้ นักท่องเที่ยวตัดสินใจได้ง่ายขึ้น ตามรูปที่แสดงแผนที่ตัว P จะเห็นได้ว่า โรงแรม ที่พัก ร้านอาหารในอำเภอปราณบุรีมีอยู่มากมาย ราคาแตกต่างกันออกไป สามารถยกตัวอย่างที่พัก ที่มีราคาระดับปานกลางได้ เช่น โรงแรม “Golden Pine” ราคาต่อคืนอยู่ในช่วงประมาณ 1,200-1,500 บาท นักท่องเที่ยวจะได้พักผ่อนอย่างเต็มที่ กับวิวธรรมชาติตัดทะเลหน้าโรงแรม ยังเป็นจุดที่เดินทางไปแหล่งร้านอาหารได้ง่าย เพราะอยู่ไม่ไกลจากปากแม่น้ำปราณ หรือหากนักท่องเที่ยวต้องการความสงบ

เพิ่มขึ้น แนะนำโรงแรม “Forresta” ที่อยู่สุดถนนชายหาดเขาชะโกลก ราคาต่อคืนอยู่ในช่วงประมาณ 1,200-2,000 บาท โดยนักท่องเที่ยวสามารถเดินไปพักผ่อนที่ชายหาดเขาชะโกลกได้ ไม่ไกลกับโรงแรม

นอกจากนี้ยังมีสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เช่น โรงพยาบาลปรามบุรี เปิดให้บริการนักท่องเที่ยวตลอด 24 ชั่วโมง มีคลินิกเล็ก ๆ อยู่ตามจุดต่าง ๆ คอยบริการ ด้านจุดรับส่งสาธารณะ อาจยังมีไม่มากหลายจุดนัก อยากเสนอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทำบริการรถรับส่งให้ครอบคลุมถึงอำเภอใกล้เคียงด้วย เช่น อำเภอหัวหิน ที่อยู่ติดกัน จะทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความคุ้มค่าในการใช้จ่ายมากขึ้น

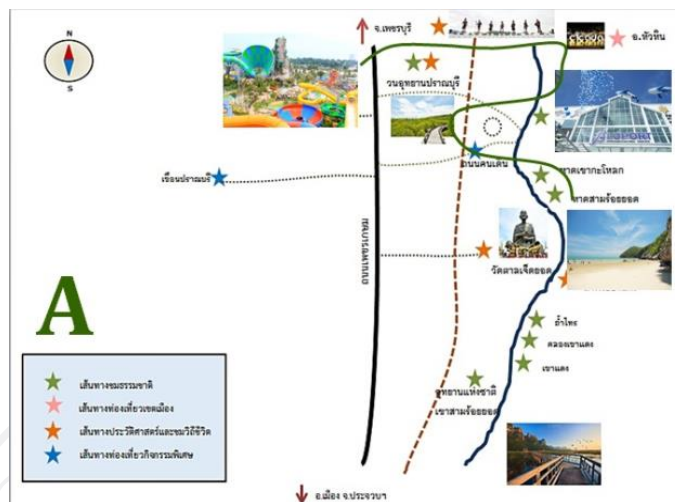
ภาพที่ 5.6: R (Reach)

ความสามารถในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการวางแผนเส้นทางการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว ว่าในหนึ่งวันหรือในหนึ่งทริปการท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวสามารถเที่ยวได้มากน้อยแค่ไหน โดยมีความต้องการคือ ได้เดินทางท่องเที่ยวไปยังหลายสถานที่ และหากแหล่งท่องเที่ยวเหล่านั้น สามารถเดินทางไปในทางเดียวกันและเดินทางเข้าถึงได้ง่ายไม่ไกลหรือลำบากในการเดินทางมากเกินไป รวมทั้งมีที่จอดรถสะดวก จะตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวได้มาก ดังนั้น จึงมีข้อเสนอแนวทางการจัดการเส้นทางสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในอำเภอปรามบุรี ควรมีการออกแบบเส้นทางสำหรับนักท่องเที่ยว ว่าเส้นทางไหน สามารถเที่ยวได้ในหนึ่งวัน ใช้ระยะเวลา รวมเท่าใด และจะสามารถเที่ยวได้ที่สถานที่ อาจแบ่งเป็นเส้นทางหลายเส้นเพื่อให้นักท่องเที่ยวเลือก

ตามรูปภาพแสดงแผนที่ตัว R ได้มีการเสนอให้นักท่องเที่ยว เที่ยวตามเส้นสีส้ม จะเป็นเส้นทางที่สามารถเที่ยวได้ครอบคลุม ไม่เดินทางย้อนไปย้อนมา เป็นการประหยัดเวลา สามารถยกตัวอย่างเส้นทางได้เช่น หากนักท่องเที่ยวเริ่มต้นเดินทางจากกรุงเทพ ต้องผ่านอำเภอหัวหิน อาจจะแวะเที่ยวตามจุดต่าง ๆ ในอำเภอหัวหินก่อน แล้วเดินทางต่อมายังอำเภอปราณบุรี จุดแรกที่แนะนำคือ อุทยานราชภักดิ์ เป็นอุทยานประวัติศาสตร์ที่สร้างขึ้นเพื่อแสดงความจงรักภักดีต่อกษัตริย์ทั้ง 7 พระองค์ นักท่องเที่ยวจะได้รับชมความงดงามและยิ่งใหญ่ของรูปปั้นกษัตริย์ขนาดใหญ่มองเห็นได้ในระยะไกล หลังจากนั้นเดินทางต่อไปที่ วนอุทยานปราณบุรี ภายในจะเป็นศูนย์การเรียนรู้ป่าชายเลน มีกิจกรรมเดินชมต้นโกงกางและล่องลำนำปากแม่น้ำปราณบุรี ชมวิถีชีวิตชาวบ้านริมน้ำ เป็นการท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมเพิ่มขึ้น ต่อมา นักท่องเที่ยวอาจจะเดินทางไปยังชายหาดปากแม่น้ำปราณ สามารถพักผ่อนได้ตามอัธยาศัย เพราะริมหาดที่เป็นทางยาวนั้นได้มีการปรับปรุงให้มีที่นั่ง จุดปิกนิก มีห้องน้ำไว้บริการสำหรับนักท่องเที่ยว คล้ายกับสวนสาธารณะริมทะเล ถ้านักท่องเที่ยวเดินทางเลียบชายฝั่งทะเลไปเรื่อย ๆ จะเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้มาก เพราะแหล่งท่องเที่ยวแต่ละที่นั้นอยู่เรียงกัน ใช้ถนนเดียวสามารถเที่ยวได้ครอบคลุม ยาวไปจนถึงตำบลช้างเคียง เช่น ตำบลสามร้อยยอด ซึ่งมีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจคือ ถ้ำพระยานคร ที่เป็นศูนย์การเรียนรู้อีกแห่งหนึ่งที่มีชื่อเสียง นักท่องเที่ยวต้องเดินขึ้นเขาเพื่อรับชมความสวยงามของพลับพลาในถ้ำ ซึ่งเป็นที่ประทับเก่าแก่ของรัชการที่ 5 ใช้เวลาเดินทางโดยเรือประมาณ 1 กิโลเมตร และเดินเท้าขึ้นเขาต่ออีกประมาณ 500 เมตร ต่อมาคืออุทยานสามร้อยยอด หรือบึงบัว เป็นที่ที่มีสระบัวขนาดใหญ่ อยู่ติดกับภูเขา เป็นวิวที่งดงามเหมาะแก่การเยี่ยมชม สถานที่ท่องเที่ยวแต่ละที่ ที่ได้ยกตัวอย่างมานั้น เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่เรียกว่าเป็นจุดเด่น หากนักท่องเที่ยวเดินทางตามเส้นทางนี้ จะทำให้เข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้หลายที่ภายในหนึ่งวัน เป็นการประหยัดเวลาของนักท่องเที่ยว และทำให้วางแผนการท่องเที่ยวได้สะดวกมากยิ่งขึ้น

ภาพที่ 5.7: A (Attraction of tourism)

แรงดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวไปท่องเที่ยวยังสถานที่ต่าง ๆ โดยสถานที่นั้น ๆ จะต้องมีความแปลกใหม่ เช่น เป็นที่ที่ยังคงความเป็นธรรมชาติ จำนวนนักท่องเที่ยวยังไม่เยอะ ธรรมชาติจึงยังไม่ถูกทำลาย มีสิ่งแวดล้อมที่สมบูรณ์และสวยงาม นอกจากนั้นสถานที่ท่องเที่ยวใหม่ ๆ ที่เพิ่งสร้างขึ้น เช่น สวนน้ำ สวนสนุก หรือศูนย์ศึกษาธรรมชาติต่าง ๆ ก็เป็นส่วนหนึ่งที่นักท่องเที่ยวสนใจ มีแรงดึงดูดใจให้เข้ามาทดลองสถานที่ท่องเที่ยวใหม่ ๆ เมื่อนักท่องเที่ยวมาเที่ยวหลังจากนั้นจะเกิดการบอกต่อความสวยงามและความแปลกใหม่ของแหล่งท่องเที่ยว นั้น ๆ ทำให้แหล่งท่องเที่ยว นั้นเป็นที่รู้จักมากยิ่งขึ้น

เส้นทางแรกที่แนะนำ คือ เส้นทางชมธรรมชาติสำหรับผู้ที่อาจจะไม่มีเวลาไม่มากนัก และต้องการมาพักผ่อนอย่างแท้จริง สามารถเที่ยวได้ภายในหนึ่งวันแบบไม่ต้องค้างคืน คือเดินทางจากฝั่งปากแม่น้ำปราณบุรีไปสุดชายฝั่งอีกด้าน คือฝั่งเขาชะโกลก ระหว่างทาง นักท่องเที่ยวอาจจะใช้จักรยานขี่เลาะตามแนวชายฝั่งทะเล รับชมวิวและอากาศบริสุทธิ์ เพราะมีช่องทางสำหรับจักรยานสำหรับนักท่องเที่ยว อยากแวะพักผ่อนจุดใดก็ได้ ระหว่างทางจะมีแหลมเกิด เป็นแหลมที่เป็นจุดแวะพักถ่ายรูปได้ มีเก้าอี้ให้นักท่องเที่ยวพักผ่อน หลังจากนั้น ตรงไปยังสุดชายฝั่ง จะพบกับเขาชะโกลก เป็นจุดเดียวที่มีกิจกรรมทางน้ำไว้บริการ เช่น บานาน่าโบ๊ท เรือเจ็ตสกี เป็นต้น และยังมีอุทยานท้าวโกษา เป็นเส้นทางศึกษาธรรมชาติสำหรับผู้สนใจเดินขึ้นเขา ระยะทางประมาณ 200 เมตร โดยด้านบนจะเป็นจุดชมวิว เห็นวิวทั้งหมดของชายหาดปราณบุรี

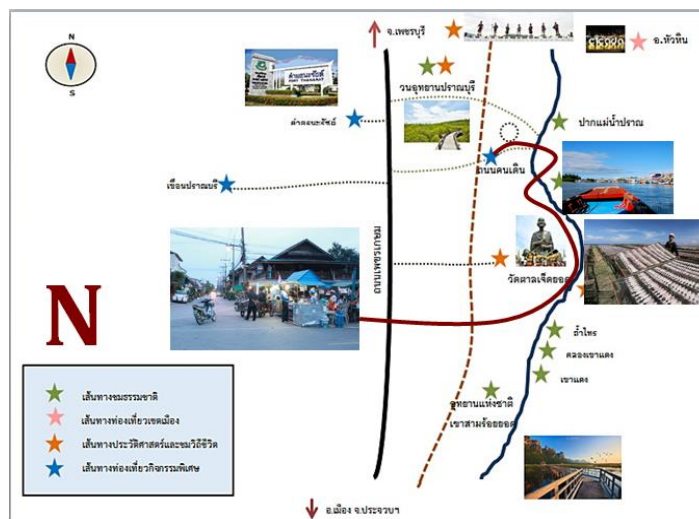
เส้นทางที่สองที่แนะนำ สำหรับผู้ที่มีเวลา ต้องการศึกษามรดกชาติ สามารถค้างคืนและเดินทางสะดวกด้วยรถยนต์ส่วนตัว จะทำให้ไปเที่ยวได้ไกลยิ่งขึ้น คือเมื่อออกจากอำเภอบ้านฉางบุรี จะมี

ที่ท่องเที่ยวข้างเคียง เช่น ถ้ำไทร ถ้ำพระยานคร เขาแดง สำหรับนักท่องเที่ยวที่ต้องการผจญภัย เพราะแต่ละสถานที่นั้น ไม่ใช่เพียงแค่จอดรถแล้วจะสามารถเข้าถึงได้เลย ต้องมีการเดินเท้าต่อขึ้นไปอย่างน้อยสถานที่ละ 500 เมตร แต่แลกกับความสวยงามของภายในถ้ำ หรือวิวจากจุดชมวิวของยอดเขาแดง นักท่องเที่ยวจะลิ้มความเหน็ดเหนื่อยและคุ้มค่ากับสิ่งที่ได้เห็น เรียกได้ว่าในอำเภอปราณบุรี มีแหล่งท่องเที่ยวประเภทนี้อยู่มาก คือการท่องเที่ยวแบบผจญภัยและเส้นทางศึกษาธรรมชาติ เพราะอย่างที่กล่าวไปแล้วข้างต้น ว่าแหล่งท่องเที่ยวในปราณบุรียังคงความเป็นธรรมชาติอยู่สูง มนุษย์ยังไม่เข้าไปทำลาย การเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวจึงต้องเดินเข้าป่า หรือขึ้นเขา ไม่ใช่ทางที่สะดวกสบายเหมือนที่อื่น ที่ถูกตัดแปลงเติมแต่ง จนต่างกับสภาพจริง เพื่อให้เกิดการทำลายธรรมชาติ น้อยที่สุดและคงความเป็นธรรมชาติไว้ให้มากที่สุด

เส้นทางที่สามที่แนะนำ เหมาะสำหรับนักท่องเที่ยวที่ต้องการพักผ่อน ไหว้พระทำบุญ ในอำเภอปราณบุรีและข้างเคียง เรียกได้ว่ามีวัดที่มีชื่อเสียงหลายแห่ง ยกตัวอย่างเช่น วัดตาลเจ็ดยอด เป็นที่ที่มีหลวงพ่อโตองค์ใหญ่ เหมาะแก่การเข้าไปกราบไหว้ เพื่อความเป็นสิริมงคลของชีวิต นอกจากนี้ยังมีวัดเขากะโหลก วัดหนองข้าวเหนียว ให้นักท่องเที่ยวที่สนใจได้เข้ารับชม

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรมีการจัดการบำรุงสถานที่ เพื่อให้แหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ มีความสวยงามและอุดมสมบูรณ์อยู่เสมอ นักท่องเที่ยวที่เดินทางมายังอำเภอปราณบุรี ส่วนใหญ่ต้องการเข้ามาชมธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพราะยังขึ้นชื่อในเรื่องของความคงอยู่ของธรรมชาติ การจัดการรองรับนักท่องเที่ยวที่มีจำนวนเพิ่มขึ้นจึงเป็นเรื่องที่ไม่ควรมองข้าม ควรมีการประชาสัมพันธ์และให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยว เช่น แจกแผ่นพับประวัติสถานที่นั้น ๆ บอกกล่าวถึงความสำคัญ ความเก่าแก่ ให้นักท่องเที่ยวได้ตระหนักถึงความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยวและช่วยกันรักษาแหล่งท่องเที่ยวให้มีความสวยงามคงอยู่ต่อไป นอกจากนี้ การประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่ ก็เป็นเรื่องสำคัญ เพื่อให้นักท่องเที่ยวรับรู้ถึงความหลากหลายของแหล่งท่องเที่ยว ว่าเมื่อเดินทางมาแล้ว มีสถานที่ท่องเที่ยวหลายตัวเลือก มาแล้วคุ้มค่าในการเดินทาง จะเป็นแรงดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวตัดสินใจมาท่องเที่ยวได้ง่ายยิ่งขึ้น

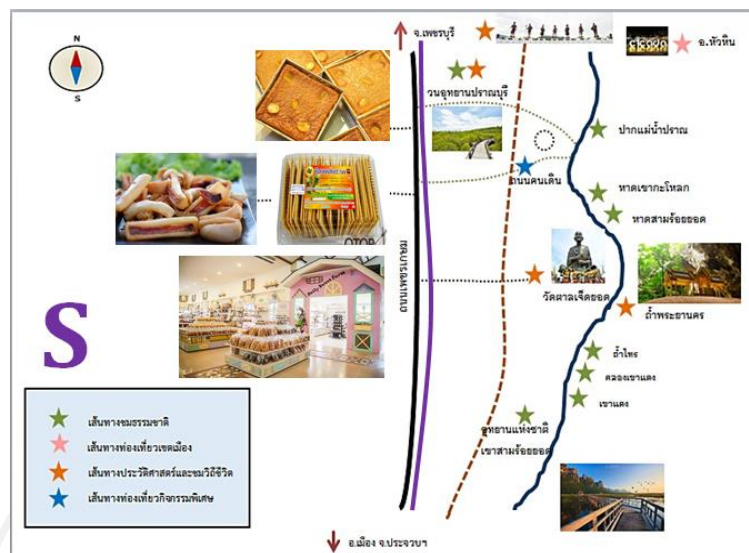
ภาพที่ 5.8: N (Native tourism)

การท่องเที่ยวชมวิถีชีวิต เชิงวัฒนธรรมและศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยว เป็นเส้นทางที่เหมาะสมกับทุกเพศทุกวัย โดยเฉพาะกลุ่มผู้สูงอายุ เพราะในอำเภอปราณบุรีและในอำเภอใกล้เคียงเรียกได้ว่ามีวัดมากมาย เหมาะแก่การสักการบูชา อีกทั้งนักท่องเที่ยวยังต้องการเที่ยวแล้วได้เห็นวิถีชีวิตของคนในอำเภอปราณบุรี ว่ามีความเป็นอยู่และประกอบอาชีพอย่างไร สามารถชมได้จากการล่องเรือปากแม่น้ำปราณหรือการเที่ยวชมตลาดเช้า หรือถนนคนเดิน เพื่อดูสังคมในอำเภอปราณบุรี

เส้นทางท่องเที่ยวชมวิถีชีวิต ในอำเภอปราณบุรี เรียกได้ว่าเป็นจุดเด่นอีกจุดหนึ่ง เพราะอย่างที่ได้อธิบายไปแล้วนั้น ว่าอำเภอปราณบุรียังคงหลงเหลือความเก่า ความเป็นเมืองยังไม่เข้ามาเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมมากนัก ชาวบ้านยังมีวิถีชีวิตความเป็นอยู่แบบเก่าแก่ ประกอบอาชีพดั้งเดิม เช่น ทำสวน ปลูกข้าว หาปลาหรือจับปลาหมึก ชาวบ้านก็นำจุดนี้ออกมาเป็นจุดขาย เช่น การจัดถนนคนเดินปราณบุรี 200 ปี ที่จะมีขึ้นเฉพาะวันเสาร์ เป็นตลาดที่ชาวบ้านจะขายของ เช่น ขายอาหาร ขนม เสื้อผ้าราคาถูก มีขนมย่อนยุค เรียกได้ว่าถูกใจนักท่องเที่ยวที่ต้องการเที่ยวเชิงชมวิถีชีวิต นอกจากนี้ การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและศาสนาก็ยังสามารถทำได้ เมื่อเดินทางมายังอำเภอปราณบุรี สามารถสักการะ การท่องเที่ยวรูปแบบนี้ ผู้ที่สนใจส่วนใหญ่จะเหมาะกับผู้สูงอายุ เพราะเป็นการท่องเที่ยวที่ได้รับความเพลิดเพลิน โดยที่ไม่เหนื่อยมากนัก เป็นการท่องเที่ยวแบบสบาย ๆ ได้รับความสบายใจ จึงควรที่จะส่งเสริมประชาสัมพันธ์ ให้ถึงกลุ่มผู้สูงอายุ เช่น การทำป้ายที่ใหญ่ตัวหนังสือชัดเจน มองเห็นง่าย เพื่ออำนวยความสะดวกให้ถูกกลุ่มเป้าหมาย นอกจากนี้ยังมีจุดล่องเรือปากแม่น้ำปราณ ที่ต้องการแนะนำ หากนักท่องเที่ยวได้ล่องเรือปากแม่น้ำปราณ ระหว่างทาง จะสามารถมองเห็นวิถีชีวิตของชาวบ้าน ทั้งการทำประมง จับปลา ได้เห็นบ้านริมน้ำ การใช้ชีวิตของชาวบ้าน ความยิ้มแย้มแจ่มใสของเจ้าของบ้าน สามารถเก็บภาพความประทับใจได้ในหลาย ๆ จุด

ภาพที่ 5.9: S (Souvenir)

กระบวนการการแวะซื้อของฝาก โดยนักท่องเที่ยวต้องการร้านของฝากที่เข้าถึงได้สะดวก อาจจะอยู่ริมเส้นทางในตอนขากลับ สามารถแวะได้โดยง่าย และของฝากต้องมีคุณภาพ มีความหลากหลายให้นักท่องเที่ยวได้เลือกซื้อ ของฝากขึ้นชื่อของอำเภอปราณบุรี คือปลาหมึกแดดเดียว รสชาติดีเมื่อนำไปทอดหรือย่าง สามารถเก็บได้นาน เป็นของดีของอำเภอปราณบุรี เหมาะแก่การซื้อเป็นของฝาก นอกจากนี้ยังมีอาหารทานเล่น เช่น ขนมหม้อข้าวหม้อแกงและขนมพายสี่ป้ประดับ เป็นต้น จึงควรมีการส่งเสริมให้ร้านขายของฝากเข้าถึงได้ง่ายและมีหลายจุดให้เลือกซื้อ และควรควบคุมคุณภาพของฝากให้มีคุณภาพดี เป็นอีกจุดขายหนึ่งของอำเภอปราณบุรี

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ดังนั้นงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในครั้งต่อไป ควรทำเป็นวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อให้เห็นความแตกต่างของข้อมูลและได้ข้อมูลเชิงลึกมากยิ่งขึ้น และข้อมูลที่ได้มีความละเอียดมากยิ่งขึ้น สามารถเข้าถึงกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม หรือนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยว เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์นำไปปรับใช้กับความต้องการนักท่องเที่ยวได้ตรงจุดมากยิ่งขึ้น

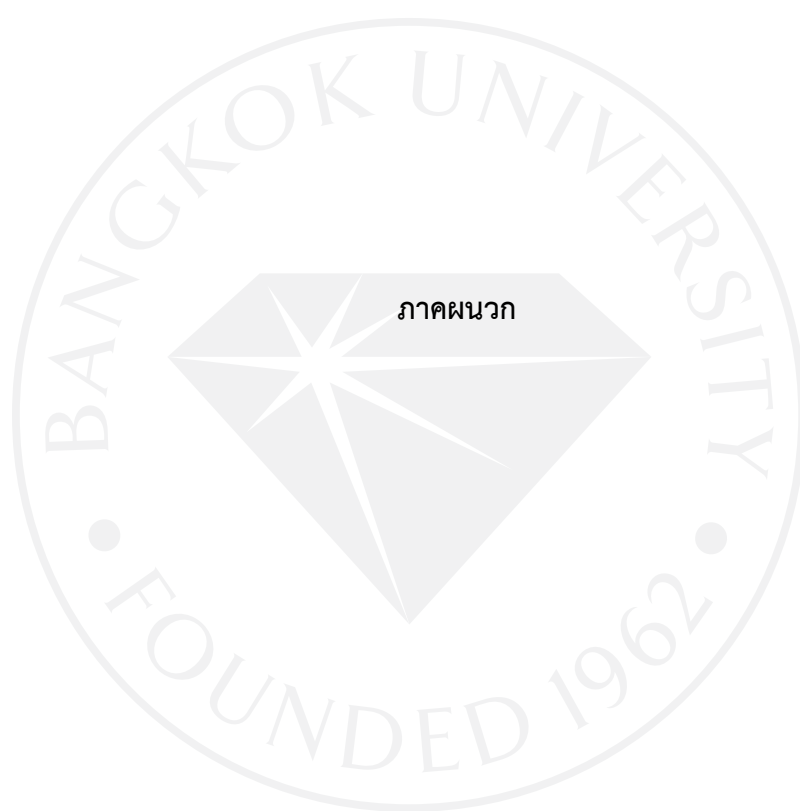
5.3.2 ผู้วิจัยแนะนำให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพิ่มการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของอำเภอปราณบุรี เพราะยังมีอีกหลาย ๆ คนที่ยังไม่รู้จักอำเภอปราณบุรี ควรส่งเสริมในทุกด้าน ทั้งการเป็นที่รู้จัก การโปรโมทแหล่งท่องเที่ยว การโฆษณาแหล่งท่องเที่ยวใหม่ ๆ เพื่อให้อำเภอปราณบุรีเป็นที่รู้จักมากขึ้น

5.3.3 ผู้วิจัยแนะนำให้ท่องเที่ยวในทุกสถานที่ของอำเภอปราณบุรีและอำเภอใกล้เคียงที่นอกเหนือจากที่งานวิจัยชิ้นนี้ได้แนะนำ เพราะยังมีแหล่งท่องเที่ยวที่งดงาม น่าสนใจและมีความเป็นธรรมชาติหลงเหลืออยู่อีกมาก เหมาะแก่การเที่ยวชม และเกิดการบอกต่อให้นักท่องเที่ยวเข้ามาเยี่ยมชมอำเภอปราณบุรีมากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- กรมการท่องเที่ยว. (ม.ป.ป.). *สรุปสถานการณ์พักแรม จำนวนผู้เยี่ยมชมเยือนและรายได้จากผู้เยี่ยมชมเยือนของภาคตะวันตก พ.ศ. 2558*. สืบค้นจาก http://www.mots.go.th/main.php?filename=Al_graph062016_2.
- การวิเคราะห์องค์ประกอบ. (ม.ป.ป.). สืบค้นจาก http://www.nitiphong.com/paper_pdf/phd/FactorAnalysis_concept.pdf.
- ข้อมูลทั่วไปจังหวัดประจวบคีรีขันธ์. (2556). สืบค้นจาก <http://lis1210.tripod.com/PKRT/praj02.htm>.
- คู่มือท่องเที่ยวปราณบุรี. (2559.) สืบค้นจาก <http://www.chillpainai.com/guide/area>.
- ชนิดาภา ไมตรีแก้ว. (2554). *การจัดวางเส้นทางการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวของกลุ่มประเทศตะวันออกกลาง*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.
- ชุมพล รอดแจ่ม. (2556). *เส้นทางท่องเที่ยวเชิงศิลปวัฒนธรรม อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์.
- ชลาภรินทร์ สมพงษ์. (2553). *มุมมองของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่มีต่อการท่องเที่ยวหัวหิน*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ถอดรหัสป่าท่องเที่ยวปี 60 โกยรายได้ 2.84 ล้านล้าน. (2559). *ฐานเศรษฐกิจ*. สืบค้นจาก <http://www.thansettakij.com/2016/07/14/70424>.
- Devonshire. (2552). *ปีใหม่ที่หัวหิน*. สืบค้นจาก <http://www.bloggang.com/mainblog.php?id=devonshire&month=01-01-2009&group=9&gblog=50>.
- ทฤษฎีความต้องการ. (2554). สืบค้นจาก http://www.stat.rmutt.ac.th/index.php?option=com_content&view=article&id=88:need-theories&catid=37:researchchart.
- ที่เที่ยวยอดนิยมปราณบุรี 8 ที่เที่ยวยอดนิยมปราณบุรี สถานที่อินเทรนด์แห่งการพักผ่อน. (ม.ป.ป.). สืบค้นจาก <http://www.painaidii.com/diary/diary-detail/000464/lang/th/>.
- ทริปปั่นจักรยานเลียบบหาดซิล ๗ ริมหาดปราณบุรี 3 วัน 2 คืนกับ Octo Cycling. (2559). สืบค้นจาก <http://www.chillpainai.com/scoop/5384/>.
- ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2557). *การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS และ AMOS*. กรุงเทพฯ: บิซิเนสอาร์แอนด์ดี.
- ปราณบุรีทะเลสงบ มีดีกว่าที่คิด. (ม.ป.ป.). สืบค้นจาก <http://www.thetrippacker.com/>.

- โปรแกรมหาจำนวนกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีของ Taro Yamane. (ม.ป.ป.). สืบค้นจาก <http://clpark.rmuti.ac.th/suthep/improvements/>.
- แผนที่ประเทศไทย 77 จังหวัด. (ม.ป.ป.). สืบค้นจาก <http://busdenuit.com/thailand-map/>.
- พนกฤษ อุดม. (2557). การจัดการเส้นทางจักรยานเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในพื้นที่เขตดลิ่งชั้น กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- Mix Magazine. (ม.ป.ป.). *ปราวณบุรี*. สืบค้นจาก <http://www.mixmagazine.in.th/view.php?contentid=000005>.
- ระบบสถิติทางการทะเบียน. (ม.ป.ป.). สถิติจำนวนประชากรและบ้าน ณ ฐานข้อมูลปัจจุบัน. สืบค้นจาก <http://lis1210.tripod.com/PKRT/praj02.htm>.
- ลลิตา ยूरยาตร์. (2555). ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกเข้าพักรีสอร์ต ในอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- วัดतालเจ็ดยอด. (ม.ป.ป.). สืบค้นจาก <http://www.resorthuahin.com/Travel/wat-talnjeddyod.html>.
- Van de Tong. (ม.ป.ป.). วานา นาวา หัวหิน สวนน้ำสุดอลังการ เสียกว่านี้ไม่มีแล้ว. สืบค้นจาก <http://travel.mthai.com/blog/102625.html>.
- วิภาวรรณ ปิ่นแก้ว. (2551). แนวทางการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สกุล จริญญาแจ่มสิทธิ์. (2555). การศึกษาเส้นทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวมาเลเซียในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2559). จำนวนผู้เยี่ยมเยือน จำแนกเป็นรายภาคและจังหวัด พ.ศ. 2549 – 2558. สืบค้นจาก <http://service.nso.go.th/nso/web/statseries/statseries23.html>.
- หลบร้อนพักผ่อน ชมธรรมชาติ ริมป่าชายเลนที่วนอุทยานปราณบุรี. (ม.ป.ป.). สืบค้นจาก https://www.thailandgreentrip.com/place_detail.php?place_id=66.
- อ้อยหวาน. (ม.ป.ป.). ชีวิตคือการเดินทาง ตอน หากเธอคือฟ้า ฉันจะเป็นทะเล. สืบค้นจาก <http://www.bansuanporpeang.com/node/28947>.
- เอ็งเอย. (ม.ป.ป.). Bluport Hua Hin แลนด์มาร์ค ที่เที่ยวใหม่ หัวหิน ยกรีสอร์ตชายทะเลระดับโลก มาไว้ในเมืองไทย. สืบค้นจาก <http://www.painaidii.com/diary/diarydetail/000464>.

แบบสอบถาม

การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจของเส้นทางท่องเที่ยวอำเภอบางบาล

จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สำหรับนักท่องเที่ยวชาวไทย

แบบสอบถามนี้จัดทำขึ้นเพื่อประกอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ ตามหลักสูตรปริญญาโท ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยกรุงเทพ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุกท่านที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ และโปรดสละเวลาในการตอบแบบสอบถามมา ณ โอกาสนี้

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความเป็นจริงหรือตรงกับข้อคิดเห็นมากที่สุด

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ

- 1) ชาย 2) หญิง

2. อายุ

- 1) ต่ำกว่า 20 ปี 2) 21 – 30 ปี
 3) 31-40 ปี 4) 41-50 ปี
 5) 51-55 ปี 6) 56 ปีขึ้นไป

3. สถานภาพ

- 1) โสด 2) สมรส
 3) หย่าร้าง 4) หม้าย

4. ระดับการศึกษา

- 1) ต่ำกว่าปริญญาตรี 2) ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า
 3) ปริญญาโท 4) ปริญญาเอก

5. อาชีพหลัก

- 1) นักเรียน 2) นักศึกษา
 3) พนักงานเอกชน 4) รับจ้างทั่วไป
 5) ประกอบธุรกิจส่วนตัว 6) อาชีพอิสระ
 7) ข้าราชการ 8) รัฐวิสาหกิจ

6. รายได้รวมเฉลี่ยต่อเดือนของท่าน

☐ 1) ต่ำกว่า 15,000 บาท	☐ 2) 15,001 - 20,000 บาท
☐ 3) 20,001 - 30,000 บาท	☐ 4) 30,001 - 40,000 บาท
☐ 5) 40,001 - 50,000 บาท	☐ 6) 50,001 บาทขึ้นไป

ตอนที่ 2 พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เคยท่องเที่ยวอำเภอบราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

1. วัตถุประสงค์ในการท่องเที่ยวในแต่ละครั้ง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ 1) พักผ่อนหย่อนใจ	☐ 2) ศึกษาดูงาน
☐ 3) ทำศนศึกษา	☐ 4) เยี่ยมญาติ
☐ 5) ประชุมสัมมนา	☐ 6) อื่นๆ (โปรดระบุ).....

2. ท่านเคยเดินทางมาท่องเที่ยวอำเภอบราณบุรี กี่ครั้งโดยเฉลี่ย

☐ 1) ครั้งแรก	☐ 2) 2 ครั้ง
☐ 3) 3 ครั้ง	☐ 4) มากกว่า 3 ครั้ง

3. ท่านเดินทางกับใครในการท่องเที่ยวแต่ละครั้ง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ 1) ครอบครัว / ญาติพี่น้อง	☐ 2) เพื่อน
☐ 3) คนเดียว	☐ 4) แฟน
☐ 5) ที่ทำงาน	☐ 6) อื่นๆ (โปรดระบุ).....

4. พาหนะที่ใช้ในการเดินทางในแต่ละครั้ง

☐ 1) รถยนต์ส่วนตัว	☐ 2) รถตู้สาธารณะ
☐ 3) รถทัวร์สาธารณะ	☐ 4) รถไฟ
☐ 5) อื่นๆ (โปรดระบุ).....	

5. ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวอำเภอบราณบุรีโดยเฉลี่ยในแต่ละครั้ง

☐ 1) น้อยกว่า 2,000 บาท	☐ 2) 2,000 - 3,500 บาท
☐ 3) 3,501 - 5,000 บาท	☐ 4) 5,001 บาทขึ้นไป

6. ระยะเวลาในการพำนักในอำเภอบราณบุรีเฉลี่ยในแต่ละครั้ง

☐ 1) ภายในวันเดียว	☐ 2) 1 คืน
☐ 3) 2 คืน	☐ 4) 3 คืน
☐ 5) มากกว่า 3 คืน	

ตอนที่3 ระดับความต้องการปัจจัยของนักท่องเที่ยวต่อการจัดการเส้นทางท่องเที่ยว
คำชี้แจง ท่านมีความต้องการปัจจัยในการจัดการเส้นทางท่องเที่ยวปรมาณุน้อยเพียงใด

รายการ	ระดับความต้องการ				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปาน กลาง 3	น้อย 2	น้อย ที่สุด 1
1. ความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยว					
2. ความแปลกใหม่ของแหล่งท่องเที่ยว					
3. ความหลากหลายของแหล่งท่องเที่ยว					
4. ความอุดมสมบูรณ์ของสภาพแวดล้อม					
5. ความเป็นส่วนตัวของแหล่งท่องเที่ยว					
6. ความสะอาดของแหล่งท่องเที่ยว					
7. ความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยว					
8. ความหลากหลายของการท่องเที่ยวเชิง วัฒนธรรม					
9. ความหลากหลายในการท่องเที่ยวชมวิถีชีวิต ชาวบ้าน					
10. ความหลากหลายในการท่องเที่ยวชม ธรรมชาติ (เช่น ทะเล ป่า เขา น้ำตก)					
11. ความหลากหลายในการท่องเที่ยวเชิง ศาสนา (เช่น ไหว้พระ ทำบุญ)					
12. ความหลากหลายของร้านซื้อของฝาก / ของที่ระลึก					
13. การส่งเสริมการท่องเที่ยวของอำเภอปรมาณ บุรีของแหล่งท่องเที่ยวใหม่ๆ (เช่น สวนน้ำ ห้างสรรพสินค้า ถนนคนเดิน)					
14. ความง่ายในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว					

15. แหล่งท่องเที่ยวแต่ละสถานที่อยู่ใกล้เคียงกัน					
16. ที่จอดรถสะดวกไม่ไกลจากแหล่งท่องเที่ยว					
17. ความสามารถในการท่องเที่ยวได้ หลากหลายรูปแบบในวันเดียว (เช่น เดินทางไปไหว้พระ ชมน้ำตกและผจญภัยขึ้นเขาภายในวันเดียว)					
18. ความสามารถสามารถในการท่องเที่ยวได้ หลากหลายสถานที่ในแต่ละครั้ง					
19. การนำเสนอการส่งเสริมการตลาดในรูปแบบโปรแกรมทัวร์					
20. คุณภาพสินค้าและบริการของร้านซื้อของฝาก / ของที่ระลึก					
21. ความสะดวกสบายในการเข้าถึงร้านซื้อของฝาก / ของที่ระลึก					
22. ความสะอาดของห้องน้ำในแต่ละแหล่งท่องเที่ยว					
23. ความเพียงพอของรถรับส่งสาธารณะ					
24. โอกาสของนักท่องเที่ยวในการต่อรองสินค้า/บริการ					
25. ความคุ้มค่าของราคาที่พักในการใช้บริการ					
26. ความคุ้มค่าของราคาอาหารในการใช้บริการ					
27. ความเพียงพอของโรงพยาบาล/ศูนย์ปฐมพยาบาล ในกรณีนักท่องเที่ยวเกิดเหตุฉุกเฉิน					

ตอนที่4 ข้อเสนอแนะ

.....

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-นามสกุล	นางสาว เบญญทิพย์ ทองวิไล
อีเมล	hot_holiday@hotmail.com
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2552	ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนมัธยมสาธิตวัดพระศรีมหาธาตุ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
พ.ศ. 2556	ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ สาขาเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
ประสบการณ์การทำงาน	
พ.ศ. 2556-2558	บริษัท ยู แอนด์ เจ (ไทยแลนด์) จำกัด
พ.ศ. 2559	ร้านอาหาร ครีwb้านบ.ใบไม้

มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

ข้อตกลงว่าด้วยการอนุญาตให้ใช้สิทธิในวิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์

วันที่ 28 เดือน มกราคม พ.ศ. 2560

ข้าพเจ้า (นาย/นาง/นางสาว) เมณฑกัทพ์ ทงวิไล อยู่บ้านเลขที่ 15/2
ซอย - ถนน สายใหม่ ตำบล/แขวง สายใหม่
อำเภอ/เขต สายใหม่ จังหวัด กทม. รหัสไปรษณีย์ 10220
เป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัยกรุงเทพ รหัสประจำตัว 7580500432
ระดับปริญญา ตรี โท เอก

หลักสูตร ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา การจัดการอุตสาหกรรมบริการและการท่องเที่ยว
คณะ มนุษยศาสตร์และการจัดการการท่องเที่ยว ซึ่งต่อไปเรียกว่า “ผู้อนุญาตให้ใช้สิทธิ” ฝ่ายหนึ่ง และ

มหาวิทยาลัยกรุงเทพ ตั้งอยู่เลขที่ 119 ถนนพระราม 4 แขวงพระโขนง เขตคลองเตย
กรุงเทพมหานคร 10110 ซึ่งต่อไปเรียกว่า “ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิ” อีกฝ่ายหนึ่ง

ผู้อนุญาตให้ใช้สิทธิ และ ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิ ตกลงทำสัญญากันโดยมีข้อความดังต่อไปนี้

ข้อ 1. ผู้อนุญาตให้ใช้สิทธิขอรับรองว่าเป็นผู้สร้างสรรค์และเป็นผู้มีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวในงานสารนิพนธ์/
วิทยานิพนธ์หัวข้อ การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจของเส้นทางภาวะท่องเที่ยว
อำเภอปรางค์บุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สำหรับนักท่องเที่ยวชาวไทย

ซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยกรุงเทพ
(ต่อไปเรียกว่า “สารนิพนธ์/วิทยานิพนธ์”)

ข้อ 2. ผู้อนุญาตให้ใช้สิทธิตกลงยินยอมให้ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิโดยปราศจากค่าตอบแทนและไม่มี
กำหนดระยะเวลาในการนำสารนิพนธ์/วิทยานิพนธ์ ซึ่งรวมถึงแต่ไม่จำกัดเพียงการทำซ้ำ ดัดแปลง เผยแพร่
ต่อสาธารณชน ให้เช่าต้นฉบับหรือสำเนา งาน ให้ประโยชน์อันเกิดจากลิขสิทธิ์แก่ผู้อื่น อนุญาตให้ผู้อื่นใช้
สิทธิโดยจะกำหนดเงื่อนไขอย่างหนึ่งอย่างใดด้วยหรือไม่ก็ได้ ไม่ว่าทั้งหมดหรือเพียงบางส่วน หรือการ
กระทำอื่นใดในลักษณะทำนองเดียวกัน

ข้อ 3. หากกรณีมีข้อขัดแย้งในปัญหาสิทธิในสารนิพนธ์/วิทยานิพนธ์ระหว่างผู้อนุญาตให้ใช้สิทธิกับ
บุคคลภายนอกก็ดี หรือระหว่างผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิกับบุคคลภายนอกก็ดี หรือมีเหตุขัดข้องอื่นๆ
เกี่ยวกับลิขสิทธิ์ อันเป็นเหตุให้ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิไม่สามารถนำงานนั้นออกทำซ้ำ เผยแพร่ หรือโฆษณา
ได้ ผู้อนุญาตให้ใช้สิทธิยินยอมรับผิดชอบและค่าใช้จ่ายเสียหายแก่ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิในความเสียหาย
ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นแก่ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิทั้งสิ้น

สัญญานี้ทำขึ้นสองฉบับ มีข้อความเป็นอย่างเดียวกัน คู่สัญญาได้อ่านและเข้าใจข้อความในสัญญานี้โดยละเอียดแล้ว จึงได้ลงลายมือชื่อให้ไว้เป็นสำคัญต่อหน้าพยาน และเก็บรักษาไว้ฝ่ายละฉบับ

ลงชื่อ.....ผู้อนุญาตให้ใช้สิทธิ
(เภษณุทิพย์ ทอจวิไล)

ลงชื่อ.....ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิ
(อาจารย์อภิญญา จุลพิสิฐ)
ผู้อำนวยการสำนักหอสมุดและศูนย์การเรียนรู้

ลงชื่อ.....พยาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์กฤติกา ลีมลาลัย)
รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ลงชื่อ.....พยาน
(ดร.ดวงธิดา นันทาภิรัตน์)
ผู้อำนวยการหลักสูตร/ ผู้รับผิดชอบหลักสูตร